

Vern av skog på Statskog SFs grunn i Målselv

Konsekvenser for næring og bosetting i Målselv og Troms ved vern av 9 områder i Målselv

Ingve Birkeland, Torkjel Solbraa og Sigrid Stangnes

Vern av skog på Statskog SFs grunn i Måselv

Konsekvenser for næring og bosetting i Måselv og
Troms ved vern av 9 områder i Måselv

Ecofact rapport: 9

Referanse til rapporten:	Birkeland. I., Solbraa. T. og Stangnes. S. 2010. Vern av skog på Statskog SFs grunn i Målselv - konsekvenser for næring og bosetting i Målselv og Troms ved vern av 9 områder i Målselv. <i>Ecofact rapport 9</i> . 132 s
Nøkkelord:	Vern, skogbruk, sysselsetting, bosetting, bygdeutvikling, kulturminner, friluftsliv, biologisk mangfold, landbruk, reiseliv, friluftsliv
ISSN:	ISSN 1891-5450
ISBN:	978-82-8262-008-6
Oppdragsgiver:	Fylkesmannen i Troms
Prosjektleder hos Ecofact AS:	Ingve Birkeland
Prosjektmedarbeidere:	Torkjel Solbraa
Kvalitetssikret av:	Ingve Birkeland
Samarbeidspartner:	Utviklingscenteret as v/Sigrid Stangnes
Forside:	Furulæger i eldre furuskog i Dividalen Foto: Ingve Birkeland

www.ecofact.no

Innhold

1. FORORD	1
2. SAMMENDRAG	2
3. BAKGRUNN	3
3.1. HVA UTREDNINGEN INKLUDERER	3
3.2. HVA INNEBÆRER ET VERN?.....	4
4. METODISK TILNÆRMING	7
4.1. INNSAMLING AV DATAGRUNNLAG	7
5. BESKRIVELSE AV DE AKTUELLE OMRÅDENE	8
5.1. SANDDALEN – DIVIELVA.....	10
5.2. SLEPPELVA – KVERNELVA	11
5.3. NEDRE DIVIFOSSEN.....	12
5.4. DEVDISLIA	13
5.5. DØDESSKOGEN.....	14
5.6. ROSTAÅSEN.....	15
5.7. TVERRELVDALEN.....	17
5.8. REVELVA	18
5.9. SKJELBEKKEN	19
6. SKOGBRUK	21
6.1. METODE SKOGBRUK.....	21
6.2. SKOGBRUKET I TROMS	22
6.3. SKOGBRUKET I MÅSELV	27
6.4. SKOGBRUKET I DE AKTUELLE OMRÅDENE	30
6.5. KONSEKVENNS FOR SKOGBRUKET.....	40
6.6. LEVENDE SKOG STANDARD, MILJØHENSYN, FRILUFTSLIV OG KULTURMINNER.....	44
7. BYGDEUTVIKLING; TURISME OG HYTTEBYGGING	60
7.1. REISELIVET SOM BYGDEUTVIKLER	60
7.2. METODE TURISME OG HYTTEBYGGING	62
7.3. REISELIVET I TROMS.....	68
7.4. REISELIVET I MÅSELV	68
7.5. 0-ALTERNATIVET.....	69
7.6. KONSEKVENNER FOR TURISME OG HYTTEBYGGING.....	81
8. ANNEN AKTIVITET	93
8.1. LANDBRUK	93
8.2. MINIKRAFTVERK	97
8.3. FORSVARET	98
8.4. REINDRIFT	99
9. BEFOLKNING OG SYSSELSETTING	102
9.1. STATUS FOR BEFOLKNING.....	102
9.2. STATUS FOR SYSSELSETTING.....	104
9.3. KONSEKVENNER FOR BOSETTING	106

10.SAMFUNNSØKONOMISK TAP SOM FØLGE AV VERN	108
10.1. TAP FOR SKOGEIER	108
10.2. TAP TIL ENTREPRENØR OG TRANSPORTØRER.....	108
10.3. TAP INDUSTRI OG BIOBRENSELANLEGG.....	108
10.4. TAP BYGDEUTVIKLING OG TURISME.....	108
10.5. TAP LANDBRUK	108
10.6. TAP REINDRIFT.....	109
10.7. TAP VANNKRAFT.....	109
10.8. TAP FORSVARET	109
10.9. TAP MÅLSELV KOMMUNE	109
11.KONKLUSJON	110
12.REFERANSER.....	112
12.1. LITTERATUR.....	112
12.2. INTERNETT.....	113
12.3. RESSURSPERSONER	113
VEDLEGG 1 – KART OVER TJÆREMILER I DIVIDALEN	115
VEDLEGG 2 – KART OVER BJØRKEDRIFTER I DIVDALEN.....	121
VEDLEGG 3 – BONITETSKART OVER DE 9 VERNEOMRÅDENE.....	126

1. FORORD

Ecofact AS har i samarbeid med Utviklingssenteret AS utført konsekvensutredning av vern av 9 områder i Målselv for næring og bosetting for Målselv og Troms. Alle de 9 områdene ligger på Statskog SF grunn. Konsekvensutredningen er utført på oppdrag fra Fylkesmannen i Troms.

Prosjektleder for konsekvensutredningen har vært Ingve Birkeland. Han har gjennomført flere dybdeintervjuer, foretatt vurderinger knyttet til miljøhensyn og ”Levende Skog”- standarden og kvalitetssikret dokumentet. Torkjel Solbraa har også gjennomført flere intervjuer, foretatt vurderinger knyttet til reiseliv og bygdeutvikling og jobbet med kartfesting av kulturminner. Sigrid Stangnes har vært ansvarlig for de samfunnsøkonomiske analysene som er utført av Utviklingssenteret AS. Hun har arbeidet med de samfunnsøkonomiske analysene knyttet til skogbruk, landbruk, reindrift, vannkraft og forsvaret. Kjersti Wannebo Nilsen og Geir Arnesen har digitalisert og kartfeste kulturminner og bjørkedrifter i Dividalen

Kontaktperson ved Fylkesmannen i Troms har vært Christina Wegener og Liv Mølster. De skal ha takk for å stille til disposisjon et omfattende dokumentasjon i forbindelse med verneprosessen.

Tromsø
7. mai 2010

2. SAMMENDRAG

Beskrivelse av tiltaket

Rapporten tar for seg konsekvensene ved et vern av ni områder på Statskog sin grunn i Målselv. Hvis det blir verna vil det bli klassifisert som naturreservat, med svært begrensa muligheter for bruk og inngrep i ettertid. Rapporten omhandler konsekvenser for skogbruk, bygdeutvikling i form av turisme og hyttebygging, sysselsetting og bosetting. De aktuelle områdene er Sanddalen – Divielva, Sleppelva – Kvernelva, Nedre Divifossen, Devdislia, Dødesskogen, Rostaåsen, Tverrelvdal, Revelva og Skjellbekken.

Datagrunnlag og metode

Datagrunnlaget til rapporten er henta fra befaringer og møtereferat som er oppsummert på www.naturvernprosesser.no I tillegg er det foretatt en rekke intervjuer og innhentet informasjon fra ulike databaser. Det er benyttet ulik metodisk framgangsmåte for de ulike utredningstemaene, felles for dem alle er at konsekvensene ses i relasjon til et 0-alternativ. 0-alternativene er tematiske beskrivelser av utviklingen, med de mulighetene og begrensningene som vil eksistere i områdene uten vern. For skogbruk er det gjennomført en prissatt konsekvensvurdering basert på metode for nytte-kostnadsanalyser. For bygdeutvikling er det gjennomført en ikke-prisatt konsekvensvurdering basert en kvalitativ verdi- og omfangsvurdering. Resterende tema er vurdert ut i fra resultater utledet av overnevnte metoder, samt innsamlet data og innspill i utredningsfasen.

Beskrivelse av konsekvenser

Ut fra de gitte forutsetningene vil foreslått vern medføre et framtidig tap for skogbruket på mellom 15.1 og 16.8 millioner kroner. Tapet er knyttet til skogeier, i dette tilfelle Statskog. Vernet tilsvarer ca. 6 % av all produksjonsevne til skogen i Målselv kommune og 1 % av tilsvarende i Troms fylke. Det antas derfor at tilfang til industrien eller biobrenselanlegg ikke vil bli berørt av et vern. Lokalt landbruk sine muligheter for å bruke skogen som attåtnæring reduseres, primært ved at uttak av trevirke blir mer tungvint. Dersom det tas hensyn til Levende skog standard, miljøhensyn, friluftsliv og kulturminner vil mulighetene for uttak av skog uten et vern reduseres med 17 %. Dersom man skal ta hensyn til retningslinjer for bevaring av Inngrepsfrie naturområder (INON), vil om lag 70 % av skogen i de foreslåtte vernede områdene ligge innenfor bufferen (5 km) for villmarkspregede naturområder. Det betyr at mulighetene for uttak av skog vil kun være i 30 % av det totale skogarealet.

For turisme og hyttebygging vil restriksjoner på motorisert ferdsel redusere mulighetene for eksisterende og planlagt reiselivsutvikling i områdene rundt Rostaåsen, Tverrelvdalen og Devdislia. For de øvrige områdene blir det ingen eller små konsekvenser.

Vernet kan medføre en direkte sysselsettingseffekt på 2 tapte arbeidsplasser i skogbruket. Inkludert ringvirkninger kan tapet bli 16 arbeidsplasser i skogbruksrelatert næring, enten i Målselv, Troms eller utenfor fylket. Usikkerhet rundt konjunktursvingning og arbeidsmarked gjør at det er vanskelig å tallfeste i hvilken grad dette vil påvirke bosetting i områdene rundt verneforslaget. I dag preges flere av tilstøtende bygder av en nedgang i befolkningen. Et vern kan medføre større grad av pessimisme i disse bygdene og dermed eskalere denne utviklingen. Gjennom arbeidet med rapporten har flere gitt uttrykk for minsket framtidstro. Det er likevel stor usikkerhet knyttet til den reelle konsekvensen av et vern for bosetting.

Det samfunnsøkonomiske tapet som følge av vern er primært knyttet til tap for skogeier og rekvirering av Forsvarets øvingsområde i Revelva. Lokalt kan reiselivsvirksomheter og gårdbrukere oppleve redusert lønnsomhet som følge av restriksjoner på bruk av områdene. Dersom vernet resulterer i fraflytting kan Målselv kommune få redusert innbyggertilskudd. Utover dette vil vernet i liten grad føre til samfunnsøkonomisk tap.

3. BAKGRUNN

Fylkesmannen i Troms, miljøvernavdelingen, har meldt oppstart om planlegging av vern for skogsområder på Statskog SFs grunn som har regional og nasjonal verdi, i alt 21 områder med ca 189 000 daa. For Målselv kommune gjelder dette 9 områder med ca 88 719 daa. Tre av områdene har nasjonal verneverdi, fem av områdene har regional verneverdi og ett område har lokal verneverdi.

Etter mange innspill fra lokale interesseforeninger, privatpersoner og kommunen, ble det fremmet ønske om konsekvensutredning for de samfunnsøkonomiske konsekvensene ved vern av Statskog SFs grunn i Målselv.

Fylkesmannen har tatt innspillene til etterretning og har inngått avtale med Ecofact AS for utredning av konsekvenser av vern av skog på Statskog SF s grunn i Målselv for næring og bosetting.

Prosjektperioden har vært fra 18.01- 10.05.2010.

3.1. Hva utredningen inkluderer

Fylkesmannens miljøvernavdeling i Troms har i dette oppdraget ønsket at følgende forhold skal belyses:

”Det skal utføres en konsekvensutredning basert på eksisterende data og informasjon fra lokale næringsutøvere og brukere. Skogbrukets betydning i Målselvområdet både i fortid, nåtid og i fremtiden skal belyses gjennom utredningen.

Følgende tema skal utredes:

- *Konsekvenser av vern av de 9 områdene i Målselv for lokale brukere og næringsutøvere*
 - *Konsekvenser for skogbruket som attåttnæring og for lokal industri*
 - *Betydningen av skogbruket for sysselsettingen*
 - *Konsekvenser for bygdeutvikling: turisme evt. hyttebygging*
- *Konsekvenser av vern av de 9 områdene i Målselv for bosetningen i områdene og i Målselv*
- *Samfunnsøkonomisk tap for Målselv og Troms som følge av vern av de 9 områdene i Målselv*
 - *Herunder tap av virke til biobrensel og andre formål*
 - *Vurdering av generell påvirkning på sysselsetting, bosetting og utnytting av skog”*

Utredninga tar ikke for seg om det er vernet for mye i Målselv, om det er grunnlag for å si at brukere av skogen har en hevdvunnen rett til videre bruk eller en omfattende beskrivelse av historisk bruk. Utredninga tar heller ikke stilling til hvordan vern kan gjøres på en annen måte enn slik det er foreslått, for å begrense kostnadene i lokalsamfunnet. Utredninga sier heller ikke noe om de naturfaglige rapportene er et tilstrekkelig grunnlag for at det skal vernes.

3.2. Hva innebærer et vern?

For å kunne utrede konsekvenser av vern, må det også være klart hva et vern vil innebære. Fylkesmannen i Troms har ikke lagt forslag til forskrifter til de aktuelle områdene. Men i det videre vil Fylkesmannen i Nordland sitt forslag for vern av skog på Statskog sin grunn på Helgeland bli gjengitt¹. Derfor understrekes det at dette ikke er et eksakt forslag for hvordan det blir i Målselv, men er det utgangspunktet som brukes i denne rapporten for å kunne si noe om konsekvensene ved vern.

”Ved vern av skog som naturreservater legges det vekt på at det er hele økosystemet og de økologiske prosessene som skal vernes. Verneformålet i de foreslåtte reservatene bygger på at det skal skje en naturlig utvikling dvs. at de naturlige økologiske prosessene skal kunne finne sted. Et vern vil få konsekvenser for utnyttelsen og bruken av området. Alle tiltak som kan føre til endringer av naturmiljøet vil være forbudt. Dette betyr at ulike aktiviteter som skogsdrift, skogskjøtsel, nydyrking o.lign vil være forbudt. En del tiltak vil være søknadspliktige. I fellesskap kan en ofte finne løsninger som gjør at tiltaket ikke kommer i konflikt med verneformålet og dermed kan tillates gjennomført. For noen av de søknadspliktige tiltakene kan det gis flerårige tillatelser. Vanlig ferdsel og jakt, fiske og bærplukking kan foregå som før.

Inngrep

I reservatene er det lagt opp til at ulike tiltak som kan endre naturmiljøet er forbudt. Dette innbefatter anlegg av ulike slag (midlertidig eller faste) men også tiltak som drenering, kalking og gjødsling. Ett unntak i forhold til inngrep er oppsetting av midlertidige, mobile jakttårn. I de fleste områder kan slike settes opp til midlertidig bruk i forbindelse med storviltjakt. Med midlertidig bruk menes at jakttårnet ikke kan stå oppe i mer enn en jakt sesong evt. utover jakt sesongen. Vedlikehold av anlegg som er i bruk på fredningstidspunktet er tillatt. Med anlegg forstås eksisterende hytter, seterbygninger, veier o.lign. Nybygging og utvidelse er ikke tillatt, heller ikke i tilknytning til eksisterende hytter og anlegg. I områder med energi- og kraftanlegg vil vedlikehold av slike omtales spesielt.

Fylkesmannen vil i hvert enkelt tilfelle vurdere hvilke traktorveier og eventuelt stier som skal kunne vedlikeholdes. For at traktorveier skal kunne vedlikeholdes må de ha et lovligbruksformål (ut over transport av felt storvilt). Traktorveier er normalt bygd som driftsveier i forbindelse med skogsdrift. I verneområdene vil det ikke bli tillatt med skogsdrift og behovet for å vedlikeholde traktorveier faller ofte bort. Der

¹ Fylkesmannen i Nordland (Rapport 20086): Vern av skog på Statskog SFs grunn på Helgeland, Nordland fylke. Høringsutkast til verneplan

traktorveiene går gjennom verneområdene til bakenforliggende skog kan det være nødvendig med vedlikehold av slike veganlegg. Plan og bygningslovens bestemmelser gjelder i tillegg til disse bestemmelser, men gir ikke tillatelse ut over det vernereglene fastsetter.

Plantelivet

Det er lagt opp til en generell plantelivsfredning, men det er gjort unntak for plukking av bær og matsopp. Generelt vil det være et hogstforbud innenfor de naturreservatene som eventuelt blir vedtatt. Det er åpnet for rydding og stell i et område på inntil 1 daa rundt hver hytte som er avmerket på vernekartet. Det er ønskelig at ved transporteres inn til eksisterende hytter, men om avstanden er for lang eller vanskelig vil det kunne åpnes for vedhogst til eget bruk på eksisterende hytter. Dette må da skje etter dispensasjon fra verneforskriften. Det vil være tillatt med bålbrekking i områder som er større enn 1 km² med tørrkvist fra området eller medbrakt ved.

Dyrelivet

Det er lagt opp til en generell fugle- og dyrelivsfredning. Det er likevel åpnet for jakt etter viltlovens bestemmelser og fiske etter lov om laks og innlandsfisk m.v.

Ferdsel

Ferdsel til fots og på ski er tillatt. Ut fra en generell vurdering av faren for forstyrrelser og slitasje på markvegetasjonen, er ridning utenom eksisterende stier, bruk av hest og kjerre og bruk av sykkel forbudt. Bruk av naturreservatene til idrettsarrangementer eller andre større arrangementer vil være forbudt. Noen få telt eller en skoleklasse er ikke vurdert som større arrangementer. Det kan gis tillatelse til avgrenset bruk av reservatet i undervisningssammenheng. Eksempler på brukere vil her være lag og foreninger, universitet, skoler eller andre institusjoner. Dersom det i ettertid viser seg at tillatt ferdsel truer verneverdiene, kan Direktoratet for naturforvaltning ved forskrift forby eller regulere ferdselen i hele eller deler av reservatet. Utarbeidelse og eventuell innføring av en slik forskrift følger forvaltningslovens regler.

Motorferdsel

I utgangspunktet er all motorisert ferdsel til lands og til vanns forbudt. I enkelte reservater kan det være aktuelt med tilpasninger. Det er blant annet åpnet for transport av varer og utstyr til eksisterende hytter, vedlikehold av anlegg og transport av felt hjortevilt på eksisterende traktorveier. I rene skogområder med liten fare for kjøreskader, er det aktuelt med et generelt unntak for bruk av lett terrengkjørende beltekjøretøy for uttransport av felt hjortevilt. Det er aktuelt med tilpasninger der det drives reindrift i området.

Verneplanen skal ikke være til hinder for en effektiv redningstjeneste, og det gis en åpning for å tillate øvelseskjøring for å legge et grunnlag for dette. Om det skal gis tillatelse må vurderes i hvert tilfelle; i små reservater vil det legges opp til en strengere praksis enn i store reservater. Lov om motorferdsel gjelder i tillegg til disse bestemmelsene, men gir ikke tillatelse ut over det vernereglene fastsetter. Fredningsforskriftene endrer ikke grunneieres rett til å nekte/regulere motorferdsel på egen grunn.

Skjøtsel og forvaltningsplaner

Fredningsformålet er knyttet opp til å frede alt naturlig dyre- og planteliv i naturreservatene. Områdene skal sikres en «naturlig utvikling» uten inngrep. Skjøtsel vil derfor kun unntaksvis være aktuelt for å oppfylle verneformålet. I noen av områdene er det plantefelt. Disse kan det være ønskelig å fjerne. Fremmede treslag bør fjernes raskt, da disse kan ha uheldig påvirkning på det naturlige plantelivet en ønsker å sikre. I områder der deler er grøftet, kan det være aktuelt å gjenfylle disse. Retningslinjene som trekkes opp i en forvaltningsplan må ligge innenfor rammene av fredningsforskriften. Forvaltning av områder innebærer også at det kan legges til rette for en kanalisert ferdsel slik at deler av området ikke forstyrres eller slites ned. Etter et eventuelt vedtak om fredning, vil områdets grenser bli merket i marka med standardiserte grensemerker og skilt. Det kan også bli satt opp informasjonstavler med informasjon om gjeldende verneforskrift, verneverdier og avgrensning av området. Det vil bli opprettet oppsynsordninger for alle verneområder.

Generelle unntaksbestemmelser

Unntak for "vitenskapelige undersøkelser" er mest aktuelt i forbindelse med forskningsaktiviteter. Arbeid av "vesentlig samfunnsmessig verdi" er kun tiltak av nasjonal betydning. Unntaket for "andre særlige tilfeller" er en sikkerhetsventil for de tilfeller hvor det er snakk om små inngrep eller tiltak som er av stor betydning for søkeren og ikke strider i motverneformålet. Inngrepet eller tiltaket må ikke være i strid med verneformålet. "Andre særlige tilfeller" er og knyttet til tiltak/aktiviteter som ikke blir fanget opp av verneplanprosessen.

Forvaltningsmyndighet

Fylkesmannen har tradisjonelt vært tillagt forvaltningsansvaret for verneområder i Norge. Direktoratet for naturforvaltning er delegert myndighet fra Miljøverndepartementet til å fastsette hvem som skal være forvaltningsmyndighet for områder vernet etter naturvernloven."

4. METODISK TILNÆRMING

I forbindelse med innsamling av bakgrunnsmateriale til rapporten er det hentet inn informasjon fra en rekke kilder. Det er gjennomført intervju med flere næringsutøvere i de aktuelle områdene, med Statskog, Allskog og Fylkesmannens landbruksavdeling.

Rapporten er ikke en konsekvensanalyse etter plan og bygningsloven. Likevel har utreder valgt å følge deler av samme metodikk som for utredninger knyttet til pbl.

Rapporten skal omhandle det samfunnsøkonomiske tapet ved et vern. Utreder har valgt å bruke en metode som tar utgangspunkt i nytte-kostnadsanalyse. Siden det kun er bedt om å se på tapssida av et vern vil gevinstene i mindre grad vurderes, for eksempel betalingsvilligheten i befolkningen for verna områder. Det finnes slike undersøkelser, men de er vanskelig å overføre til mindre områder da de normalt sett er gjort for større nasjonalparker. Næringsmessige gevinster ved et vern er imidlertid tatt med.

I rapporten er det både brukt metode for å synliggjøre prissatte og ikke - prissatte konsekvenser. De prissatte konsekvensene er basert på reelle kostnader. De ikke - prissatte konsekvensene er basert på kvalitative verdi- og omfangsvurderinger. Metodene for de ulike delene spesifiseres nærmere under hvert temakapitel.

For å kunne vurdere konsekvensene ved vern er det nødvendig å kartlegge sammenhenger mellom årsak og virkning. Kompleksiteten vil variere mellom de ulike temaene.

Konsekvensene av vern måles opp mot alternativet, som er en utvikling uten vern. På bakgrunn av innsamlet informasjon er dagens situasjonen for hvert enkelt tema beskrevet i rapporten. Dette danner grunnlaget for 0-alternativet, som er en beskrivelse av muligheter og eventuelle begrensninger som finnes i de foreslåtte verneområdene i forhold til dagens bruk. 0-alternativet er en sammenliknende referanse når konsekvensene ved vernet skal utredes.

Områdene som er utredet er relativt små og metodene knytta til samfunnsøkonomiske analyser er utviklet for betydelig større forhold. Det vil derfor for mange områder være vanskelig å få gode estimater på grunn av usikkerhet og uklart forhold mellom årsak og virkning. I disse tilfellene vil konsekvensene ikke bli tallfestet, men anslått ut fra en gradert skala fra lite, middels eller store negative konsekvenser ved vern. Det har også for enkelte områder ikke vært mulig å få et tallgrunnlag med rimelig grad av sikkerhet.

4.1. Innsamling av datagrunnlag

I forbindelse med verneprosessen har alt bakgrunns materialet i forbindelse med vern av de ni områdene vært samla på internettsida www.naturvernprosesser.no. På denne nettsiden ligger faglig beskrivelse av alle områdene som foreslås vernet, med rapport

fra befaringer som er utført. Videre finner man alle innspill som lokale aktører har levert inn. Alle disse innspill og befaringer er gjennomgått systematisk i forbindelse med utarbeidelsen av denne utredningen.

Det ble avholdt et fellesmøte den 9. februar på Skogbrukets hus i Målselv hvor aktører som har betydning i verneprosessen var invitert. Her fikk alle deltagerne anledning til å komme med sine innspill. Videre var utreder representert på et møte mellom Fylkesmannens arbeidsgruppe og Målselv kommune den 17. februar.

Det har vært gjennomført 8 dybdeintervju i perioden 9. februar til 1. mai. Intervjuobjektene har vært Statskog SF, Allskog, Målselv kommunes næringsjef og skogbruksleder, FM landbruksavdeling, Forsvaret og en rekke privatpersoner. I tillegg har det vært henta inn informasjon gjennom telefonsamtaler og e-post forespørsler.

5. BESKRIVELSE AV DE AKTUELLE OMRÅDENE

Alle de aktuelle områdene for vern befinner seg i indre del av Målselv. Målselv har en sentralt beliggenhet i de indre deler av fylket med grense mot Sverige i øst. I nordvest når Målselv til Malangens to armer, Målselvfjorden og Aursfjorden. Kommunen er fylkets største etter areal med sine 3322 km².

Figur 1 Utsnitt av kart for verneforslag

De ni områdene er lokalisert til Dividalen (Sandelva-Divielva, Sleppelva-Kvernelva, Nedre Divifossen, Devdislia og Dødesskogen), Rostadalen (Rostaåsen og Tverrelvdalen), Øverbygd (Revelva) og inngangen til Kirkesdalen (Skjelbekken).

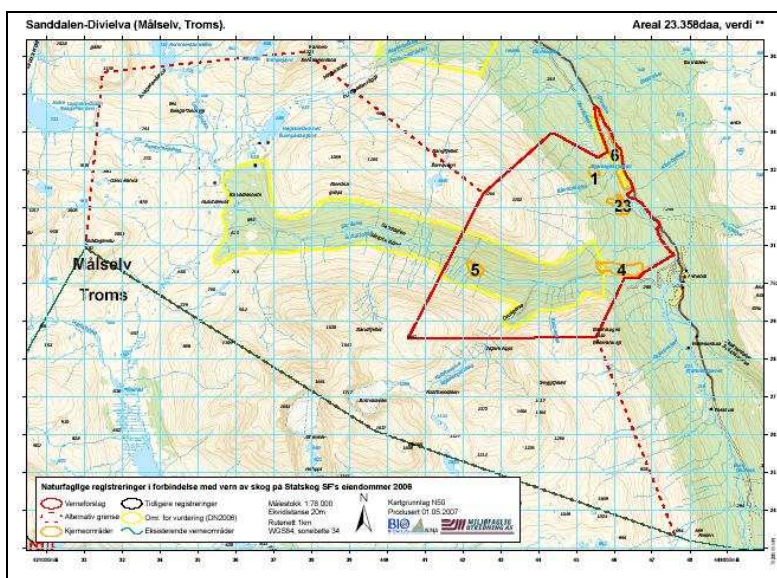
Totalt er 88.719 m² foreslått verna. Dette utgjør ca 2,6 % av det samla areal i Målselv. Enkeltområdene har følgende areal og oppgitt verneverdi (***) er nasjonal verneverdi, ** er regional verneverdi og * er lokal verneverdi):

Tabell 1. Oversikt over areal og verneverdi for de ni foreslåtte områdene for vern.

	Totalareal (daa)	Verneverdi
Sanddalen-Divielva	32.437	**
Sleppelva-Kvernelva	9.535	**
Nedre Divifossen	1.707	**
Devdislia	6.178	***
Dødeskogen	15.202	*
Rostaåsen	3.775	***
Tverrelvdalen	12.671	**
Revelva	3.279	***
Skjelbekken	3.935	**

I det videre presenteres et utdrag av rapportene som har kartlagt områdene med tanke på verneverdi. For en fullstendig gjengivelse av rapportene vises det til nettstedet www.naturvernprosesser.no. I tillegg blir det gjengitt kart over de ulike områdene.

5.1. Sanddalen – Divielva

Figur 2 Forslag til vernegrenser merket med rødt. Kjerneområde 1,2 og 4 er gammel furuskog, kjerneområde 3 og 6 er gråor-heggeskog, kjerneområde 5 er bjørkeskog med høystauder.

5.1.1. Sammendrag

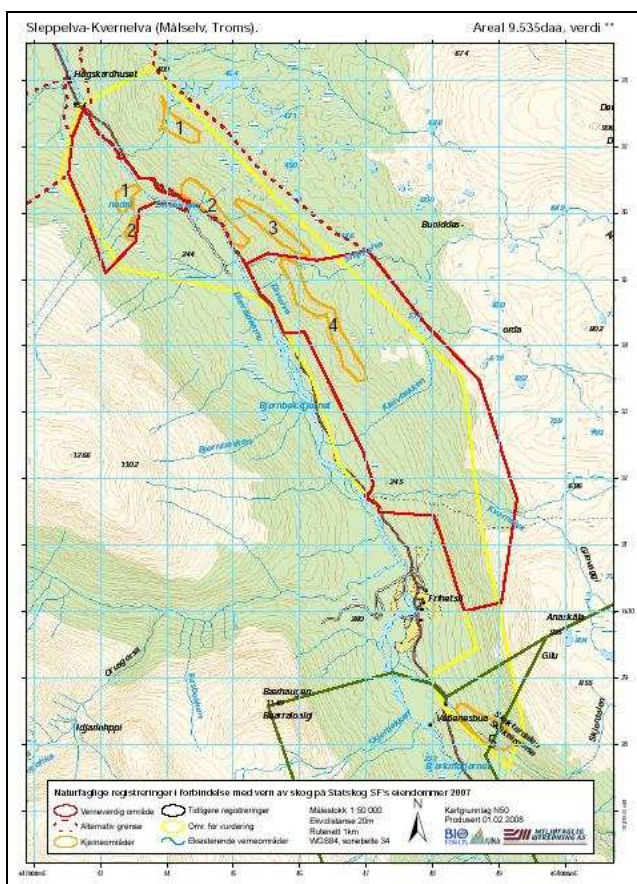
Sanddalen ligger like vest for Frihetsli og like på nordsiden av fjellmassivet Njunis innerst i Dividalen i Målselv kommune.....

...Uansett alternativ vurderes arronderingen som god ettersom hele gradienten fra elva i dalbunnen (Divielva) og opp i alpin sone kan sikres. Området vurderes altså som godt arrondert og rimelig stort både med hensyn på areal bjørkeskog og furuskog. Vegetasjonen veksler mye innenfor omtalt areal, ofte med hyppige vekslinger mellom rike, høyproduktive markslag og skrinn berglendt og artsfattig mark. Myr dekker bare ganske små areal. Bjørk dominerer skogbildet i Sanddalen fullstendig. Furuskog finnes i høydelen under 300-340 moh i lia som vender ut mot Divielva og langs Divielva.....

.... Fjellvegetasjonen er rik og variert med mange nasjonalt sjeldne karplanter, inkludert en rekke rødlistearter. Innenfor avgrensingsforslaget finnes flere parti med kontinuitetspreget furuskog, til dels med urskogspreget....

....Med hensyn til regionale mangler ved skogvernet (Nord-Norge, nordboreal sone) vil området til en viss grad bidra på punktene i) høystaudeskog og ii) urskogspreget furuskog. Det østre, nedre avgrensingsalternativet har klare naturreservatkvaliteter og vurderes på selvstendig basis som regionalt verneverdig (**).

5.2. Sleppelva – Kvernelva

Figur 3 Forslag til vernegrenser merket med rødt. Kjerneområde 4 er gammel furuskog.

5.2.1. Sammendrag

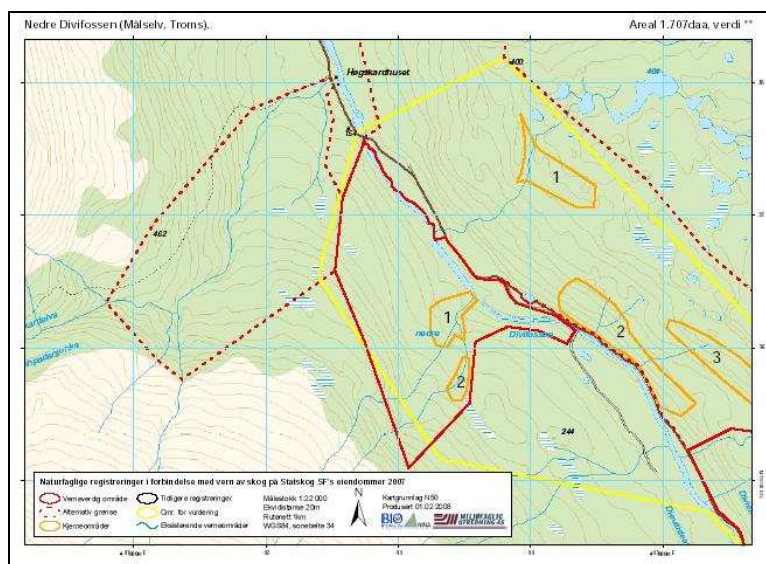
Sleppelva-Kvernelva ligger nord for Frihetstli i Dividalen, øst for Divielva, og omfatter mye av arealet mellom Sleppelva i nord og Kvernelva i sør pluss noe areal henholdsvis nord og sør for disse....

...Med økende høyde øker innslaget av død ved og fler-hundreårige trær. Det motsatte skjer imidlertid med produktiviteten, og trærne antar i større grad en krokete og kortvokst form. Den eldste furuskogen opptrer nær barskogsgrensa på knauser eller morenerygger, men består ofte bare av små grupper med furutrær. Enkelte av disse gruppene er urskogslike med øvre alder omkring 400-500 år. I tillegg er det mye død ved fordelt på ulike råtestadier og dimensjoner. Foruten furuskog finnes enkelte parti med relativt produktiv og strukturrik bjørkeskog, samt storvokste ospesuksesjoner.....

...Sleppelva-Kvernelva har samlet sett mange viktige naturkvaliteter; herunder urskogs nær furuskog, solvarme dødved-rike furuskoger, urterike furuskoger, gamle ospesuksesjoner, samt relativt store areal produktiv skog med godt restaureringspotensiale. I forhold til mangelanlysene vil lokaliteten i et visst monn

kunne bidra til inndekking av de generelle skogvern manglene ”rike skogtyper” og ”urskogspreget skog i naturlig dynamikk”. På regionalt nivå vil området kunne bidra på mangelen ”urskogspreget furuskog”. Samlet er Sleppelva-Kvernelva vurdert som regionalt verneverdig.

5.3. Nedre Divifossen

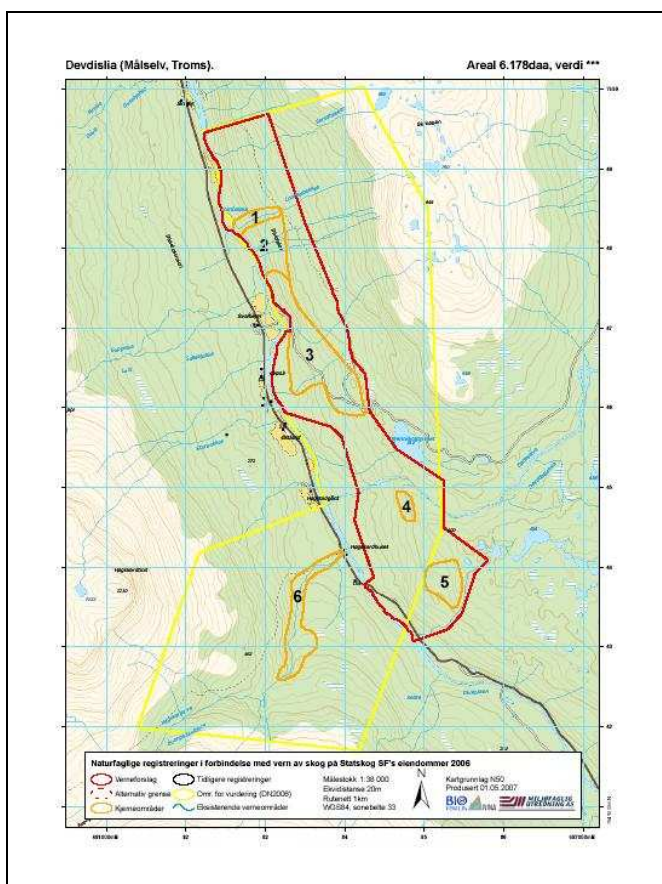
Figur 4 Forslag til vernegrenser merket med rødt. Kjerneområde 1 er gammel bjørkeskog, kjerneområde 2 er gråor-heggeskog.

5.3.1. Sammendrag

Lokaliteten ”Nedre Divifossen” ligger like sør for der hvor Dividalsveien krysser Divielva ved Høgskardhuset, på vestsiden av elva i nordøstvendt li. Lokaliteten er i sør og nord avgrenset mot i nyere tid sterkt hogstpåvirket furuskog. I øst er grensen trukket slik at eldre, grunnlendt furuskog langs Divielva inkluderes, og lokaliteten får dermed felles grense med sørlige delen av fjorårets ”Devdislia”. Mot vest er grensen trukket et godt stykke opp i fjellbjørkeskogen for å sikre hele skogvegetasjonsgradienten. Samlet gir dette et velarrondert areal med tanke på eksisterende naturverdier og hele dalsidegradienter....

....Områdets mer eller mindre stabile gammelskogspreg og forholdsvis høye andel furuskog gjør at området vurderes verneverdig. Andre positive trekk er forekomst av såkalt ”rikmyr-furuskog” og flompåvirket eldre løvskog. Området vil bare i eventuelt liten grad bidra til inndekking av prioriterte skogvern mangler, herunder ”rike skogtyper” og ”urskogspreget skog under naturlig dynamikk”. Samlet vurderes hovedavgrensingsalternativet som lokalt til regionalt verneverdig med affinitet mot regional verdi grunnet nærheten til andre viktige furuskogsareal registrert i 2006 og 2007. Ved addering av utvidelsesalternativet vurderes området som en klarere to-stjerners kandidat.

5.4. Devdislia

Figur 5 Forslag til vernegrenser merket med rødt. Kjerneområde 1 er gråor-heggeskog, kjerneområde 2-5 er gammel furuskog.

5.4.1. Sammendrag

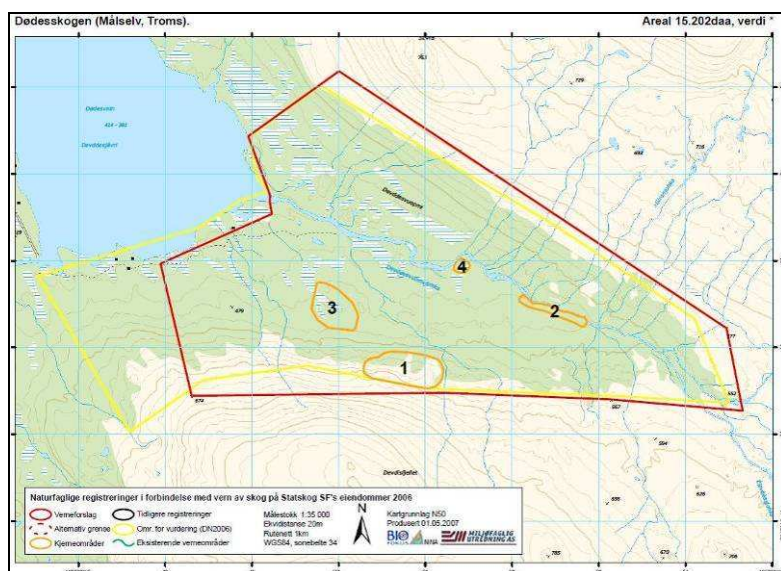
Devdislia ligger i midtre deler av Dividalen, innerst i Målselv kommune, og består av ei ca 7 km lang vestvendt lise som strekker seg 250-300 høydemeter oppover fra Divielva. Vegetasjonen veksler etter løsmassedekke og fuktighet, og er temmelig variert, selv om furuskogsdominerte typer dominerer. For det meste har furuskogen iblandet varierende andel løvtrær, men en har også rene furuskogsbestand. Andre steder er det løvskog, i form av fuktige bekkesøkk med gråorskog, flommarksskog på flater langs Divielva, og ikke minst mye osp som utgjør et iøynefallende trekk i midtre deler av lia. Bærlyngskog (dels av en mineralrik type) er vanligste vegetasjonstype, men det er også varierende innslag av småbregneskog, blåbærskog, høgstaudeskog, og stedvis også kalkrike skogtyper (særlig i tilknytning til bekkeskjæringer og berglendte skrenter).....

....Påfallende nok er det et uvanlig rikt artsmangfold av vedlevende sopp på disse furulægrene (inkludert svært sjeldne arter), og området har tydelig en stor ikke-realisert utdøelseskjeld....

....Artsmangfoldet er uvanlig rikt, innen mange ulike grupper. Særlig er den vedboende soppfungaen på furu svært velutviklet, med flere funn av "ekstremkjuka" *Antrodia primaeva* som mest oppsiktsvekkende. Trolig er fungaen av jordboende sopp også rik i furuskogen. På død furu finnes også en rik skorpelavflora, mens på de gamle ospene, samt på rike bergvegger, er det en rik makrolavflora. Lia er også rik på fugl, særlig hullrugere. Samlet sett kombinerer området naturgitte og strukturelle egenskaper som gir det et verdifullt arts mangfold. Totalt ble 23 rødlistearter påvist (1 CR, 5 VU, 17 NT).

Verneverdiene er store i Devdislia. Det er ganske stort, rimelig velarrondert, har mye relativt gammel skog med god tetthet av viktige nøkkelementer, god økologisk variasjon, og et meget rikt og variert arts mangfold. De største verdiene er knyttet til gammel furuskog og til de store ospesholtene. Området vil kunne være et viktig bidrag til å oppfylle skogvernmangler. En meget betydelig kvalitet ligger i det store samlede arealet med gammel skog i Dividalen, som forsterker kvalitetene til de ulike delområdene og gjør at en her har et dalføre med grunnlag for langsiktig levedyktige populasjoner av mange kravstore arter. I negativ forstand trekker at området er noe preget av inngrep i midtre deler, samt særlig det store ungskogsarealet opp fra Divielva ved Dødeselvas utløp, som gjør at arronderingen ikke er optimal. Devdislia er et meget verdifullt skogområde, og anses nasjonalt verneverdig (***) .

5.5. Dødesskogen

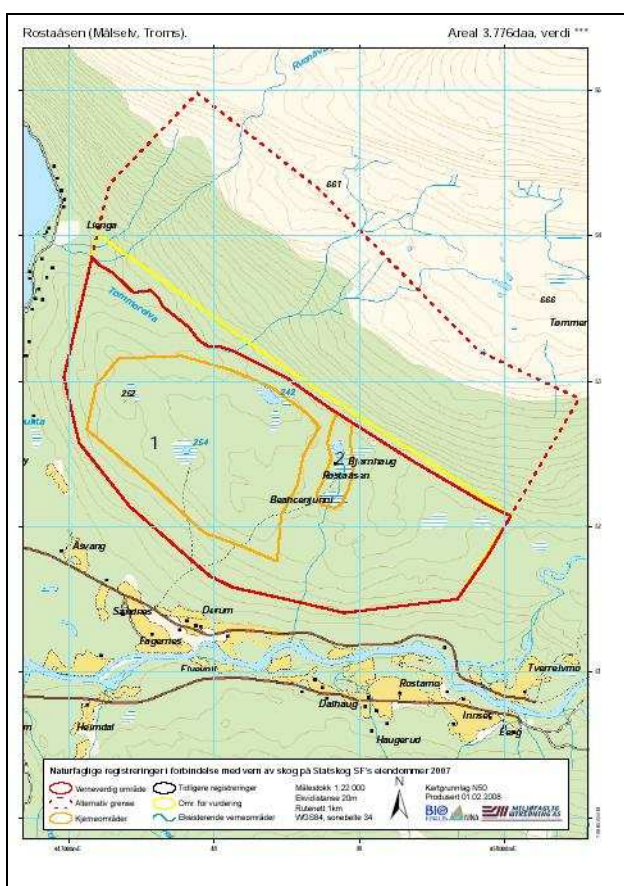
Figur 6 Forslag til vernegrenser merket med rødt. Kjerneområde 1 og 2 er kalkrike områder i fjellet, kjerneområde 3 er rik sumpskog og kjerneområde 4 er rikmyr.

5.5.1. Sammendrag

Dødesskogen er en åpen dal med fjellbjørkeskog omgitt av snaufjell på tre kanten og Dødesvatnet på den siste sida. Området ligger oppe på fjellet på østsiden av Dividalen. Terrenget er slakt og bare noen små bergskrenter opptrer, dels langs elva og dels i den nordvendte fjellsida.

Lokaliteten er ganske stor og har, med unntak av reguleringen av Dødesvatnet, et intakt og uberørt preg. Variasjonen er begrenset, men det er en spennvidde fra fattige til rike naturtyper. Flere kravfulle og enkelte rødlistede arter er funnet, men dette er primært fjellplanter og bare et par typiske skogsarter av interesse er påvist. I skogvernsammenheng oppfyller området bare i svak grad mangelen på høgstaudeskog, men uten å ha spesielt godt utviklede slike miljøer. Samlet sett får området derfor bare lokal verneverdi ().*

5.6. Rostaåsen

Figur 7 Forslag til vernegrenser merket med rødt. Kjerneområde 1 er gammel furuskog og kjerneområde 2 er gråor-heggeskog.

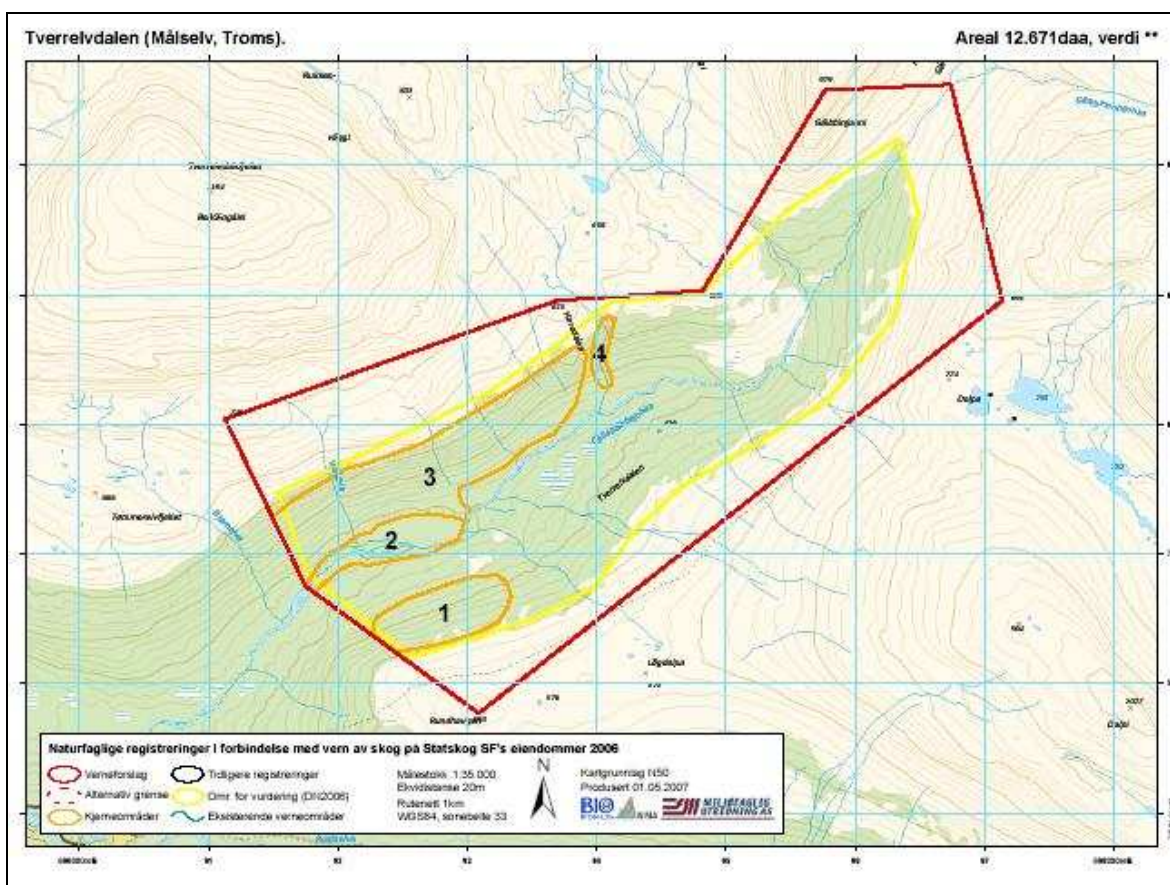
5.6.1. Sammendrag

Rostaåsen er en slakt kupert åsrygg som ligger like øst for Lille Rostavatn i Målselv kommune.....

...Rostaåsen ble relativt kraftig plukkhogd en gang for lang tid tilbake. Hogstmetoden, bl.a. med øksefelling tyder på at det kan ha skjedd en gang på 18-hundretallet i det som den gang trolig må ha vært urskog. En betydelig del av åsen synes i stor grad å ha ligget urørt siden den gang og store deler av området preges i dag av mye til dels svært grov og meget gammel furu som ble stående igjen etter hogstene.....

...Lokaliteten preges av mye dødved i form av svært grove læger som i stor grad er spor etter de gamle hogstene i form av vrakede bunnstokker og topper. Til dels har også hele felte trær blitt liggende. Bunnstokkene som åpenbart ble vraket på grunn av hulrâte er nå langt nedbrutt og "pillrâte". Etter hogstene har tilgangen på dødved vært liten og bare få trær har hittil dødd på rot (gadd). Lokaliteten vurderes som nasjonalt verneverdig (***) og verneverdien knytter seg her først og fremst til den store forekomsten av svært gammel, grov furuskog som til tross for hogstene for lang tid tilbake delvis har urskogpreg. Som tilleggsverdi kommer innslaget med rik høystaudeskog i østre del av området. Rostaåsen grenser på nordsiden opp mot bratte, sørvendte løvskogslir på kalkgrunn som ikke ble undersøkt men som må antas å ha interessant og artsrik karplanteflora.

5.7. Tverrelvdalen

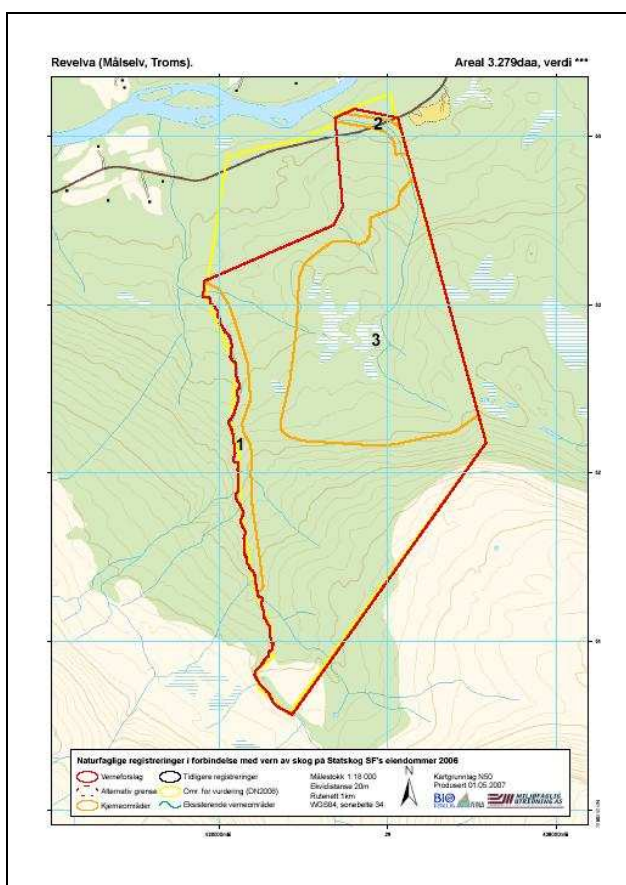
Figur 8 Forslag til vernegrenser merket med rødt. Kjerneområde 1 og 3 er bjørkeskog med høystauder, kjerneområde 2 er gråor-heggeskog og kjerneområde 4 er kalkrike områder i fjellet.

5.7.1. Sammendrag

Tverrelvdalen ligger inne i fjellheimen på nordøstsiden av Rostadalen langt øst i Målselv kommune. Det er en fjellbjørkeskogsdal som drenerer ut mot sørvest. Dalen er U-formet, med bratte sørvendte sider og slakere nordvendte hellinger....

...Omfattende reinbeite, som trolig har meget lang historie (=kontinuitet) i området, er et positivt trekk. Kombinert med kalkpåvirket skog gir dette brukbart potensial for grasmarkssopp/beitemarkssopp (også rødlistearter). Ellers er arts mangfoldet relativt rikt også av karplanter (uten at spesielt sjeldne arter er påvist), og trolig er det også stor tetthet av fugl i den frodige skogen. Samlet sett kan likevel ikke området sies å være spesielt viktig for sjeldne og truede arter. 2 rødlistearter ble påvist (marinøkkel og brudespore, begge NT). Dalføret mangler dessuten grunnlendte, kalkrike bjørkeskoger, som er den kanskje mest verdifulle fjellbjørkeskogstypen. (...) Tverrelvdalen vurderes som regionalt verneverdig (**).

5.8. Revelva

Figur 9 Forslag til vernegrenser merket med rødt. Kjerneområde 1 er bekkekløft, kjerneområde 2 er gråor-heggeskog og kjerneområde 3 er gammel furuskog.

5.8.1. Sammendrag

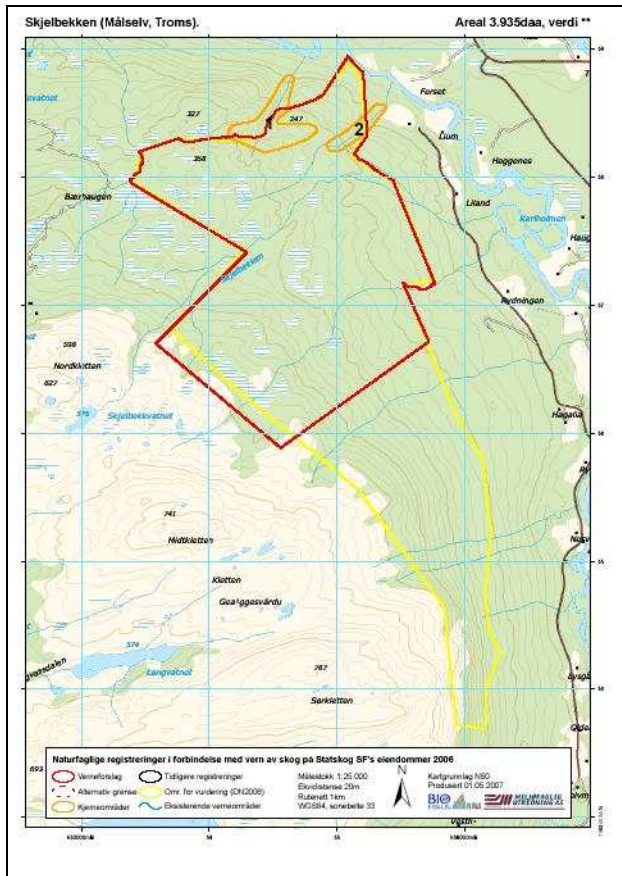
Revelva er et område som ligger ca. 5 km sørvest for Skjold i Målselv kommune i Troms. Området ligger i en nordvendt dal, med Revelva i midten. Området strekker seg fra ca. 80 m.o.h. til ca 540 m.o.h.

....Området har ellers en rik variasjon i vegetasjonstyper, med gråor-heggeskog og furuskog på myr og i bærlyngutforming, som typer viktige for biologisk mangfold. Kvaliteter viktige for biologisk mangfold er da særlig knyttet til to naturtyper: (1) bekkekløfter med godt utviklede lungeneversamfunn i frodig gråor-heggeskog med boreale løvtrær, og med god forekomst av den sårbare (VU) arten fossenever i revelva, og (2) gammel furuskog under naturlig skogdynamikk med forekomst av grove, gamle furuer, og god forekomst av, og kontinuitet i død furuved. I tillegg har området god forekomst av bjørkeelementer som grove, gamle trær, høgstubber og læger. ...

...Området Revelva vil kunne bidra til oppfylling flere mangler ved dagens skogvern (jf. Framstad et al. 2002, 2003). Av de høyest prioriterte generelle manglene er det kriteriene (1) gammel skog under overveiende naturlig dynamikk (2) rike skogtyper,

som oppfylles. Av regionale mangler som oppfylles er (1) urskogspreget furuskog, (2) gråor-heggeskog i indre Troms og (3) høgstaudeskog. Samlet sett vurderes verneforslaget Revelva som nasjonalt verneverdig (***)

5.9. Skjelbekken

Figur 10 Forslag til vernegrenser merket med rødt. Kjerneområde 1 og 2 er bjørkeskog med høgstauder.

5.9.1. Sammendrag

Området ligger i midtre del av Målselvdalføret, og omfatter midtre og øvre deler av ei øst- og nordøstvendt lisode der Kirkesdalen åpner seg ut mot Målselvdalen. Terrenget er ujevnt og småkupert, noe som sammen med ganske rik berggrunn, skaper grunnlag for ganske varierte skogsamfunn. Ofte er det relativt skarpe overganger mellom ulike typer.

Generelt dekker rik bjørkeskog ganske store arealer. Mye er av en fuktig og frodig høgstaudestype. Særlig rik bjørkeskog står i bratt terreng og trange kløfter i nord. Denne skogen er til dels åpen, særlig i partier med mye strutseving. Furu står isprengt bjørka på mer opplendt mark. I midtre deler av lia får en inn større arealer furudominert skog, hovedsakelig av bærlyngtype. I søkk og senkninger inngår

småarealer med rik sumpskog. En sumpskog i nordre del er velutviklet vier-seljesumpskog, glissent tresatt, og med mye fossenever på stammene. Ellers er det mye rikmyr, men mest i form av mindre partier. Det inngår også så vidt kalkskog (bjørk + spredt furu) på noen grunnlendte rygger nord i området....

...Karplantefloraen er frodig og rik i området. Imidlertid er det relativt svakt utvalg av sjeldne/røddlistede arter knyttet til gamle og/eller spesielle skogøkosystemer.....

...Naturverdiene betraktes som middels. Området utgjør et ganske typisk og representativt utsnitt av lisdene i regionen, og det er temmelig variert, med ganske mange ulike skogtyper. En viktig kvalitet ligger i relativt store arealer med rik bjørkeskog.

På den annen side er det uheldig at ikke mer av de lavereliggende og biologisk sett mest interessante liene er med, særlig vestover sør for Kirkeselva. Lokaliteten vil ikke kunne bidra vesentlig til inndekking av mangler ved skogvernet. Skjelbekken vurderes som regionalt verneverdig (**).

Figur 11 Frodig løvskog (foto: Tom Hellik Hofton)

6. SKOGBRUK

6.1. Metode skogbruk

Konsekvenser for skogbruket er et hovedfokus i rapporten. Det har imidlertid vært en utfordring å få på plass gode estimat for de aktuelle områdene. Utreder har valgt å i størst mulig grad basere seg på informasjon fra offentlige kilder når det gjelder statusinformasjon knytta til skog og bonitet på de ni områdene. Dette for å kunne få mest mulig uhilda tall. Tallgrunnlaget i stor grad basert på landskogtakseringen fra 1992-93. Dette gjør at det beheftes en betydelig feilmargin med beregningene. For nøyaktige beregninger burde det vært gjennomført ny innsamling av grunndata.

Det er forsøkt å gi et anslag over usikkerhet og aktuell kalkulasjonsrente for nåverdiberegningene. For en nærmere beskrivelse av metoden vises det til ”Veileder i samfunnsøkonomiske analyser” utgitt av Finansdepartementet i 2005.

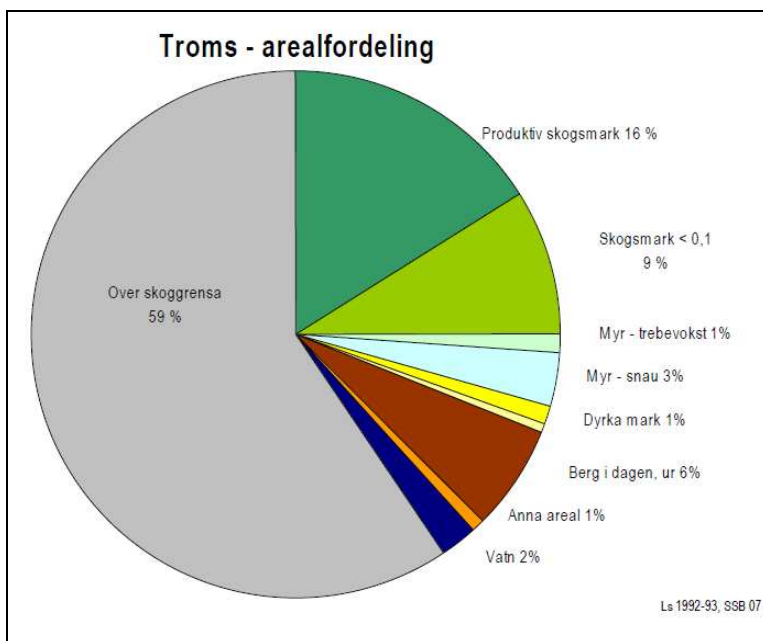
I forhold til beregning av verdi for skogen har utreder brukt følgende metode, der landbruksavdelinga til Fylkesmannen i Troms har bidratt med grunnlagsmaterialet:

Det er gjennomgått areal med tanke på hva som er skogkledd. For enkelte områder er det ikke kartlagt digitalt marklagskart (DMK) og derfor har landbruksavdelinga til Fylkesmannen i Troms gjort et anslag ut fra annet kartverk omkring hvor mye skog som ikke var kartlagt av DMK. For dette er det gjort et henholdsvis høyt og lavt anslag på hvor mye skog som er produktiv. Anslagene er 40 % og 25 %. Denne skogen er så fordelt ut fra type og bonitet i henhold til fordeling av kartlagt skog. I tillegg er det gjort en fordeling av bjørk, da denne regnes i DMK som impediment hvis boniteten er lav. Det er gjort et henholdsvis høyt og lavt anslag på bjørk med lav bonitet som prosent av impediment bjørk. Anslagene er 60 % og 50 %. I forhold til begrepet blandingsskog så er dette i følge DMK - klassifiseringen skog som har mellom 20-50 % barskog. Det antas derfor i våre beregninger at dette er 35 % barskog og 65 % løvskog.

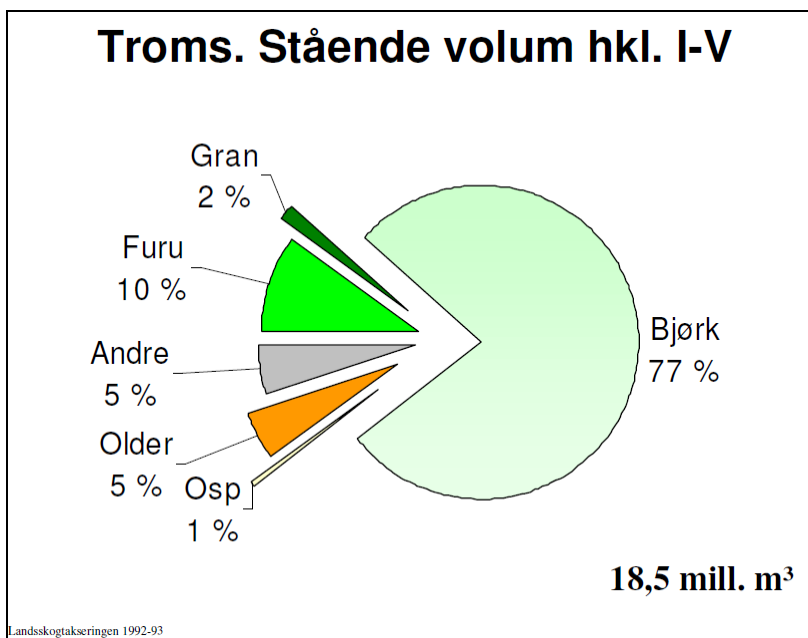
Med utgangspunkt i *Kodeverk og symbolbruk i DMK og avleide produkt* er optimal produksjonsevne utledet som volum per år i de aktuelle områdene.

6.2. Skogbruket i Troms

Arealet i Troms er på 25.900 km². Dette inkluderer både land og innsjøarealer. Av dette er 16 % produktiv skog², noe som tilsvarer 4000 m².

Figur 12 Arealfordeling i Troms.

Figur 13 Stående volum skog i Troms, fordelt på treslag.

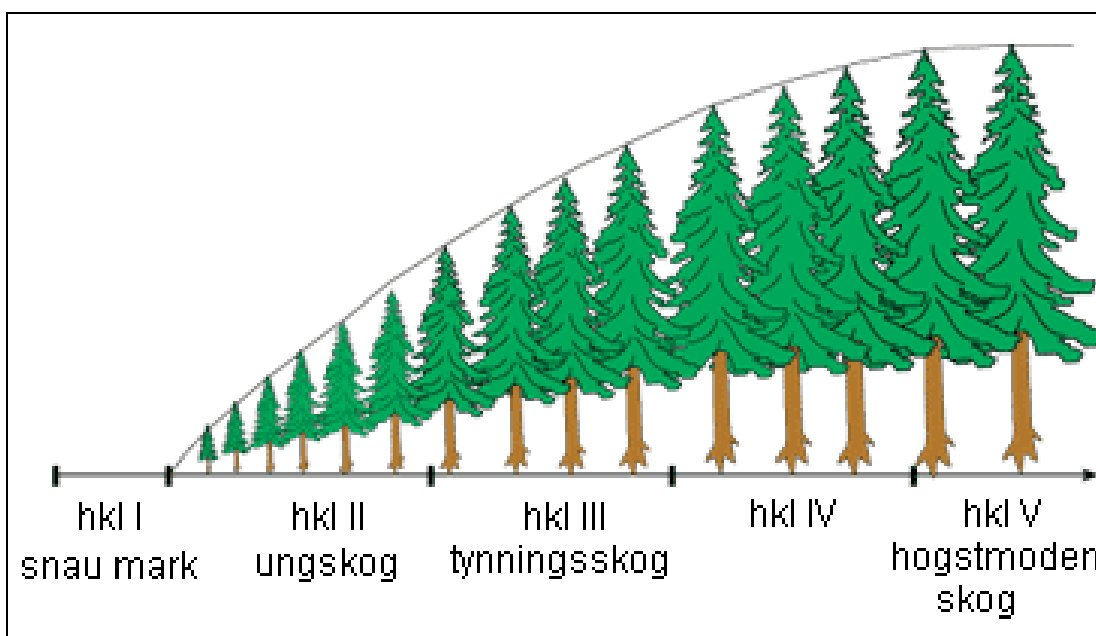
I den produktive skogen er det en sterk overvekt av løvskog, og det er også en stor andel av skogen som er i hogstklasse 5, det vil si hogstmoden.

² Kildene i dette avsnittet er Statistisk sentralbyrå og landbruksavdelinga hos Fylkesmannen i Troms.

Også i Troms er det en stor overvekt av løvskog, med hele 77 % bjørk. Bare 2 % av skogen i Troms er gran og til sammen utgjør barskogen kun 12 %.

Skogen kan deles inn i hogstklasser etter alder og utviklingstrinn:

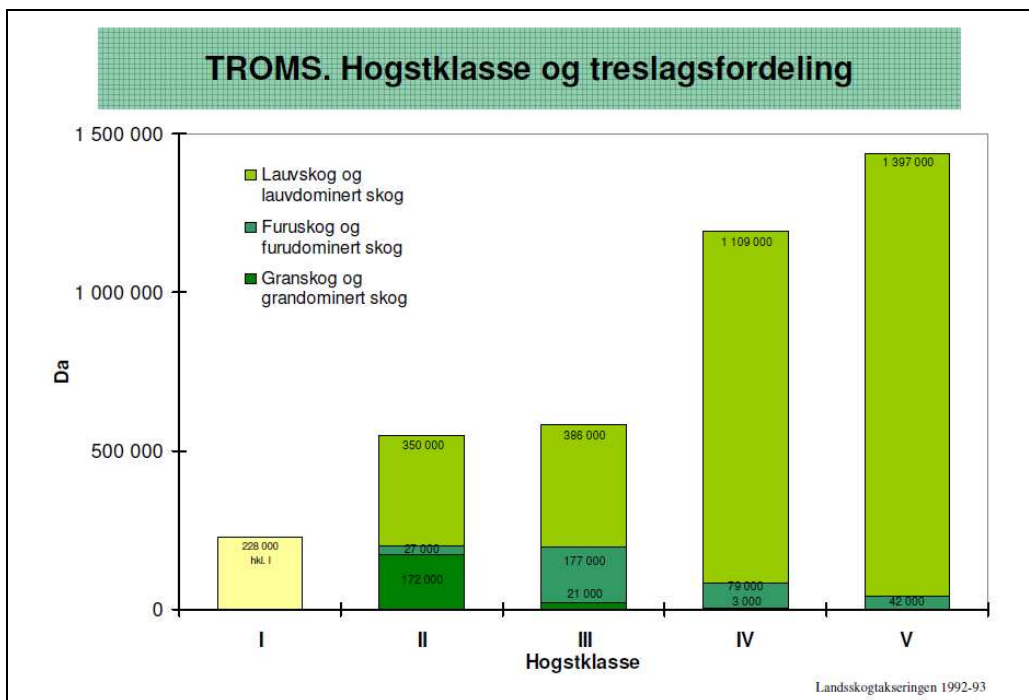
- Hogstklasse I: Snau mark som skal plantes eller forynges.
- Hogstklasse II: Ungskog. Bestand opp til 20-30 års alder.
- Hogstklasse III: Yngre produksjonsskog som er i tilvekst, tynningsmoden.
- Hogstklasse IV: Eldre produksjonsskog som enda ikke er hogstmoden.
- Hogstklasse V: Hogstmoden skog. Tilveksten øker ikke fra det ene året til det neste.

Figur 14 Hogstklasser av skog.

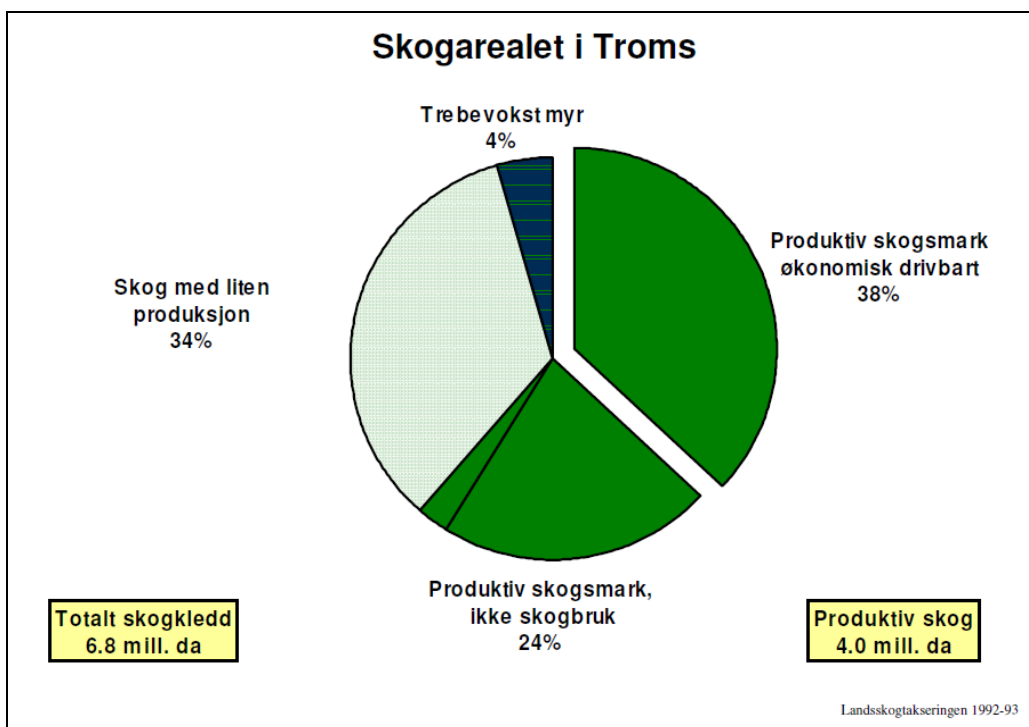
6.2.1. 0 - alternativ Troms

I Troms er det mest bjørk som er hogstmoden. Kun en liten andel av furuskogen er hogstmoden og ingenting av granskogen. Det at mesteparten av granskogen bare er i hogstklasse II gjør at det vil ta lang tid før man kan kapitalisere over denne skogen.

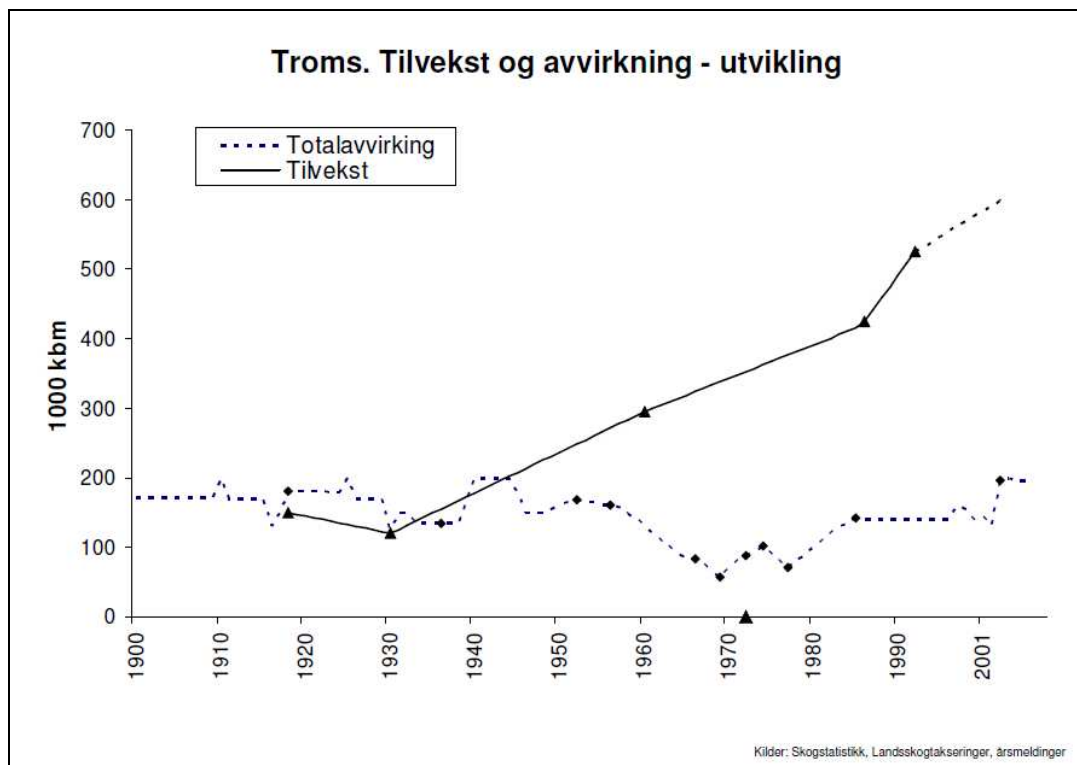
Figur 15 Treslag fordelt på hogstklasse, målt i daa.

Av det som er produktiv skog er det anslått at 2.500 m² er økonomisk drivbart. Dette har sammenheng med tilgjengelighet, helningsgrad på terreng, avstand til vei og lignende. Dette innebærer at av alt areal i Troms består kun 10 % av skog som er økonomisk drivbart og som det kan være lønnsomt å ta ut.

Figur 16 Fordeling av skogarealet i Troms

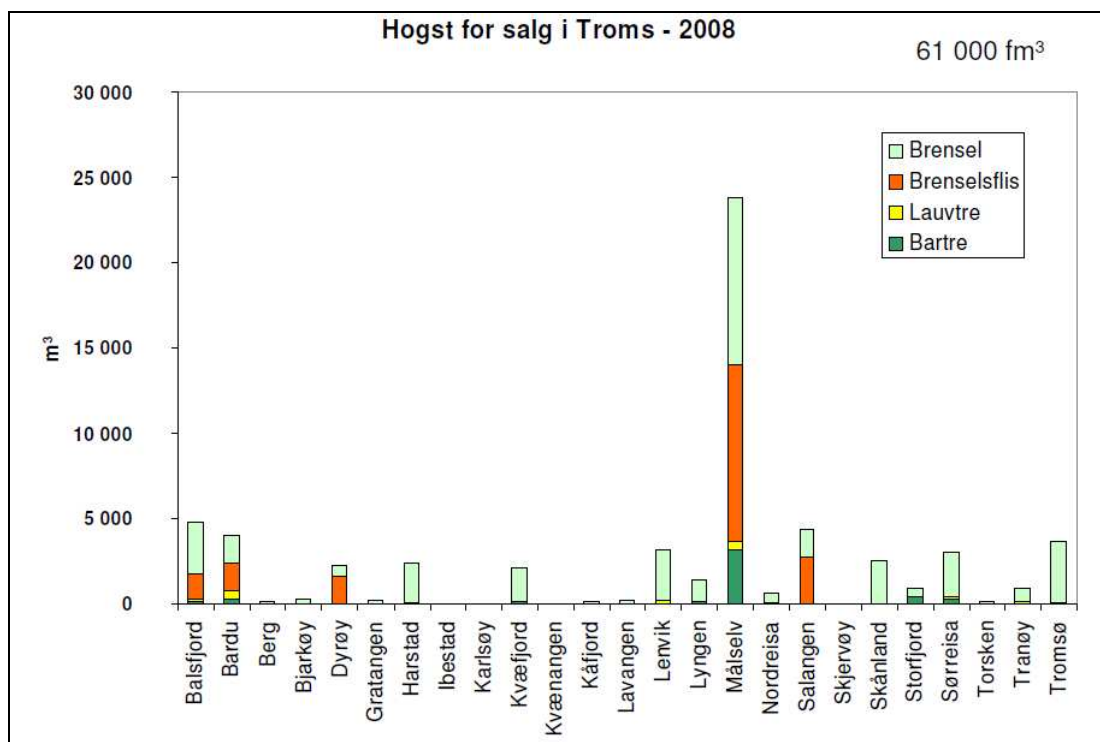
Det er beregna at av det økonomisk drivbare arealet er det en stående masse på $6.750.000\text{m}^3$. Tilveksten hvert år er beregna til å være 275.000m^3 . Som figuren under viser så har tilveksten økt kraftig siden 1940, mens avvirkningen på sin side har vært svært ujevn og til visse tider svært lav.

Figur 17 Historisk utvikling av tilvekst og avvirkning i Troms

I Troms var det i 2008 en totalavvirking på 195.000m^3 . Dette ble brukt til massevirke, sagtømmer og heimeforbruk. I følge Skogstatistikk 2008 ble det i 2008 avvirket 981m^3 industrivirke i Troms. Herav gikk 115m^3 til sagbruk og trevareindustri, 248m^3 til trefiber og sponplateindustri og 618m^3 til andre norske kjøpere. I følge samme kilde var prisen på gran 350kr per m^3 i gjennomsnitt i 2008, for furu 350kr og for lauvtre 296kr . Disse prisene gjelder for Troms.

Av det som ble hogd for salg i Troms i 2008, var det tatt ut desidert mest i Målselv, om lag 40%. Av figuren under kan man se at dette ble brukt til brensel og til brenselsflis. Målselv er den eneste kommunen hvor det ble tatt ut noe særlig bartrær.

Figur 18 Hogst for salg i Troms i 2008.

I forhold til sysselsetting så var det bare 0,09 % sysselsatt i primærnæringen skogbruk i 2008. Denne har vært synkende de siste årene. I forhold til trelast og trevareindustri var det i 2008 om lag 0,3 % som var sysselsatt i denne næringsgruppa. Dette har vært stabilt de siste åtte årene. For møbelindustrien og annen industri var det i 2008 0,14 personer sysselsatt i Troms i denne næringsgruppa og dette har også vært stabilt over litt tid. I absolutte tall tilsvarer dette 69 personer i skogbruket i Troms, 231 i trelast og trevareindustri og 109 personer som er sysselsatt i møbelindustrien og annen industri. I følge Kjesbu, Sand og Sjelmo (2009) er multiplikatoreffekten i skogbruket i begge Trøndelagsfylkene 8.04. Dette innebærer at man kan multiplisere antall personer i skogbruket med 8.04 for å få den samla ringvirkningseffekten. For Troms tilsvarer dette at de 69 personene genererer nesten 500 sysselsatte i tillegg. Det er ulik struktur på næringa i Troms og Trøndelag, men tallene gir en indikasjon på hva ringvirkningene kan være.

I Troms er det ca. 10.000 skogeierdommer, men bare ca. 15 % av disse er over 500 m². Det er ca. 240 vedprodusenter, 120 gårdssagbruk og 70 trearbeidende bedrifter.

Det vært en stor utvikling de siste årene i satsingen på flisfyringsanlegg i Troms. Det er til sammen 4 tørre flisfyringsanlegg. Disse er Breivika i Tromsø (25 GWh), Setermoen leir (15 GWh), Dyrøy energi (3,3 GWh) og Nord.Troms bioenergi (3,2 GWh). I tillegg er det planlagt et stort anlegg i Harstad (33 GWh) og to mindre i Kvæfjord og Lenvik. I følge prosjektleder på bioenergi prosjektet i Troms fylkeskommune, Anne Karen Haukland er det i framtiden store muligheter knytta til bioenergi. Samtidig er det vanskelig å få god økonomi i de minste anleggene og man

er avhengig av at tilfang av virke er relativt nært, slik at kostnadene for frakt holdes nede. Det er også en fare for at de største anleggene støvsuger tilgangen på virke siden de kan kjøpe inn i stort og dermed knytte til seg en stor underleverandør. I Harstad ser man at det kan være en begrensning i tilgang på virke, de ser derfor på muligheten for å importere skog. De søker også å knytte til seg aktuelle skogeiere som leverandører. I denne sammenhengen er Målselv og Bardu nøkkelområder for bioenergi i framtida, siden de har store volum av skog.

Siden nærhet til ressursene er viktige, kan det også tenkes at det framover vil kunne bli utbygd flisfyringsanlegg i Målselv, eksempelvis til forsvaret eller i tilknytning til andre større bygningskomplekser. På Skjold vurderes det et slikt biobrensel anlegg, ettersom flere tilsvarende leirer hovedsakelig har valgt varmpumper kan dette også være et sannsynlig utfall i Skjold. Hovedårsaken til dette har vært at biobrensel ikke kan konkurrere med varmpumpe på pris per produsert kilowattbeslutning. Beslutningen vil i følge Forsvarsbygg bli tatt i løpet av våren 2010.

I følge fylkesmannes landbruksavdeling så utgjør dagens ved og flisforbruk ca. 300 gwh. Med en strømpris på kr 0,60/kwh har det en verdi på ca 180 mill kr. Dette gjør at skogen representerer en stor verdi. Det kan forventes høyere pris på energi og strøm framover og dermed at det blir større etterspørsel etter trevirke, og da særlig bjørk.

6.3. Skogbruket i Målselv

Skogbruket i Målselv har en historie tilbake til 1777, da skogvokter Hanssen på Kjerresnes ble tilsatt. I 1860 kom det en offentlig skogansatt³. I dag er skogen i Målselv svært viktig med tanke på avvirkning i Troms-sammenheng. Det ble hogget mye skog for ca. 60 år siden. Sammen med påfølgende gode frøår gjør dette at det forventes at store kvantum skog kan tas ut av Målselv i framtiden. Verdipotensialet vurderes derfor som stort. I historisk sammenheng har imidlertid avvirkingen på 1990-tall og tidlige 2000 tall vært lav⁴.

6.3.1. 0 - alternativ

Målselv kommune består av totalt 3.322 km², hvorav 950 km² er skog. Av dette regnes 652 km² som produktiv skog og hvorav 400 km² er økonomisk drivbart. 80 % av skogen er løvskog, herav 90 % bjørk, resten er barskog. Totalt er det 1.200.000 m³ med stående masse i Målselv og tilveksten hvert år er 50.000 m³. Beregna produksjonsevne er 140.000 m³, det vil si at tilveksten er 35 % av produksjonsevnen.

³ Kilde, befaring gjort 8. september 2009, se www.naturvernprosesser.no

⁴ Kilde Målselv kommune, intervju.

Tallene her hentet fra et hefte som fylkesmannen i Troms utarbeidet til januarmøtet 2010. Utreder er gjort oppmerksom på at dette er gamle anslag og at de også kan inneholde deler av områder som er verna i dag. Imidlertid er dette anslått til å være 14.500 daa med produktiv skog, noe som er relativt lite sett i sammenheng med den totale andelen produktiv skog. Det er derfor sannsynlig at produksjonsevnen er noe lavere enn oppgitt, men dette er det beste anslaget utreder har funnet.

Statskog er den største grunneieren i Målselv og de eier 2248 km², det vil si 68 % av all grunn i Målselv. Statskog forvalter på landsbasis 1/5 av fastlands-Norge. De har som mål å sikre fellesskapets verdier for framtida. Dette gjøres blant annet gjennom å utvikle områder for hytteutbygging og festetomte, å tilby jakt, tilrettelegge for allment friluftsliv og bidra til verdiskaping i regioner der Statskog har eiendommer.

I Målselv er store deler av statens grunn verna i form av nasjonalpark og landskapsvernområdet i Dividalen. I tillegg er det store arealer med fjell.

I forhold til uttak av ved har man utvist vedteiger til lokalbefolkninga, som så har hogd til eget bruk. Disse vedteigene har bestått av løvskog, hovedsakelig bjørk.

Tabell 2 Oversikt over utviste vedteiger Målselv på Statskogs grunn. 1 teig = 5 m³ Merk at i 2010 bare tom februar

År	Sum teiger	Sum m3	Sum kr
1998	49	245	14700
1999	19,5	97,5	5850
2000	17	85	5100
2001	33,5	167,5	10050
2002	32,5	162,5	9750
2003	42	210	12600
2004	32	160	9600
2005	35	175	10500
2006	37	185	11100
2007	30	150	11250
2008	22	110	8250
2009	23	115	8625
2010	3,5	17,5	2187,5
SUM	376	1880	119562,5

Tabellen viser at avvirkinga av skogen har økt i perioden 1999-2008. Hogst av bartre har vært stabilt, mens det har vært en klar økning i avvirking av lauvtre. Der løvtrær tidligere gikk til industrien, går den nå til brenselsflis og brensel. Industrien får omtrent ingenting lengre. Bruttoverdien har også gått opp de siste ti årene. De 10 419 m³ med brenselsflis tilsvarer vel 20 GWh, noe som igjen tilsvarer knapt halvparten av dagens forbruk av brenselsflis i Troms. Dette understøtter Målselv sin viktige rolle knytta til skogbruket.

Tabell 3 Avvirking av skog i Målselv. Kilde Troms skogselskap

	Lauvtre					
	I alt m ³	Bartre m ³	Industri m ³	Brenselsflis m ³	Brensel m ³	Brto.verdi kr:
1999	21 432	3 835	14 500		3 097	6 676 011
2000	14 446	3 851	7 500		3 095	4 034 295
2001	22 240	6 870	10 000		5 370	6 986 720
2002	12 079	2 748	3 808		5 523	2 804 819
2003	16 032	2 097	3 016	3 229	7 690	4 490 485
2004	16 379	2 570	2 154	3 866	7 789	4 295 826
2005	26 588	3 823	2 217	5 907	14 641	6 037 662
2006	27 274	2 757	533	9 789	14 195	6 655 363
2007	28 345	3636	92	8 346	16 271	7 139 128
2008	28 019	3 326	491	10 419	13 783	7 644 165
1998 - 2009	212 834	35 513	44 311	41 556	91 454	56 764 474

I Målselv er det til sammen 750 skogeiere, herav 58 i Målselv skogeierlag. I 2008 var det 16 personer som var sysselsatt i skogbruket. Dette utgjorde 0,43% av de sysselsatte i Målselv. Tallet har vært noe varierende over tid. Hvis multiplikatoreffekten på 8.04 brukes, slik det var for Trøndelagsfylkene, utgjør dette til sammen 128 personer, det vil si en merverdi på 112 sysselsatte. Dette vil være sysselsatte også utenfor Målselv og Troms fylke sine grenser.

I trelast og trevareindustri er det 5 personer som arbeider, mens det i møbelindustrien og annen industri er 25 personer. Dette henger sammen med lokaliseringa av bedrifter Focus interiør på Rundhaug. Disse har omlag 18 sysselsatte.

Tabell 4: Sysselsatte etter arbeidssted, antall og i prosent av totale sysselsatte i region

	Næring	2000		2004		2008	
		Antall	Prosent	Antall	Prosent	Antall	Prosent
Målselv	Skogbruk	23	0,62%	12	0,33%	16	0,43%
	Trelast og trevareind.	3	0,08%	1	0,03%	5	0,13%
	Treforedling	0	0	0	0	0	0
	Møbelind og annen ind.	29	0,78%	26	0,71%	25	0,67%
Troms	Skogbruk	121	0,16%	224	0,30%	69	0,09%
	Trelast og trevareind.	240	0,32%	236	0,31%	231	0,29%
	Treforedling	2	0%	2	0 %	2	0 %
	Møbelind og annen ind.	119	0,16%	123	0,16%	109	0,14 %

6.4. Skogbruket i de aktuelle områdene

I forhold til skogbruket i de 9 aktuelle områdene har det ikke vært noe uttak siden 2004/2005 da verneforslaget først ble fremma. Det er derfor vanskelig å få fram korrekte tall vedrørende historisk avvirking. I følge Statskog har bruken i området skjedd gjennom lokalbefolkningen. Statskog har vært lite inne om området utover at lokalbefolkningen har fått tildelt områder for hogst. Statskog har selv ingen detaljert historisk kunnskap om hva som har vært henta ut fra de ulike områdene som nå er foreslått verna. De har heller ingen detaljert kunnskap om bonitet og hogstmodenhet knytta til områdene. I følge Herbjørg Arntsen i Statskog har de valgt å få taksert skogen i de områdene der de anså potensialet til å være størst. Tidligere har dette vært knytta til barskog, løvskogen har derfor ikke vært kartlagt i samme grad. Dette ut i fra en historisk bruk, der barskogen har hatt større verdi siden den er blitt brukt til tømmer. I dag har dette til dels snudd siden løvskog er svært godt egnet som brenselsflis til biobrensel. Prisene på løvskog har derfor gått opp, noe som fordrer et annet syn på hvilke områder som vil gi størst avkastning videre.

I møte 09.02.10 ble det gitt innspill på at det forventes at skogbruket vil øke kraftig i nærmeste framtid. Det er stor etterspørsel etter skog. De foreslåtte områdene er økonomisk drivbare områder og det vil ellers være mye skog som ikke er drivbar.

6.4.1. Historisk bruk

Historisk bruk i Dividalen

Skogsdrifta i Dividalen har vært svært viktig i et historisk perspektiv.

På møte i forbindelse med verneprosessen⁵ ble det opplyst at på 1930-tallet var skogprodukter som skurlast og papir viktige eksportartikler, og det var stor hogst i landskapsvernområder. Etter krigen var skogbruket viktig i gjenoppbyggingsfasen.

I følge intervju med Sverre Stenvold var det før 1954 vanlig med tømmerhogst omkring Frihetsli. Etter at veien kom ble bjørka viktigst. Veden ble solgt lokalt. Tidligere hogstområder rundt Frihetsli er sørsiden av Skaktarelva, vestsida av Divielva, under Sanddalen, Vetlenesbua, Skjeringsslåttene, Bjørkemoen, Henbergnessan og sørsida av Sandelva.

Kjartan Stenvold har gitt en del innspill på historiske momenter. Han har samla tall fra en rekke personer tilknytta Dividalen omkring historisk avvirking av bjørk på statens grunn. Han har summert alle kildene til at historisk avvirking er 21.796 mål 60 cm ved eller 17.430 m³. Denne veden gikk til militæroleirene i indre Troms, bl.a. til Heggelia leir, men kanskje særlig til Maukstadmoen og Holmen leir (Skjold) i Øverbygd. Men vi kjenner også til at det kom båter til Storsteinnes i Balsfjord og fraktet 60 cm ved sørover, hvor vites imidlertid ikke.

Det er opplyst at 9130 m³ av den totale avvirkinga ble levert til sponplatefabrikken i Sørreisa, men det er mulig at noe av dette virket gikk sørover til sponplatefabrikker på vestlandet. Andre har oppgitt at flis ble videresendt til Tromsø.

Underveis i prosessen har det vært innspill på kvantum og hvor skogen har blitt avvirket. Dette går også til dels langt tilbake i tid. Utreder anser det samla materialet fra Kjartan Stenvold som det mest komplette av det som er innsamlet, ettersom han viser til flere kilder. Han har også summert bruken fra tidlig 1900-tallet. Innsamlingen er gjort i forhold til bruk av statens grunn i Dividalen og gir et visst bilde av det historiske omfanget. Utskrift av digitalisert kart ligger som vedlegg 2.

Av flere blir det nevnt at tjærebrenning var vanlig. Rundt 1000 tønner ble produsert innenfor Skaktarelva (i landskapsvernområdet). Siste ble brent av i 1989. 1000 tønner betyr anslagsvis 4-5000 trær. Utskrift av digitalisert kart ligger som vedlegg 1.

Det nevnes også at det faller lite snø i Dividalen, og da særlig 6-7 km nord og sør for Frihetsli. Dette gir derfor gode driftsforhold om vinteren. I følge Kjartan Stenvold er årlig nedbør i området rundt Frihetsli 300 mm. Historisk sett har derfor skogsdrifta blitt flytta opp til dette området i Dividalen i år med mye snø lengre ned i bygda. Slik har skogen rundt Frihetsli fungert som en sikkerhet i vanskelige år.

⁵ Se www.naturvernproseser.no Møte i Sleppelvtua 16. juni 2009.

Kjartan Stenvold skriver at ”disse bjørkedriftene, ved siden husdyrhold med utmarksbeite, tømmerhogst, tjærebruk, løping av never og bork for salg, og jakt og ferskvassfiske, var det folk levde av i bygdene her, og de klarte seg.”

Sanddalen-Divielva

Alt fra 1870 tallet har det vært skogsdrifter her. Dette ble blant annet brukt som skurlast til Tromsø. I 1934 fikk Rønningen tildelt område fra staten og de fikk ryddeseddel. Senere kunne de kjøpe fra staten i dette området. Fra 1940 tallet var det fire bjørkehogstlag innover fra Bjørnbekken. I perioden 1977-1985 ble det hogd bjørk i et område nord for kjerneområde, der tømmeret gikk til sponplatefabrikken i Sørreisa.

Sleppelva-Kvernelva

I forhold til skogsdrift så er det gitt innspill i forbindelse med prosessen knytta til en lang rekke aktiviteter som viser den historiske skogsdrifta. Sleppelva har fra gammelt av vært brukt til å slippe barkedet tømmer i (derav navnet). I perioden 1915-1918 ble det bygd tømmerdam og vassag ved Kvernelva. I 1954-55 ble det tatt ut 300 kubikk tømmer i området nord for Kleivbekken og sør for Kleivelva nær Dobbeltvelt. I samme område ble det på 1980 tallet tatt ut 3-400 kubikk tømmer. På 1960 tallet ble det anlagt traktorvei på skrå oppover lia. Der ble det tatt ut mye tømmer, anslagsvis 10.000 kubikk furu over alle årene, enkeltvintre 700 kubikk. I området fra Kvernelva til kraftstasjonen har det også vært tatt ut mye tømmer, anslagsvis 2-300 kubikk per år. På 1970-80 tallet ble det hogd oppover fra veien og på innersiden av Klevneset. Selve Klevneset ble hogd i 1954/55 og det ble tatt ut 300 mål meterved.

Nedre Divifossen

I forbindelse med befaring ble det fortalt om at det i 1936 ble det bygd en fløtingsdam av betong. Denne ble brukt fram til 1950 tallet. På 1950 tallet var det stor bjørkedrift på vestsida av Sleppelva. Det ble tatt ut skog på 250-300 mål. Det var ellers en del småhogst på 1950 og -60 tallet. Ble også hogd på 1970-tallet, særlig i kjerneområde 2. I nyere tid var det store, men lokale, stormfellingar av furu i nedre del av område i 1996.

Devdislia

I forbindelse med befaring oppgis det at skogen alltid har vært en viktig inntektskilde for de på Frihetsli. Det har tidligere vært utstrakt hogst og mennene bodde i skogsbuer/torvgammer mens de drev i skogen. Det er registrert over 100 tjæremiler i Dividalen. I 1996 ble det tatt ut furuer etter stormen nedenfor kjerneområde 5.

Det har vært brann i området flere ganger. Nedenfor kjerneområde 4 går det kjørespor som tyder på at området er mye brukt.

Dødeskogen

Det er ikke foretatt befaring for dette området, og derfor er det ikke kartlagt hvor mye skogbruket har betydd for dette området. Det vises for øvrig til generelle tilbakemeldinger.

Historisk bruk i Rostadalen

I forhold til områdene i Rostadalen er det gitt innspill på at utnytting av skogsressurser på statens grunn har vært og er en viktig del av driftsgrunnlaget på gårdene. Det vises til uttak av råstoff/røtter til tjæreproduksjon, uttak av sagvirke til lokalt sagbruk og gårdsagbruk, virke til vedproduksjon og også virke til industrien.

Rostaåsen

På befaring gjort i forbindelse med verneforslaget ble det orientert om at i Rostadalen har det bodd folk siden 1840-50 tallet. Det har vært vedhogst på det meste av Rostaåsen i nyere tid. På befaringsveien på vei innover mot Bjørnhaug finner de en del stubber etter hogst av bjørk. En del av lia på nordøstsiden har vært ganske kraftig hogd i nyere tid. Området lengst øst på statsgrunn har vært brukt til flishogst. Fra gammelt finnes det tjæremiler i området. Koordinatene for disse er kartlagt av lokalbefolkning, men registreringene er ikke blitt digitalt kartfestet. Det er en del traktor-/kjerrevei opp til Rostaåsen og det har også vært en vei på nordsiden av åsen fra vest til øst.

Tverrelvdalen

I forbindelse med befaring ble det opplyst at det i Tverrelvdalen ikke har bodd fastboende i "manns minne". Tverrelvdalen var tidligere hovedtrafikkåre mellom Signaldalen og Rostadalen og det gikk en hestevei tvers gjennom dalen. Det går 2400 meter skogsbilvei/traktorvei innover mot Tverrelvdalen fra fylkesvegen. Skogen har tidligere vært brukt til vedhogst, uten at dette er nærmere angitt.

Historisk bruk i andre områder

Reveelva

I forbindelse med befaring ble det opplyst at i forhold til skogsdrift har brukene Alvheim og Kristianemo hogd i området i "uminnelige tider". I 1973-74 ble det hogd 1000 kubikk per år. I 1982 ble store vindfall hogd rett vest for kjerneområde 3. Statskog hadde tømmerdrift i området i 1997-98.

Skjelbekken

Ved befaring framkommer det at hele området tidligere har vært hogd. Det har vært gammer og skogshusvær for drift av skogen. I 1847 var det telling av tømmeret, og det

ble vurdert til at de kunne hogge 60-70 tylvter tømmer på Rønningen uten at det gikk ut over tilveksten. Det finnes rester av oppgangssag i Sagbekken på privat grunn litt utenfor området. Også i dette området har det vært tjærebrenning.

6.4.2. 0 – alternativ

Det er under forsøkt å gi et estimat på hvor stort areal med skog det er på hvert enkelt område og hvilken produksjonsevne områdene har. Disse estimatene må brukes med stor forsiktighet da det er middeltall. De gir bare en indikasjon og har derfor ikke høy grad av nøyaktighet. Dette er beregninger som er gjort ut fra tallgrunnlag fra landbruksavdelinga hos Fylkesmannen i Troms. Grunnlaget er landskogtakseringen fra 1989, med en teknisk framskriving av disse tallene. Dette innebærer at grunnlagstallene kan være behefta med ei viss usikkerhet. Det er ingen estimat på hvor mye som faktisk finnes av skog på disse områdene, slik at dagens tilvekst sannsynligvis er en god del lavere enn antatt produksjonsevne. Det er også forutsatt at hele området er økonomisk drivbart. De fleste områdene er nært vei og det er også utbygde skogsbilveier.

0-alternativ for skogbruk i Dividalen

I følge eier på Frihetsli ønsker disse å drive videre med vedproduksjon. De ønsker også å felle furu for å ta ut tømmer til møbelsnekring. Det er lite tømmer til møbelsnekring i Målselv, men mye i Dividalen. De bruker også i dag raskskog til å lage klopper til turløyper over myrer. Disse leveres både i Troms og Nordland. Det er lite igjen av raskskog på privat grunn og de ønsker derfor å benytte Statskog sine arealer. Det er også andre som bruker skogen til å hente ut spesielle trevirker.

Sanddalen-Divielva

I forbindelse med befarings av området framkom det at det er aktuelt med hogst av bjørk på vestsida av Divielva og det er også aktuelt med hogst blant annet på Klevneset.

Av det totale arealet på 32.437 da er 56 % skogsareal, eller 18.158 daa. Bare 7.851 daa er omfattet av DMK (vedlegg 3), noe som innebærer en relativt stor andel med uklassifisert skog. Av det arealet som er omfatta av DMK er mellom 30-35 % impediment. Totalt er det beregna at mellom 42 og 53 % av all skog er produktiv skog. Dette området består av både barskog og løvskog, med overvekt av løvskog i areal. Det er i hovedsak lav bonitet for barskog, mens det er en god del middels bonitet løvskog.

Med utgangspunkt i kartlagt og estimert bonitet, vil forventet produksjonsevne for området per år vil være mellom 2050- 2523 m³.

Sleppelva-Kvernelva

Det er gitt innspill om at det er verdifull skog i hele området, og at vei i området muliggjør uttak av tømmer.

I dette området er 86 % av det 9.501 daa store området dekket av skog. Stort sett hele arealet er omfattet av DMK (vedlegg 3), og det er anslått at mellom 40-45 % av skogsarealet er impediment. Området består både av løv og barskog, men i all hovedsak er det lav bonitet.

Det er estimert at forventet produksjonsevne vil hvert år være mellom 907-1005 m³.

Nedre Divifossen

Det er gitt innspill på at man ønsker å kunne bruke dette området til framtidig skogsdrift.

I dette området er alt omfattet av DMK. Av totalt areal er hele 95 % skog. Av skogsarealet er det mellom 28-31 % impediment. Av den produktive skogen er en blanding av løvskog og barskog. Hoveddelen av barskogen er av lav bonitet, mens løvskogen består av omtrent like deler av lav og høy bonitet.

Det beregnet produksjonsvolumet per år er mellom 294-301 m³.

Devdislia

Mesteparten av skogen i området anses som lettdrevet på grunn av skogsveiene som er bygget. Furuene i området anses å ha stor verdi, mens ospene som er særlig verneverdige er mindre viktige.

Dette området er også omfattet av DMK, og hele 98 % består av skog. Av dette er impediment skog på rundt 20 %. Det er overvekt av barskog, men denne er i hovedsak med lav bonitet. 2/3 av løvskogen som er på området er med middels bonitet.

Produksjonsevnen til området er anslått til å være rundt 1350 m³ per år.

Dødeskogen

Det har ikke vært befaring i dette området, og derfor mangler nærmere innspill.

Området består av totalt 15.147 daa, der 10.547 daa er skog. Men kun 4194 daa er omfattet av DMK, slik at det er stor usikkerhet omkring skogens beskaffenhet. Av den skogen som er kartlagt er hele 40-50 % impediment. Av skogen som er klassifisert er i all hovedsak denne løvskog med lav bonitet.

På bakgrunn av estimat er forventet produksjonsevne for området mellom 743-1017 m³ per år.

0 – alternativ for skogbruk i Rostadalen

Berørte ønsker å kunne benytte skogen som tidligere for å kunne bedre næringsgrunnlaget lokalt. Blant annet ønsker de å kunne ta ut råstoff til bioenergi. Det er også gitt uttrykk for at skogen rundt Rosta ønskes brukt til laftekurs, gårdssag og materialproduksjon.

Rostaåsen

På grunn av lite privat areal er skogen svært viktig for alle gårdene rundt. Ønsket videre er fortsatt skogsdrift og vedhogst til eget bruk og til hytter.

Rostaåsen framstår som et lettdrevet skogbruksområde, ikke minst pga veiene som er bygd.

Hele Rostaåsen er omfatta av DMK, og 97 % er skog. Av skogen er bare 2 % impediment. Skogen består av både barskog og løvskog, men med en overvekt av løvskog. Boniteten for både barskogen og løvskogen er i hovedsak middels, men det er også angitt høy bonitet for noe løvskog.

Produksjonsevnen for området er beregna til å være 1428 m³ per år.

Tverrelvdalen

Det er ønske om hogst i halve dalen.

Av det totale arealet på 12.625 daa er 52 % skog, tilsvarende 6.616 daa. Av dette er 1385 daa ikke omfatta av DMK (vedlegg 3). Anslagsvis 29-36 % av skogen er impediment. Av den registrerte skogen er det mye løvskog. Denne varierer fra lav til høy bonitet, med hovedvekt på lav bonitet.

Den årlige produksjonsevnen til området er beregna til å være mellom 1128-1261 m³.

0 – alternativ for skogbruk i andre områder

Reveelva

Det er gitt innspill om å kunne bruke skogen også i framtida, og det er anlagt en gammel tømmervei i området.

Hele området er omfatta av DMK. 90 % av arealet er skog, men mellom 37-41 % av denne skogen er impediment. Det er i hovedsak løvskog i området, men noe barskog. Boniteten er fra lav til middels.

Produksjonsevnen til området er beregna til å være 513-535 m³ per år.

Skjellbekken

Nå hentes brensel hentes av gårdene omkring og til hytter.

Store deler av området regnes som attraktiv og lettdrevet skog. Dette gjelder skogen nedenfor kote 300 og sør for Skjellbekken.

Hele området Skjellbekken er omfatta av DMK (vedlegg 3). 91 % av området er skog, og mellom 14-17 % av denne er impediment. Det er omtrent like store arealer med løvskog og barskog, og boniteten er mellom lav til middels.

Den beregna produksjonsevnen til området er anslått til å være mellom 899-918 m³ per år.

6.4.3. Oppsummerte resultater

De foreslåtte verna områdene har et totalt areal på 88.518⁶ daa. 69 % av dette arealet er skog, hvorav mellom 55-62 % av denne skogen er klassifisert som produktiv skog. Om lag 2/3 av den produktive skogen som er klassifisert er løvskog. Av den totale produktive kartlagte skogen har kun et lite areal høy bonitet, mens 2/3 av arealet har lav bonitet.

Den samla produksjonsevnen for områdene ligger mellom 5835 m³ og 7393 m³ for løvskogen, og mellom 2730 m³ og 2954m³ for barskogen per år. Merk at dette er produksjonsevne og ikke dagens tilvekst.

⁶ Dette er en liten differanse fra meldt areal ved oppstart av verneprosessen

Verneområder	Sanddalen - Divielva	Sleppelva- Kvernelva	Nedre Divifossen	Devdislia	Dødesskogen	Rostaåsen	Tverrelvdalen	Revelva	Skjelbekken	SUM
Totalareal (dekar):	32 437	9 501	1 701	6 156	15 147	3 762	12 625	3 268	3 922	88 518
oppstartsmelding	32 437	9 535	1 707	6 178	15 202	3 775	12 671	3 279	3 935	88 719
Skogareal:										
Skogareal (N 50) uten DMK dekning (dekar):	10 307	336	0	0	6 354	0	1 385	0	0	18 382
DMK skog (dekar):	7 851	7 843	1 623	6 054	4 194	3 645	5 231	2 939	3 581	42 961
SUM	18 158	8 179	1 623	6 054	10 547	3 645	6 616	2 939	3 581	61 343
% Skogsareal av totalt areal	56,0 %	86,1 %	95,4 %	98,3 %	69,6 %	96,9 %	52,4 %	89,9 %	91,3 %	69,3 %
Impediment	2 348	3 122	460	1 186	1 676	80	1 524	1 095	515	12 005
% impediment av kartlagt skog (DMK)	30 %	40 %	28 %	20 %	40 %	2 %	29 %	37 %	14 %	28 %
Lav bonitet barskog	1 166	1 742	556	2 448	0	390	0	219	657	7 178
Lav bonitet lauvskog H	2832	2838	265	648	2495	76	2242	810	901	13 107
Middels bonitet barskog	135	4	17	475	0	1849	0	112	645	3 237
Middels bonitet lauvskog	1252	128	326	1211	22	974	1288	694	851	6 747
Høg bonitet lauvskog	119	10	0	85	0	276	177	9	11	687
Uklassifisert produktiv skog (H)	4 123	134	0	0	2 542	0	554	0	0	7 353
SUM produktiv skog	9 626	4 856	1 164	4 868	5 059	3 565	4 261	1 843	3 066	38 308
% produktiv skog av all skog	53,0 %	59,4 %	71,7 %	80,4 %	48,0 %	97,8 %	64,4 %	62,7 %	85,6 %	62,4 %

Figur 19 Areal i daa i de ni områdene. Høyt anslag på produktivt areal. (Kilde: Landbruksavdelinga Fylkesmannen i Troms)

Verneområder	Sanddalen - Divielva	Sleppelva- Kvernelva	Nedre Divifossen	Devdislia	Dødesskogen	Rostaåsen	Tverrelvdalen	Revelva	Skjelbekken	SUM
Totalareal (dekar):	32 437	9 501	1 701	6 156	15 147	3 762	12 625	3 268	3 922	88 518
oppstartsmelding	32 437	9 535	1 707	6 178	15 202	3 775	12 671	3 279	3 935	88 719
Skogareal:										
Skogareal (N 50) uten DMK dekning (dekar):	10 307	336	0	0	6 354	0	1 385	0	0	18 382
DMK skog (dekar):	7 851	7 843	1 623	6 054	4 194	3 645	5 231	2 939	3 581	42 961
SUM	18 158	8 179	1 623	6 054	10 547	3 645	6 616	2 939	3 581	61 343
% Skogsareal av totalt areal	56,0 %	86,1 %	95,4 %	98,3 %	69,6 %	96,9 %	52,4 %	89,9 %	91,3 %	69,3 %
Impediment	2 762	3 555	497	1 239	2 092	88	1 897	1 205	613	13 947
% impediment av kartlagt skog (DMK)	35 %	45 %	31 %	20 %	50 %	2 %	36 %	41 %	17 %	32 %
Lav bonitet barskog	1 166	1 742	556	2 448	0	390	0	219	657	7 178
Lav bonitet lauvskog L	2418	2405	228	596	2079	68	1869	700	804	11 166
Middels bonitet barskog	135	4	17	475	0	1849	0	112	645	3 237
Middels bonitet lauvskog	1252	128	326	1211	22	974	1288	694	851	6 747
Høg bonitet lauvskog	119	10	0	85	0	276	177	9	11	687
Uklassifisert produktiv skog (L)	2 577	84	0	0	1 588	0	346	0	0	4 595
SUM produktiv skog	7 666	4 373	1 127	4 816	3 690	3 557	3 680	1 734	2 968	33 609
% produktiv skog av all skog	42,2 %	53,5 %	69,4 %	79,5 %	35,0 %	97,6 %	55,6 %	59,0 %	82,9 %	54,8 %

Figur 20 Areal i daa i de ni områdene. Lavt anslag på produktivt areal. (Kilde: Landbruksavdelinga Fylkesmannen i Troms)

Verneområder		Sanddalen - Divielva	Sleppelva- Kvernelva	Nedre Divifossen	Devdisila	Dødesskogen	Rostaåsen	Tverrelvdalen	Revelva	Skjelbekken	SUM
Produksjonsevne	Lav bonitet barskog	407	358	111	490	0	78	0	44	131	1 619
m3 per år	Lav bonitet lauskog H	991	584	53	130	1007	15	515	162	180	3636
	Middels bonitet barskog	93	2	7	190	0	740	0	45	258	1334
	Middels bonitet lauskog	880	52	130	485	10	390	593	278	340	3158
	Høg bonitet lauskog	151	8	0	64	0	207	154	7	8	598
	SUM lauskog	2022	645	184	678	1017	612	1261	446	529	7393
	SUM barskog	501	360	118	680	0	818	0	88	390	2 954
	SUM all skog	2523	1005	301	1358	1017	1429	1261	535	918	10347

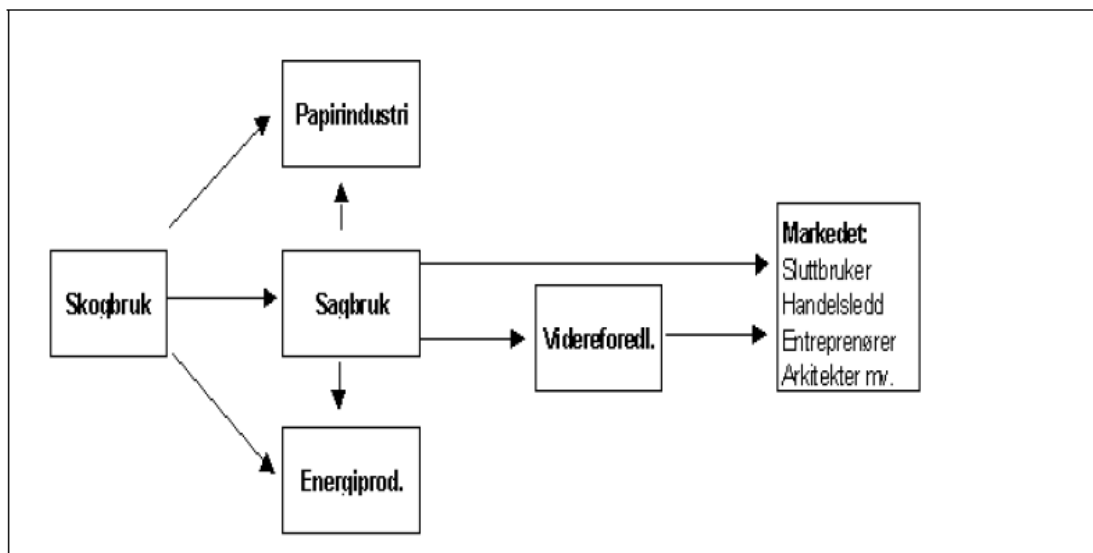
Figur 21 Beregna produksjonsevne m^3 per år med optimal driftsevne. Høyt anslag produktiv skog.

Verneområder		Sanddalen - Divielva	Sleppelva- Kvernelva	Nedre Divifossen	Devdisila	Dødesskogen	Rostaåsen	Tverrelvdalen	Revelva	Skjelbekken	SUM
Produksjonsevne	Lav bonitet barskog	351	355	111	490	0	78	0	44	131	1 436
m3per år	Lav bonitet lauskog L	728	490	46	119	733	14	413	140	161	2 621
	Middels bonitet barskog	81	2	7	190	0	740	0	45	258	1 295
	Middels bonitet lauskog	754	52	130	485	10	390	569	278	340	2 699
	Høg bonitet lauskog	135	8	0	64	0	207	147	7	8	515
	SUM lauskog	1 618	550	176	667	743	610	1 128	424	509	5 835
	SUM barskog	432	357	118	680	0	818	0	88	390	2 730
	SUM all skog	2 050	907	294	1 347	743	1 428	1 128	513	899	8 566

Figur 22 Beregna produksjonsevne m^3 per år med optimal driftsevne. Lavt anslag produktiv skog.

6.5. Konsekvens for skogbruket

I det videre vil det bli belyst både de direkte og de indirekte konsekvensene for skogbruket. De direkte omfatter det tap som skogeier vil få. De indirekte omfatter hvilke konsekvenser et vern vil få for bruk av skog til industri, biobrensel og ved.

Figur 23 Skjematisk framstilling av verdikjede skogbasert produksjon (Kilde: Verdiskapningsprogrammet for bruk og foredling av trevirke- arbeidsgruppens rapport (2000))

6.5.1. Direkte konsekvenser

Utgangspunktet for å kunne se på de direkte konsekvensene er produksjonsevnen til områdene, slik det ble beregna i kapittel 6.4.3.

I 2008 kunne man i følge Skogstatistikk 2008 oppnå følgende priser i Troms:

- Gran 350 kr per m³
- Furu 350 kr per m³
- Lauvtre 296 per m³

I følge Jon Pettersen, fagsjef skogsøkonomi (www.skogsnorge.no) så kan driftskostnader med uttak av skog være mellom 100-150 kr per m³. Dette avhenger av forholdene. I de videre beregningene brukes det et gjennomsnittstall på kr 125 kr per m³, slik at nettoinntektene per kubikk kan antas å være:

- Bartre 225 kr per m³
- Lauvtre 171 per m³

Verdien for potensiell tilvekst i skogen i de ni områdene vil da være mellom 1-1,26 millioner kroner for løvskogen, og mellom 600.000-650.000 kroner for barskogen.

De totale nettoinntektene per år vil da være mellom 1.6-1.9 mill kroner.

For å neddiskontere verdien over år, brukes metode fra boka Ressurs og miljøøkonomi, av Rysstad og Western (1994). Skogen har en positiv verdi fordi den kan gi en positiv kontaktstrøm over tid (I). Dette tilsvarer det som vi over beregna til årlig nettoinntekt. Normalt vil verdien (V) være nåverdien av denne kontantstrømmen:

$$V = \sum I_t \times (1+r)^{-t}$$

Her vil r være kalkulasjonsrenta. I forbindelse med vern vil t gå mot uendelig, siden et vern av et område har en uendelig tidshorisont. I prinsippet vil det vernes til "evig tid". Dermed kan beregninga i forhold til verdi forenkles til :

$$V = I/r$$

En slik verdiberegning er også i tråd med verdiberegning ved erstatning av eiendom.

Hvilken verdi skal velges på kalkulasjonsrenta r? Denne gjenspeiler to ting. Det ene er alternativ avkastning. Hvor stor avkastning forventes det å få hvis man solgte skogen, og satte pengene i banken? Alternativt investerte dem i aksjemarkedet? Det andre kalkulasjonsrenta gjenspeiler er graden av usikkerhet. Hvis det er stor grad av usikkerhet omkring framtidig inntektspotensial vil også kalkulasjonsrenta øke.

I forbindelse med erstatning av skogeiendommer har staten benyttet eller lagt til grunn en kalkulasjonsrente på 3,5-4 %. I en rapport utarbeidet av Norgesskogeierforbund, Norskog og Svenkerud Skog i 2006 foreslås det at den benyttede kalkulasjonsrenta for skogserstatninger bør være 3,5%. De videre beregningene vil derfor bruke 3,5%.

Med ei slik neddiskontering vil løvskogen i de ni områdene ha en bruttoverdi på mellom 28 til 36 millioner kroner. Barskogen er beregna å ha en bruttoverdi mellom 17,5 til 19 mill kroner. De totale bruttoverdiene som går tapt hvis skogen blir verna vil da være mellom 46 til 55 millioner kroner. Men som fratrekk for dette kommer nødvendig pleie av skogen. Skal skogen yte optimalt må den pleies, og det vil gi kostnader. I følge Jon Petterson fagsjef skogsøkonomi (www.skogsnorge) kan det beregnes et fratrekk på kr 1000 per daa på den neddiskonterte verdien. Da vil netto verdi være mellom 8 – 9.2 mill kroner for løvskogen, 7.1- 7.5 mill kroner for barskogen. Totalt vil nettoverdien for de 9 områdene være mellom 15.1-16.8 mill kroner.

6.5.2. Indirekte konsekvenser

For å kunne si noe om de indirekte virkningene av et vern har på skogbruket vil utreder prøve å sette størrelsene som blir verna inn i et større perspektiv.

I beregningene er det framkommet at produktiv skog er mellom 33.600 daa og 38.300 daa til sammen i de ni områdene. Samla er det en forventet produksjonsevne mellom

8500 m³ til 10.300 m³ per år. I følge beregninger som landbruksavdelinga til Fylkesmannen har gjort⁷ så er den totale produksjonsevnen i Troms på 950.000 m³. Av dette er det anslått at 140.000 m³ er i Målselv. Ved å verne de ni områdene vil den skogen som er mulig å ta ut gå ned, og netto produksjonsevne vil da være rundt 130.000 m³. Dette utgjør en nedgang på tilfang av virke fra Målselv på ca 6 %. I Troms-sammenheng vil dette bare være 1 %.

Med å verne alle disse ni områdene vil mellom 33-38.000 daa av produktiv skog være verna i Målselv. I tillegg er i dag 44.000 daa produktiv skog verna. Til sammen utgjør dette rundt 80.000 daa produktiv skog. Sannsynligvis vil ikke alt dette være økonomisk drivverdig, men det er likevel et utnyttet potensial.

For å beregne de indirekte konsekvensene mener utreder at det er vanskelig å bruke anslag på potensiell produksjonsevne. Dette siden produksjonsevnen til et område forutsetter at skogen er skjøttet og pleid slik at den gir optimal avkastning. I tillegg vil det ta relativt lang tid før skogen får denne tilveksten, kanskje over 100 år, og da blir usikkerheten uansett veldig stor. Gode estimat kan derfor ikke gjøres.

Tall for Troms og Målselv viser at full produksjonsevne ikke er tilfelle. I Troms er tilveksten bare 30 % av produksjonsevnen, i Målselv 35 %. Antas det videre at tilveksten i de 9 områdene er 35 % av produksjonsevnen tilsier det at tilveksten er om lag 3000-3600 m³. Dette er rundt 14 % av dagens avvirkningskvantum i Målselv. Dette avvirkningskvantumet gir i dag 16 sysselsatte. Direkte drift på de ni områdene vil kunne gi rom for om lag to sysselsatte. Sammen med ringvirkninger kan det være snakk om et tap av 16 sysselsatte. Disse 16 vil både kunne være bosatt innenfor og utenfor Troms. Siden det ikke har vært hogd i de ni områdene de siste 5 årene, vil dette være konsekvenser knytta til potensielle virksomheter.

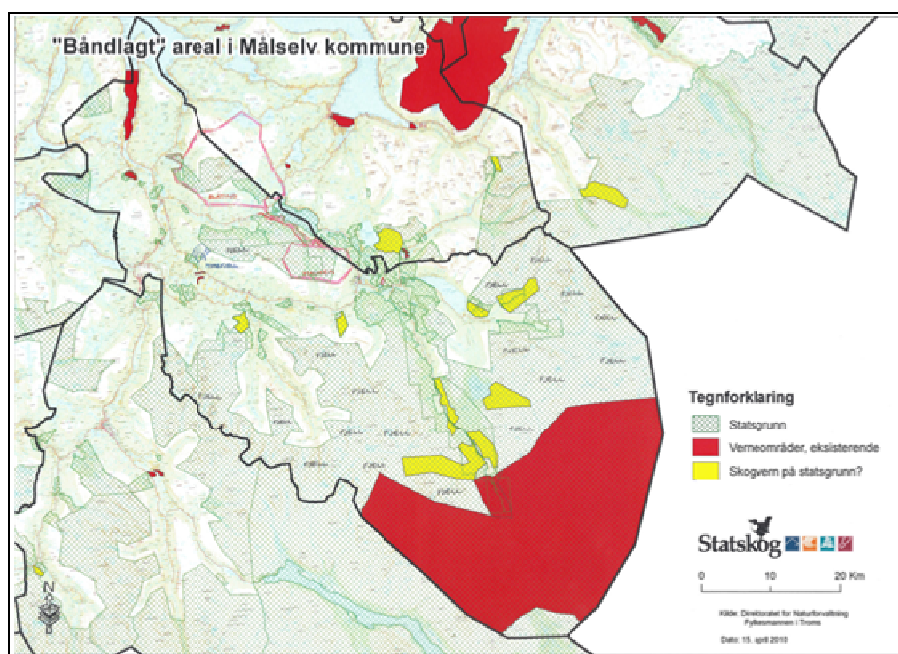
I forhold til biobrensel så planlegges det flere anlegg i Troms, også nært området som foreslås verna. Biobrensel og annen energi basert på trevirke er av mange anslått til å bli økende de nærmeste årene. Dette vil innebære at det blir stigende etterspørsel etter virke og økte priser. Dette gjør igjen at større arealer produktiv skog vil bli økonomisk lønnsom å utnytte. Ved ikke å utnytte de foreslåtte verna områdene vil dette være et tap for samfunnet, da det bli dyrere å drive ut skog fra andre plasser som er mer utilgjengelige. Samtidig utgjør bare de foreslåtte verna områdene 1 % av det totale forventede produksjonsarealet i Troms. Dessuten er dagens tilvekst i Troms bare er 30 % av produksjonsevnen. Hvis det blir større etterspørsel etter virke vil skogen trolig i større grad enn i dag pleies slik at den yter større volum.

I forhold til industriell utnyttelse viser det seg at det kun er en liten andel bjørk som går til dette, om lag 3.300 m³ avvirket årlig. Dette er såpass lite at et vern ikke forventes å ha noen større konsekvenser i et overskuelig perspektiv. Boniteten på de verna områdene som har barskog er dessuten gjennomgående lav til middels.

⁷ Kilde heftet "Taksifte i Landbruket, fakta om landbruket i Troms", brukt under januar møtet 2010

Imidlertid kan det ikke utelukkes at marginale virksomheter som har sitt konkurransefortrinn i sin nærhet til skogressursene vil møte utfordringer med høyere transportkostnader av virke. Målselv er dessuten et kjerneområde for barskog i Troms.

I forbindelse med vern av skog på statens grunn på Helgeland ville et vern medføre bortfall av virke på mellom 2,2-4,5 % av årlig virkeproduksjon. Dette ble sett på som et negativt, men ikke som en avgjørende forutsetning for den lokale treindustriens overlevelse og utvikling. (Løvland og Larsen 2008).

Figur 24 Kart over båndlagt areal i Målselv, sammen med Statskog sin grunn. Kilde Statskog

I forhold til uthenting av ved av lokale brukere er det alternative områder i nærheten som lokale brukere kan bruke for å hente ut ved. Som kartet i figur 24 viser, er Statskog også dominerende eier i de tilstøtende områdene til de foreslåtte verneområdene. Kostnadene for å få lov til å hogge vil derfor ikke endre seg nevneverdig. Lengre transport kan derimot gjøre at vedproduksjon i småskala ikke lenger er lønnsom. Lokalbefolkningen er vant til å bruke Statskog sin skog som en allmenning. Det kan føles frustrerende og hemmende å ikke kunne hogge der "de alltid har hogd".

Oppsummert vil de indirekte konsekvensene ved et vern gi størst konsekvenser for virksomheter med marginal drift, som har et konkurransefortrinn med å være nær ressursene. Dette gjelder også lokal vedproduksjon. For virksomheter som ikke har et slikt konkurransefortrinn i dag, vil det være mindre negative konsekvenser.

Det oppsummeres derfor med at konsekvensene for industri, biobrensel og vedproduksjon er fra lite negativt til middels negativt.

6.6. Levende skog standard, miljøhensyn, friluftsliv og kulturminner

Utredning har vurdert datagrunnlaget for å kunne beregne potensiell avvirkningskvantum under hensyntagen til Levende skog standarden, miljøhensyn og kulturvernminner som for dårlig. Det kritiske punktet er at man ikke vet treslagsfordelingen og boniteten i de avgrensede kjerneområdene/nøkkelbiotopene, rødlistepunktene og viltpunktene i de foreslåtte vernede områdene. Utredning har derfor valgt å definere og kartlegge hindringer for avvirkning av skog på Statskog SF sin grunn. Vi har satt fokus på å beregne gjenstående skogarealer (netto skogareal) etter fratrekke av områder med spesielle biologiske eller kulturelle verdier. Dette arbeidet er i all hovedsak basert på innsamlet data fra biologiske fagrapporter, databaser, Artsdatabanken og intervju med brukere av skogsområdene som for eksempel Allskog. Allskog er sertifisert etter ISO-standardene for kvalitet (ISO 9001) og miljø (ISO 14001). Miljøsertifiseringen baserer seg på Levende Skog-standardens når det gjelder skogbehandlingen.

6.6.1. Naturmangfoldloven

Naturmangfoldloven er den mest sentrale loven innen naturforvaltning. Loven regulerer forvaltning av arter, områdevern, fremmede organismer, utvalgte naturtyper, og den tar vare på leveområder for prioriterte arter. Naturmangfoldlovens formelle navn er *Lov 19. juni 2009 om forvaltning av naturens mangfold*. Lovens formål og grunnregel, som omfatter forvaltningsmål, kunnskapskrav og miljøprinsipper, gjelder ved myndighetsbeslutninger etter alle lover som berører naturen. Lovens formål er å ta vare på naturens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser gjennom bærekraftig bruk og vern. Loven skal også gi grunnlag for menneskers virksomhet, kultur, helse og trivsel, både nå og i fremtiden. Den skal også gi grunnlag for samisk kultur.

Naturmangfoldloven er en premissleverandør for miljøhensynet i skogbruket. Det er to sentrale begreper som blir viktige i skogbruket; *Utvalgte naturtyper og prioriterte arter*. Utvalgte naturtyper er et nytt og viktig virkemiddel i forvaltning av norsk natur. Skal vi ta vare på naturmangfoldet må vi sikre at våre mest verdifulle naturtyper overlever. En naturtype er for eksempel deltaområder, slåttemyr, kystlynghei eller steinrøyser. Mange slike naturtyper er truet og befinner seg utenfor vernede områder. For denne naturen mangler vi felles mål og retningslinjer for hvordan kommuner og andre kan ta tilstrekkelig hensyn. Et svar på dette er et av naturmangfoldlovens nye virkemiddel; utvalgte naturtyper. Dersom kunnskap tilsier at en naturtype er truet, skal myndighetene vurdere om naturtypen skal utvelges. Det er Kongen i statsråd som fattet beslutning om selve utvelgelsen. Når en naturtype er utvalgt og kartfestet, skal det tas særlige hensyn til naturtypen ved bruk og utbygging, og ikke minst i den kommunale arealplanleggingen. Det skal også utarbeides handlingsplaner for naturtypen, og det skal opprettes en egen tilskuddordning for de naturtypene som krever aktive tiltak for ikke å gå tapt (www.regjeringen.no). Hensikten med vernet er å få en bedre inndekning på prioriterte skogtyper (jf Framstad et al. 2002, 2003) som i Målselv i første rekke vil kunne bidra vesentlig til å dekke inn den prioriterte generelle

skogmangelen rike skogtyper, herunder høystaudeskog i Nord-Norge. I mindre grad vil områdene kunne bidra med inndekking av de generelle skogvernmanglene ”gammel skog under overveiende naturlig dynamikk” og viktige forekomster av ”rødlistearter”.

Med begrepet prioritert arter vektlegges det at dersom man skal vi ta vare på naturmangfoldet må vi klare å se artene og artenes leveområder i sammenheng. Det har til nå vært slik at selv om en orkidé er fredet og dermed forbudt å plukke, har ikke leveområdene til orkideen hatt noen beskyttelse. Muligheten til å etablere såkalte økologiske funksjonsområder for arter er et annet nytt og viktig grep i naturmangfoldloven. Dette er viktige levesteder for arter, som hekkeplasser, spillplasser, hiområder, gyteplasser, eller viktige oppholds- eller hvileplasser. Det skal utarbeides handlingsplaner for prioriterte arter, og opprettes en egen tilskuddordning for å ta vare på de prioriterte artene. Med fokus kun på to sentrale begrep har vi vist at Naturmangfoldloven vil være en sentral lov skogbruk må forholde seg til og som vil få betydning for fremtidig potensiell avvirkningskvantum.

6.6.2. Levende skog standarden

Levende skog som prosjekt ble startet opp i 1995 som følge av økt internasjonalt fokus på skog- og miljøspørsmål. Konsensusen om standarden er publisert i rapport nr 11 fra prosjektet Levende Skog 1998. I etterkant av etableringen av Levende Skog standarden, har nesten hele skogbruket i Norge blitt sertifisert etter ISO 14001 og Levende Skog standarder. Slik standarden framstår i dag består den av til sammen 25 kravpunkt. For en nærmere beskrivelse av alle kravpunktene henvises det til www.levendeskog.no.

Formålet med Levende Skog standard er å være en nasjonal standard for bærekraftig skogbruk. Den skal sikre et aktivt skogbruk, men samtidig ivareta hensyn til kulturminner, friluftsliv og biomangfold. I innledningen i Levende skog standarden står det blant annet at Levende Skog sitt mål er et skogbruk som:

- *Følger alle relevante nasjonale lover og forskrifter*
- *Bevarer miljøkvalitetene i gammel naturskog*
- *Bevarer mangfoldet av skoglige økosystemer.*
- *Bevarer grunnlaget for levedyktige populasjoner av arter som naturlig hører hjemme i Norge.*
- *Gir grunnlaget for aktiv utnyttelse av skogressursene for lønnsom næringsvirksomhet og verdiskaping*
- *Sikrer at skogen i Norge gir grunnlag for et variert friluftsliv med rike naturopplevelser.*
- *Bidrar til å bevare kulturminner og verdifulle kulturlandskap*

Levende Skog standard bygger på lover og forskrifter som regulerer næringsvirksomhet i skogen. Slike myndighetspålagte bestemmelser gjelder foran Levende Skog standard. I denne utredningen belyses spesielt forhold som berøres av naturmangfoldloven, kulturminneloven og friluftsløven. Dette er videre utdypet under.

Biologisk viktige områder (Kravpunkt 4).

I henhold til "Levende skog" standardene skal minst 5% av produktivt skogareal forvaltes som biologisk viktige områder. Utvalgte nøkkelbiotoper/kjerneområder skal settes av urørt eller forvaltes på en måte som ikke forringer forholdene for biologisk mangfold eller som bedrer forholdene for det biologiske mangfoldet. Naturskogen skal plukkhogges og det skal settes igjen brede randsoner mot myrer og vassdrag. Det skal også settes igjen livsløpstrær. Det er de aktuelle områdene som påvirker i hvor stor grad "Levende skog"- standarden beskytter naturverdiene, hvordan inngrep i området planlegges, hvilke verdier som skal vurderes, samt aktuelle rødlistearters biologi og populasjonsstørrelse. Kunnskap om de observerte rødlistearternes populasjonsstørrelse og utvikling i utredningsområdene er i stor grad begrenset. Forekomster av moser, sopp, insekter og fugl er generelt lite undersøkt i utredningsområdene. En kvantifisering av utbredelse og det arealet de ulike organismegruppene krever for å ha en bærekraftig populasjon vil derfor være svært viktig. Utredningsområdenes dokumenterte verdier viser at det er stor variasjon i artssammensetning, kompleksitet og utbredelse i de 9 foreslåtte verneområdene.

Mis registreringer

Levende Skog standarden legger til grunn at de biologiske verdiene kartlegges gjennom Miljøkvaliteter i skog (MiS-instruksen). MiS-instruksen innebærer at det registreres livsmiljøer og informasjon om disse. Dette gir grunnlag for å kunne rangere forekomster etter definerte miljøverdier. Registreringsmetodikken er lagt opp slik at livsmiljøer kan rangeres etter bestemte kriterier. Rutinen for rangering skal sikre at en får god oversikt over registrerte verdier innen hvert livsmiljø som grunnlag for utvelgelse av arealer som skal gis et særskilt skjøtsel eller som skal stå urørt i nærmeste framtid.

Alle dokumenterte forekomster av direkte truede eller sårbare rødlistearter som det er mulig å punktfeste vil kunne inkorporeres i skogbruksplanene via miljøregistreringene. Mest egnet er lokaliteter for planter og sopp.

Kulturminner og kulturmiljøer (Kravpunkt 13)

Kulturminneloven, Lov av 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner har til formål å verne kulturminner og kulturmiljøer både som del av vår kulturarv og som ledd i en helhetlig

miljø- og ressursforvaltning. Loven forvaltes av Kongen, Miljøverndepartementet, Riksantikvaren, fylkeskommunen, Sametinget og forvaltningsmuseene.

I tillegg til å ta vare på automatisk fredete kulturminner, skal det også tas hensyn til andre verdifulle kulturminner. Det er skogeiers ansvar å gjøre seg kjent med hva som er registrert av kulturminner i skogen og ta hensyn ved hogst og skogbehandling.

Alle kulturminner fra før 1537 og alle samiske kulturminner eldre enn 100 år er automatisk fredet. Med kulturminner menes alle spor etter menneskelig virksomhet i vårt fysiske miljø herunder lokaliteter det knytter seg historiske hendelser, tro eller tradisjon til. I skogen vil det være mange kulturminner som ikke er automatisk fredet som følge av alder. Også blant disse er det verdifulle kulturminner som det skal tas hensyn til. Med kulturmiljøer menes områder hvor kulturminner inngår som del av større helhet eller sammenheng.

Friluftsliv (Kravpunkt 7.)

Friluftsloven, Lov av 28. juni 1957 nr. 16 har til formål å verne friluftslivets naturgrunnlag og sikre allmennheten rett til ferdsel, opphold, mv. i naturen, slik at muligheten til å utøve friluftsliv som en helsefremmende, trivselsskapende og miljøvennlig fritidsaktivitet bevares og fremmes.

Kravpunktet skal bidra til å sikre mulighetene til ferdsel og naturopplevelse i skog. Ved skogbrukstiltak skal det legges vekt på å ivareta opplevelseskvalitetene, særlig langs stier og skiløyper. Allmennheten har rett til fri ferdsel, samt rett til å plukke bær og sopp innenfor de rammer som settes av Friluftsloven og annet lovverk. Næringsutøvelse på skogarealene skal gjennomføres slik at det faktiske innhold i den frie ferdselen opprettholdes.

6.6.3. Metodisk tilnærming

For å få et nyansert bilde av de potensielle skogressursene, må man skille mellom brutto potensialet og netto potensialet. Brutto potensialet beskriver de totale skogressursene uten å ta hensyn til eksisterende restriksjoner for skogdrift, slik de er formulert bl.a. gjennom Levende skog standard, naturmangfoldloven og plan- og bygningsloven. Nettopotensialet utgjør bruttopotensialet minus fradrag for eksisterende tiltak som begrenser de nåværende tilgjengelige skogressursene. I denne rapporten er fradrag som benyttes til beregning av nettopotensialet definert som nøkkelbiotoper/kjerneområder, turstier og kulturminner.

Naturtypekartlegging og MIS-registreringer.

BioFokus sammen med samarbeidspartnere foretok naturregistreringer i 2007 i utvalgte områder. Registreringene er gjennomført i henhold til DN's retningslinjer for

naturfaglige registreringer i skog (DN 2004; jf kap. 2.1), med noen mindre justeringer basert på erfaringer fra tidligere registreringer. Vurderingene er relatert til evalueringen av skogvernet i Norge og den tilhørende analysen av manglene ved det nåværende skogvernet (Framstad et al. 2002, 2003). Vi har benyttet disse dataene og forsøkt å samordne dette med metoden for MIS-kartlegging (NIJOS rapport 20/04) og kravene som er satt i miljøsertifisering etter Levende Skog standard.

I naturtypekartleggingen utgjør avgrensningen alltid et forvaltningsareal, og det er i kartleggingen ingen krav til nærmere stedfesting av miljøkvaliteter (som for eksempel konsentrasjon av rødlistearter eller rødlistehabitater). I MiS-kartleggingen skilles det på avgrensningen av de enkelte miljøkvalitetene og avgrensning av forvaltningsareal. MiS-modellen/figuren er en avgrensning av konsentrasjonen av en bestemt miljøkvalitet. En avgrensning av forvaltningsareal foretas etter en prosess med rangering og utvelgelse. Flere figurer i et område slås ofte sammen til større forvaltningsenheter (komplekslokaliteter). Hovedformålet med arealavgrensninger er å ivareta sjeldne arter, elementer/habitater eller naturtyper. Forutsetningen er at avgrensningen ikke bare skal omslutte verdiene, men være slik utformet at verdiene sikres på sikt. Avgrensninger av nøkkelbiotoper/kjerneområder for rødlistearter samt definerte buffersoner rundt spredte miljøelementer er viktige miljøfaktorer når man skal vurdere avgrensningen av et forvaltningsareal.

Vi har benyttet oss av kartprogrammet *Quantum GIS Enceladus 1.40-1* i all kartproduksjon og beregning av fradrag for beregning av nettopotensialet av skogarealet i de foreslåtte vernede områdene.

Data som er benyttet til å beregne disse fradragene er beskrevet under.

Kjerneområder

Arealet til kjerneområdene definert/avgrenset i forbindelse med naturkartleggingen i 2007 (BioFokus rapport 2008-2) er lagt inn i kartet og trukket fra det totale skog arealet beregnet av Fylkesmannens landbruksavdeling. Der vi også har fått tilgang til kartlagte avgrensede naturtypelokaliteter er også dette arealet lagt inn og trukket fra. Ved overlapping av naturtypelokaliteter og kjerneområder har vi slått sammen overlappende arealer.

Artsfunn/Viltpunkt

Vi har valgt å legge en buffer rundt noen artsfunn iht. Levende skog standard. Vi har valgt å fremstille Artspunkt/viltpunkt i kartene med lik symbolikk og uten henvisninger for å ikke offentliggjøre lokalitetsinformasjon om sårbare arter som skal skjermes. Reirlokalteter for hønsehauk og leikområder for storfugl er eksempler på informasjon som skal skjermes.

Hønsehauk/Viltpunkt

Etter skogloven er det den enkelte skogeier som har ansvar for forvaltning av hønsehauken på sin eiendom. Det betyr ikke at man ikke kan hogge der den har reirbiotopen, men siden arten er oppført som sårbar på den nasjonale rødlisten skal det utvises forsiktighet og om nødvendig skal en avstå fra hogst så lenge reirbiotopen er i aktiv bruk. Som generelle retningslinjer for hogst i nærheten av reirtrær gjelder:

- ikke bruk av flatehogst og frøstrellingshogst nærmere enn 50 meter.
- Reirtre med omkringliggende skog skal ikke bli stående som ”øy” i landskapet etter hogst.
- Det skal ikke være hogstaktivitet nærmere reiret enn 200 meter i perioden 1. mars til 1. juni.
- Reirtre betraktes som i bruk inn til 5 år etter siste hekking
- Der skogeier og sertifikatholder/NOF er enige om avgrensning gjelder den.

Storfugl (Viltpunkt)

I skogeierforeningens miljøsertifisering er det noen generelle retningslinjer for eventuell hogst i leikområder som gjelder:

- Etter hogst skal det i gjennomsnitt stå minst 40 trær pr daa og eventuell sjikting være beholdt.
- Det kan være variasjon i tettheten mellom trærne og noen åpninger inn til to daa kan forekomme
- Det skal tilstrebes at sikten ca, en meter over bakken ikke er mer en 70 meter.
- Det skal spares minst et grovkvistet tre pr daa, om slike livsløpstrær finnes

Disse retningslinjene har vi tilpasset nordnorske forhold da skogstrukturen er forskjellig fra den man finner i Sør-Norge.

Rødlistearter

Å ha en oversikt over rødlistearter når man skal lage en skogbruksplan er viktig. Man skal unngå å hogge skog i områder med sårbare og direkte trua arter. Man kan velge å legge buffere rundt disse, men man må økologisk forståelse for hvordan de ulike organismegruppene bruker skogen. Å ivareta større sammenhengende skogareal kan for noen arter være avgjørende for at artene skal fortsette å benytte seg av området. Å kun tenke på buffere rundt rødlistearter kan ofte bli en feil innfallsvinkel for å ha et bærekraftig skogbruk. Vi har i våre beregninger ikke beregnet noen buffer rundt de kartfestede arstfunnene, med unntak i hønsehauklokaliteter som vi har lagt en buffer

med en radius på 50 meter. Det er en sammenheng mellom konsentrasjonen av rødlistearter og kjerneområder i utredningsområdene. I kartfremstillingen har vi kartfestet alle rødlistefunnene som hadde tilstrekkelig nøyaktighet. Rødlistedataene er hentet fra Artsdatabanken. Kun rødlistefunn i skogarealet er tatt med.

Kulturminner

Ved å opptre føre var og plote inn kjente kulturminner kan man i skogbruket unngå å forringe kulturminnene. Hvorvidt man skal legge en buffer rundt kulturminner avhenger også av hva slags kulturminne det er snakk om. Så lenge man unngår kjøreskader eller direkte fysiske skader er det ingen ting som tilsier at skogbruk/uttak av skog rundt kulturminner har en negativ konsekvens for disse. Vi har kun beregnet en 50 meter buffer rundt et verna kulturminne i Dividalen.

Friluftsliv

Områder med verdisatte friluftsområder må vurderes enkeltvis. Hvorvidt man skal legge en buffer rundt for eksempel en sti/turløype avhenger i stor grad av topografi. Det er kun et av områdene hvor det går en kartfestet turløype i randsonen av området (Revelva). Vi har i våre beregninger tatt hensyn til at turløypen går i et relativt kanalisierende terreng slik at det ikke er nødvendig med noen stor buffer rundt stien. Vi har beregnet arealet med en buffer på 10 meter på hver side av stien.

Landskapsplan og inngrepsfrie naturområder (INON)

Levende skog standard kravpunkt 14, Landskapsplan skal sikre at skogforvaltningen tar hensyn på tvers av bestands- og eiendomsgrenser. I tillegg kommer føringer på bevaring av inngrepsfri natur i Norge (INON). Kartlegging av INON er en metode som skal vise hvordan den teknologiske utviklingen og det økende presset på naturområdene utvikler seg. Direktoratet for naturforvaltning (DN) har kartlagt utviklingen fra 1988 og frem til 2008. INON har bidratt til en bevissthet om at verdiene som er knyttet til urørt natur kan gå tapt i takt med at disse områdene reduseres, og siden midten av 1990-tallet har det vært en politisk målsetting at urørt natur i størst mulig grad skal bevares for framtida.

Målet om å bevare gjenværende inngrepsfri natur er uttrykt i flere stortingsmeldinger de senere årene. Blant annet i St.meld. nr. 17 (1998-99) "Verdiskaping og miljø – muligheter i skogsektoren", nr. 39 (2000-2001) "Friluftsliv", nr. 42 (2000-2001) "Biologisk mangfold", nr. 21 (2004-2005) og nr. 26 (2006-2007) "Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand". I Stortingsproposisjon 1 S (2009-2010) fra Miljøverndepartementet, er INON et eget arbeidsmål som går ut på å "sikre at *attværende naturområde med urørt preg blir tekne vare på*" (www.dirnat.no).

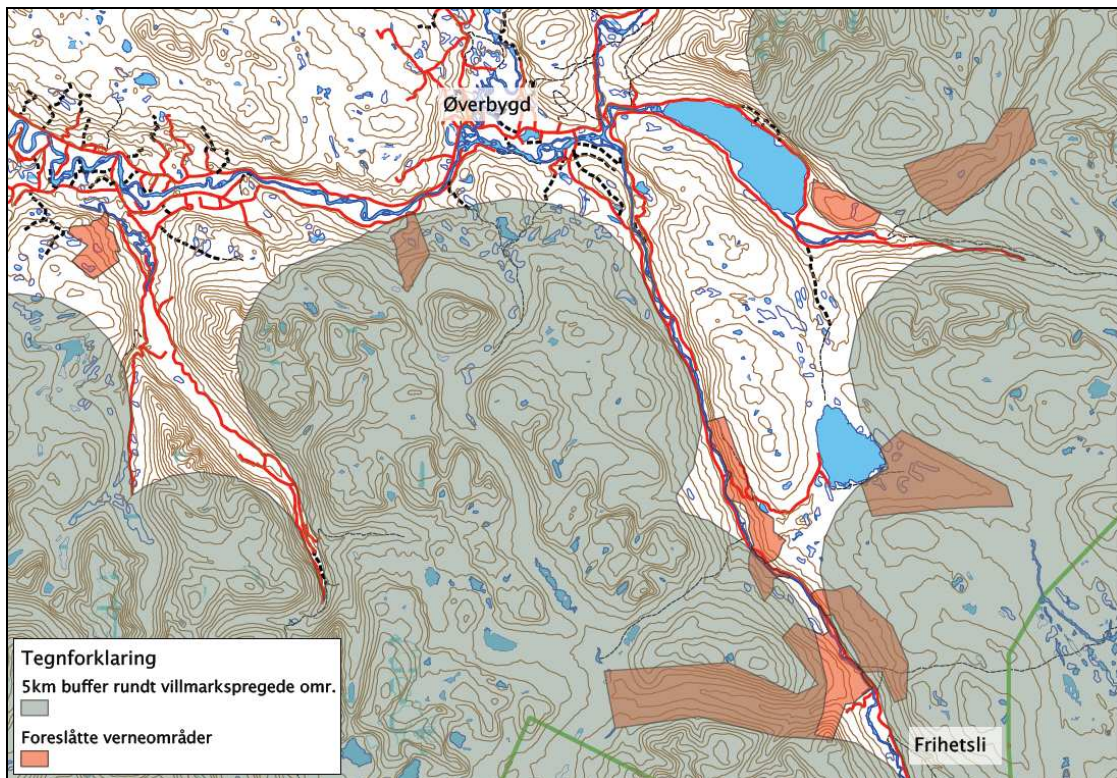
Inngrepsfrie naturområder defineres som alle områder som ligger mer enn en kilometer (i luftlinje) fra tyngre tekniske inngrep. Inngrepsfrie naturområder er inndelt i soner basert på avstand til nærmeste inngrep:

- *Inngrepsfri sone 2:* 1-3 kilometer fra tyngre tekniske inngrep
- *Inngrepsfri sone 1:* 3-5 kilometer fra tyngre tekniske inngrep
- *Villmarkspregede områder:* > 5 kilometer fra tyngre tekniske inngrep

Områder som ligger mindre enn en kilometer fra tyngre tekniske inngrep betegnes som inngrepsnære. Magasiner, regulerte elver, høyspentlinjer, skogsbilveier, kraftstasjoner, forbygninger og flomverk regnes blant annet som tyngre tekniske inngrep.

INON har blitt et verktøy for å kunne følge opp politiske målsettinger om forvaltning av arealer. Det forventes at de som arbeider med arealforvaltning skal kjenne til utstrekningen av, og ta hensyn til disse områdene. Derfor har DN oppfordret kommunene og andre til å ta i bruk kartene i beslutningsgrunnlaget ved arealplanlegging og saksbehandling. Hensynet til inngrepsfri natur inngår i saksbehandlingen for blant annet skogsbilveier. Når det reises innsigelse etter plan- og bygningsloven i en plansak, fordi inngrepsfrie naturområder berøres, er det først og fremst på grunnlag av den politiske målsettingen om at inngrepsfri natur i størst mulig grad skal bevares for framtida. I den forbindelse kreves det kunnskap om hvorvidt nye inngrep vil påvirke inngrepsfri natur. Hvis et nytt inngrep fører til at vi mister inngrepsfri natur, må hensynet til disse områdene veies opp mot andre hensyn gjennom konkrete vurderinger i hver enkelt sak.

Vi har ikke lagt inn INON i noen beregninger i fratrekket mht. miljøhensyn, men vi har valgt å visualisere dette i et kart hvor vi har laget en buffer på 5 km fra de villmarkspregede områdene i nærheten av de 9 foreslåtte verneområdene. Det kommer klart frem av kartet hvilke områder som vil være konfliktylte ved en eventuell planlegging av skogsbilvei og uttak av skog. I avsnittet under er påvirkningen på INON områder beskrevet for hvert av de 9 områdene.

Figur 25. Kart over de 9 foreslåtte verneområdene (rød) med 5 km buffer rundt villmarkspregede områder (grå).

6.6.4. Oppsummering av miljøhensyn i foreslåtte verneområder

Sanddalen-Divielva

Verdivurdering: Regional verdi (B)

Kjerneområder: 6 kjerneområder, alle i skog. 4 med regional verdi (B) og 2 med lokal verdi (C)

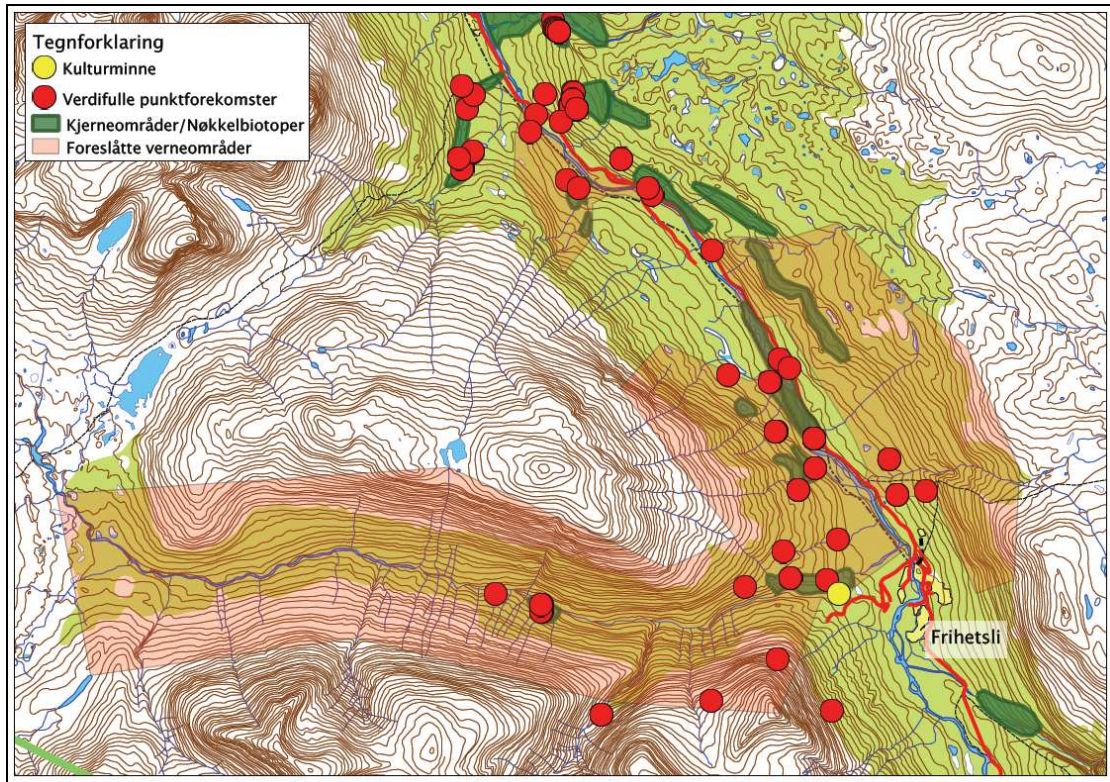
Artsfunn: 18 rødlistearter/viltpunkt

Kulturminner: Ett veianlegg. Rester av bru. Restene av brua ses på nordre del av juvet i form av to gamle stokker. Der ligger det også en del flate heller. Disse ser ut til å feste/støtte opp brua. Fra sør til nord i juvet er det 5-6m. Dette er den smaleste delen av juvet.

Friluftsliv: Ingen avmerkede eller kjente turstier i området.

Landskap (INON): 2/3 av det foreslåtte verneområdet ligger innenfor bufferen for villmarkspregede områder. Kun nedre del ned mot Divielva som ligger utenfor bufferen.

Fradrag av areal med biologiske verdier, friluftsliv og kulturminner: 1010 daa

Figur 26 Foreslåtte verneområder (Sanddalen-Divielva, Sleppelv-Kvernelva og Nedre Divifossen) med inntegnet kjerneområder/nøkkelbiotoper, verdifulle punktforekomster (røddlistefunn/vilt punkt)

Sleppelva-Kvernelva

Verdivurdering: Regional verdi (B)

Kjerneområder: 5 kjerneområder, alle i skog. 3 med nasjonal verdi (A) og 2 med regional verdi (B)

Artsfunn: 12 rødlistearter/vilt punkt

Kulturminner: Ingen registrerte vernede kulturminner

Friluftsliv: Ingen registrerte turløyper eller andre friluftsområder.

Landskap (INON): Ca 90% av arealet i det foreslåtte verneområde ligger innenfor bufferen for villmarkspregede områder.

Fradrag av areal med biologiske verdier, friluftsliv og kulturminner: 410 daa

Nedre Divifossen

Verdivurdering: Regional verdi (B)

Kjerneområder: 2 kjerneområder, alle i skog. 1 med regional verdi (B) og en med lokal verdi (C).

Artsfunn: 7 rødlistearter/vilt punkt

Kulturminner: Ingen registrerte vernede kulturminner

Friluftsliv: Ingen registrerte turløyper eller andre friluftsområder.

Landskap (INON): Ca 95% av arealet i det foreslåtte verneområde ligger innenfor bufferen for villmarkspregede områder.

Fradrag av areal med biologiske verdier, friluftsliv og kulturminner: 120 daa

Devdislia

Verdivurdering: Nasjonal verdi (A)

Kjerneområder: 5 kjerneområder, alle i skog. 4 med nasjonal verdi (A) og 1 med regional verdi (B)

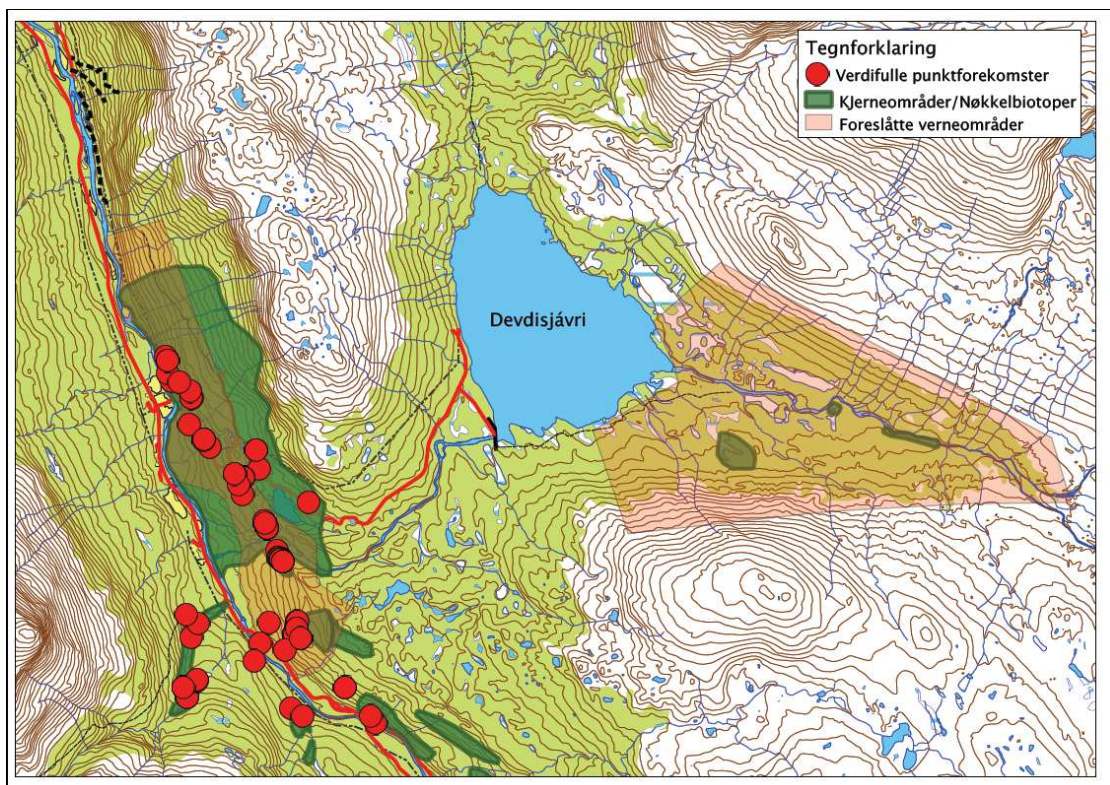
Artsfunn: 30 rødlistearter/vilt punkt

Kulturminner: Ingen registrerte vernede kulturminner

Friluftsliv: Ingen registrerte turløyper eller andre friluftsområder.

Landskap (INON): Hele verneområdet er per definisjon inngrepsnært og ligger utenfor bufferen til villmarkspregede områder.

Fradrag av areal med biologiske verdier, friluftsliv og kulturminner: 3970 daa

Figur 27 Foreslåtte verneområder (Devdislia og Dødesskogen) med inntegnet kjerneområder/nøkkelbiotoper, verdifulle punktforekomster (rødlistefunn/vilt punkt)

Dødeskogen

Verdivurdering: Lokal verdi (C)

Kjerneområder: 2 kjerneområder i skog. 1 med nasjonal verdi (A) og 1 med regional verdi (B).

Artsfunn: Ingen kjente rødlistefunn/viltpunkt i det skogkledde arealet.

Kulturminner: Ingen registrerte vernede kulturminner

Friluftsliv: Ingen registrerte turløyper eller andre friluftsområder.

Landskap (INON): Hele arealet av det foreslåtte vernede området ligger innenfor bufferen for villmarkspregede områder.

Fradrag av areal med biologiske verdier, friluftsliv og kulturminner: 1480 daa

Rostaåsen

Verdivurdering: Nasjonal verdi (A)

Kjerneområder: 3 kjerneområder i skog, alle med lokal verdi (C).

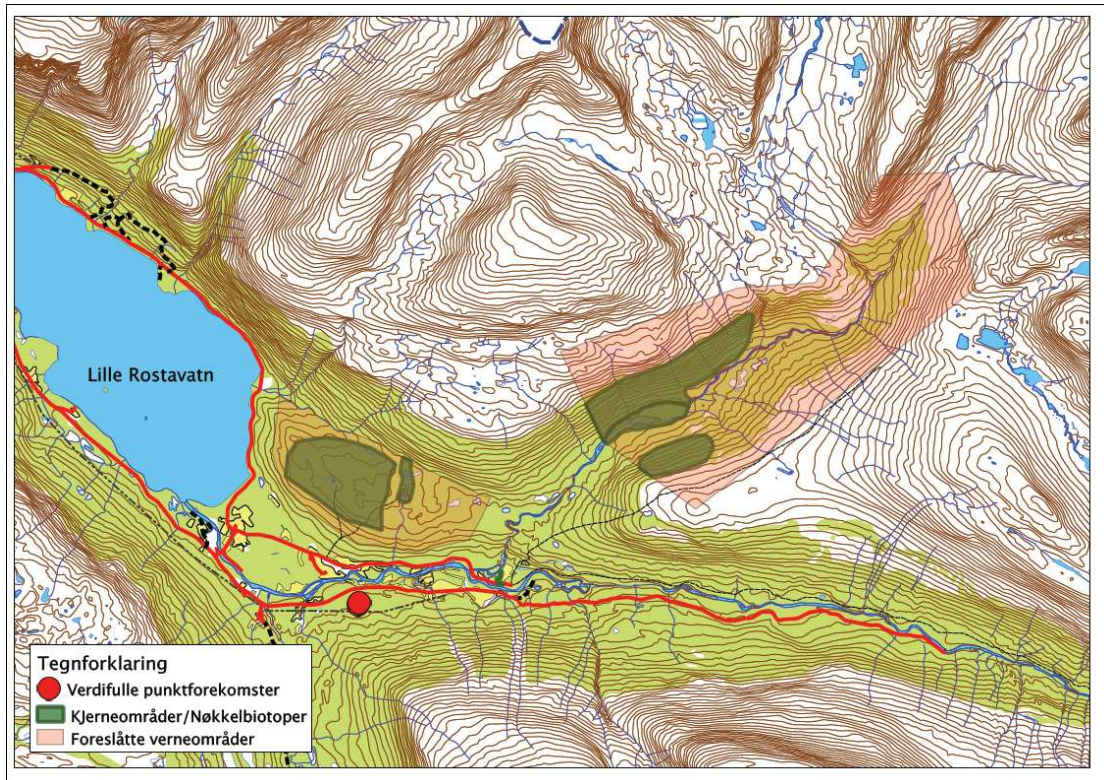
Artsfunn: Ingen kjente rødlistefunn/viltpunkt i det skogkledde arealet.

Kulturminner: Ingen registrerte vernede kulturminner

Friluftsliv: Ingen registrerte turløyper eller andre friluftsområder.

Landskap (INON): Hele verneområdet er per definisjon inngrepsnært og ligger utenfor bufferen til villmarkspregede områder. I nordøst er det en tangering av bufferen.

Fradrag av areal med biologiske verdier, friluftsliv og kulturminner: 1480 daa

Figur 28 Foreslåtte verneområder (Rostaåsen og Tverrelvdalen) med inntegnet kjerneområder/nøkkelbiotoper, verdifulle punktforekomster (rødlistefunn/vilt punkt)

Tverrelvdalen

Verdivurdering: Regional verdi (B)

Kjerneområder: 3 kjerneområder, alle i skog. 1 regional verdi (B) og 2 med lokal verdi (C)

Artsfunn: Ingen kjente rødlistefunn i det skogkledde arealet, rødlistefunn i dalsiden over tregrensen.

Kulturminner: Ingen registrerte vernede kulturminner

Friluftsliv: Ingen registrerte turløyper eller andre friluftsområder.

Landskap (INON): Hele arealet av det foreslåtte vernede området ligger innenfor bufferen for villmarkspregede områder.

Fradrag av areal med biologiske verdier, friluftsliv og kulturminner: 1690 daa

Reveelva

Verdivurdering: Nasjonal verdi

Kjerneområder: Totalt 3. 2 med nasjonal verdi (A) og 1 med regional verdi (B)

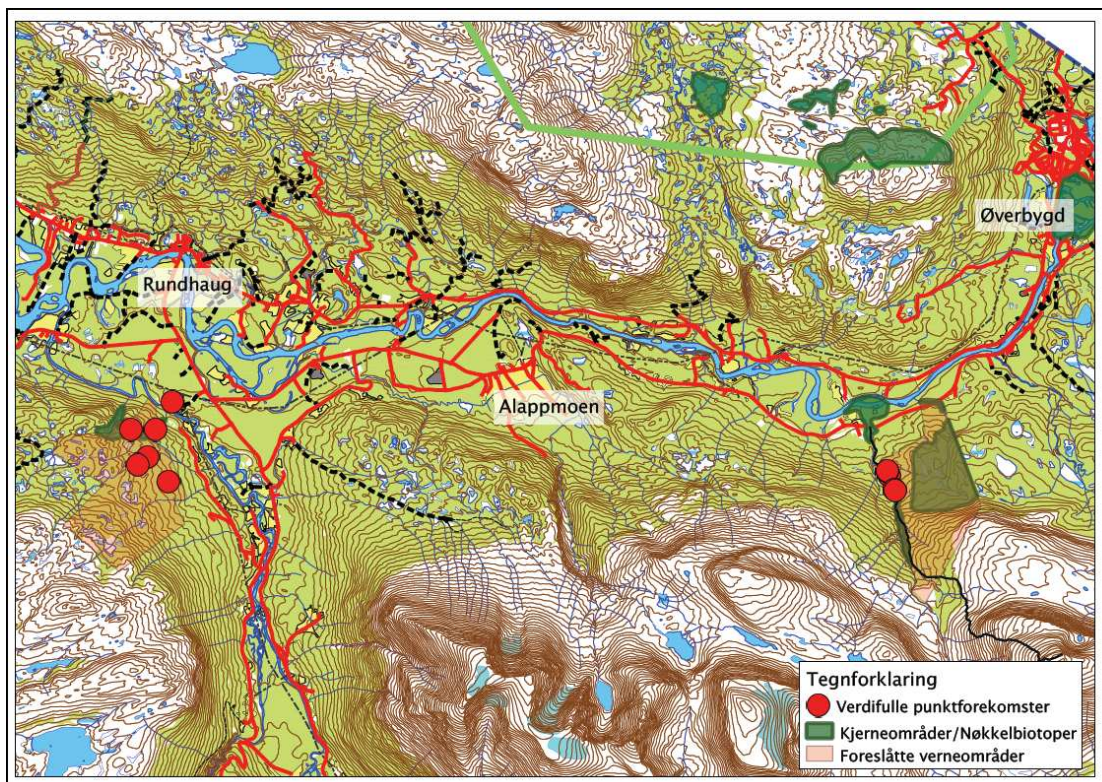
Artsfunn: 3 rødlistearter/vilt punkt

Kulturminner: Ingen registrerte vernede kulturminner

Friluftsliv: Det går en sti gjennom området som er en del av løypenettet Midt-Troms Friluftsråd har kartfestet.

Landskap (INON): Omtrent hele arealet av det foreslåtte vernede området ligger innenfor bufferen for villmarkspregede områder.

Fradrag av areal med biologiske verdier, friluftsliv og kulturminner: 1380 daa

Figur 29. Foreslåtte verneområder (Revelva og Skjellbekken) med inntegnet kjerneområder/nøkkelbiotoper, verdifulle punktforekomster (røddlistefunn/vilt punkt)

Skjellbekken

Verdivurdering: Regional verdi (B)

Kjerneområder: 2 kjerneområder i skog. 1 med nasjonal verdi (A) og en med lokal verdi (C)

Artsfunn: 3 rødlistearter/vilt punkt

Kulturminner: Ingen registrerte vernede kulturminner

Friluftsliv: Ingen registrerte turløyper eller andre friluftsområder.

Landskap (INON): Hele verneområdet er per definisjon inngrepsnært og ligger utenfor bufferen til villmarkspregede områder.

Fradrag av areal med biologiske verdier, friluftsliv og kulturminner: 140 daa

I 2007 gjennomførte BioFokus med samarbeidspartnere et omfattende naturfaglig registreringsarbeid på Statskog SFs grunn. Et sett av utvalgsparametre ble valgt ut for å kunne gi en objektiv faglig vurdering av de undersøkte områdene. Tabell 5 er en sammenstilling av resultatene.

*Tabell 5 Sammenstilling av verdivurdering fra de biologiske utredningene, BioFokus-rapport 2008-2. Kriterier for vurdering av naturverdi, inkludert samlet verdi, og spesifikasjon av nivåene for verdisetting. Generelt angis verdinivåene slik: - kriteriet er ikke relevant, 0 kriteriet er omtrent fraværende/uten betydning, * kriteriet i liten grad tilfredstilt/er dårlig utviklet/av liten verdi, ** kriteriet oppfylt i middels grad/ er godt utviklet/av middels verdi, *** kriteriet oppfylt godt/er meget godt utviklet/av stor verdi. I totalvurderingen angir – ingen spesiell naturverdi.*

Område	Urrørt-het	Dødvod mengde	Dødvod kont.	Gamle bartrær	Gamle løvtrær	Treslags fordeling	Variasjon	Rikhet	Arter	Størrelse	Arrondering	Samlet verdi
Sanddalen- Divielva	**	**	**	**	**	**	***	**	**	**	***	**
N.Divifossen	**	*	*	*	*	**	**	*	**	*	***	**
Devdislia	**	***	**	**	***	***	***	**	***	**	**	***
Sleppelva- Kvernelva	**	**	**	**	*	**	**	**	**	**	**	**
Dødesskogen	**	0	*	0	*	*	**	**	**	***	***	*
Skjelbekken	***	**	**	*	**	**	**	***	*	**	*	**
Revelva	**	**	**	***	**	***	***	***	**	**	**	***
Rostaåsen	***	***	*	***	**	**	**	*	*	**	***	***
Tverrelvdalen	***	**	**	-	**	*	**	***	*	**	***	**

6.6.5. Potensielt netto skogareal for avvirkning

For det totale skogarealet i de 9 foreslåtte områdene på Statskog SFs grunn utgjør forskjellen på brutto (totale) skogareal og netto skogareal 10500 daa. Dette betyr at 17 % av det skogarealet har en eller flere nøkkelbiotoper, viktige artsfunn, kulturminner eller friluftsområder som potensielt vil kunne begrense tilgangen til skogressursene.

Det totale skogareal som er berørt av de 9 foreslåtte verneområdene er 61642 daa (Tabell 6). Netto skogareal på statens grunn som er berørt av de 9 foreslåtte verneområdene er 5142 daa (Tabell 6).

Tabell 6. Oversikt over totalt areal, totalt skogareal, samlet fradrag mht. miljøhensyn, samt beregnet netto skogareal i de 9 foreslåtte verneområdene på Statskog SF grunn i Målselv kommune.

Område	Totalt areal	Totalt skogareal (kalkulert)	Samlet fradrag Kalkulert	Netto skogareal
Skjellbekken	3922	3881	140	3741
Reveelva	3268	2939	1380	1559
Rostaåsen	3762	3645	1480	2165
Tverrelvdalen	12625	6616	1690	4926
Devdislia	6156	6054	3970	2084
Nedre Divifossen	1707	1623	120	1503
Sanddalen-Divielva	32437	18158	1010	17148
Sleppelva- Kvernelva	9501	8179	410	7769
Dødesskogen	15147	10547	300	10247
Totalt areal	88158	61642	10500	51142

7. BYGDEUTVIKLING; TURISME OG HYTTEBYGGING

7.1. Reiselivet som bygdeutvikler

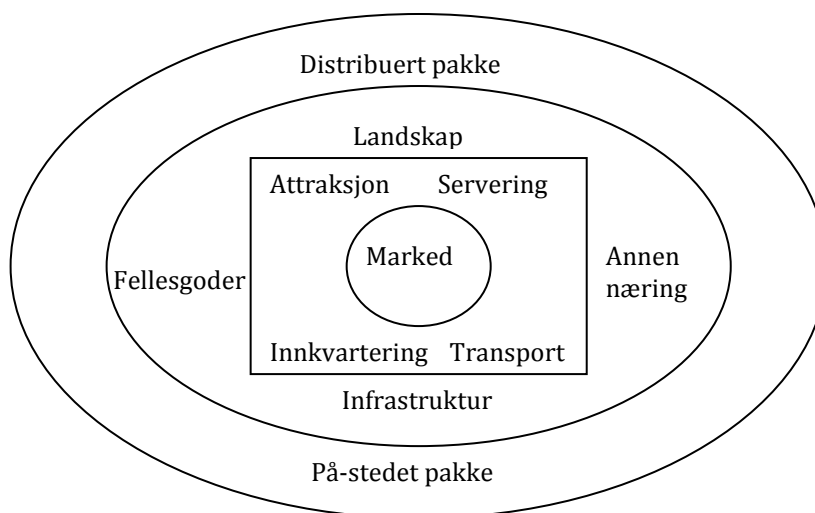
Utredet tar utgangspunkt Reidar Almås (2005) sin definisjon av bygdeutvikling:

”Bygdeutvikling er å ta vare og utvikle naturgitte, sosiale, kulturelle og menneskelige ressurser i bydesamfunnet med sikte på næringsdrift, produksjon av fellesgode og en videreføring av lokal kultur og sosialt miljø”.

Turisme og hyttebygging er en del av reiselivsnæringen, som av Kamfjord (2001) defineres som:

”de virksomheter som kommersielt leverer bestemte varer og tjenester – reiselivsprodukter – til den som oppholder seg borte fra hjemmet i reiselivsformål”.

Et helhetlig reiselivsprodukt består av turistmarkedet, reiselivsnæringen, området som besøkes og pakken som disse til sammen utgjør. Selve reiselivsnæringen kan bidra til bygdeutvikling som primærprodusent av innkvarteringstilbud, serveringstilbud, transporttilbud og attraksjoner. Et god samspill med de andre elementene i det helhetlige reiselivsproduktet er likevel avgjørende for at potensialet til reiselivsnæringen blir fullt utnyttet.

Figur 30 Det helhetlige reiselivsproduktet. Markedet, reiselivsnæring, området og pakken (Kamfjord 2001)

7.1.1. Hyttebygging

I kommuner med omstillingsbehov og store landskapsareal er det ofte lokalt påtrykk for hytteutbygging. Håpet er at hytteutbyggingen skal styrke turistnæringen og øvrig næringsliv, øke bosetningen og generelt styrke kommuneøkonomien. De positive

lokale økonomiske effektene knyttet til bygging og bruk av hytter er da også godt dokumentert. Både tomtsalg for grunneier, fortjeneste til utbygger, kjøp av varer og tjenester i forbindelse med bygging, tilknytningsavgift til kommunen og økt investeringslyst/forbruk som følge av større inntekt er eksempler på dette. I tillegg kommer behovet for jevnlig vedlikehold av hyttene og forbruk under opphold på hytta. Norut (2006) viser til undersøkelser som tilsier at det årlig legges igjen mellom 16.000 - 30.000 kr per hytte i det lokale næringslivet, alt etter hva som finnes av attraktive tilbud i nærområdet. Hytteutbygging kan dermed bidra til en positiv næringsutvikling og befolkningsutvikling i områder med framtid utfordringer (Taugbøl et al. 2001).

7.1.2. Verdiskapingen fra reiselivet

Verdiskapingen fra reiselivet, enten det er snakk om hyttebygging eller annen turisme, blir summen av direkte og indirekte virkninger. Det vil si summen av faktisk forbruk og hva som kan genereres av det faktiske forbruket. Indirekte virkninger henspiller som oftest på de økonomiske ringvirkningene i form av industert effekt. Det vil si direkte inntekter fra reiselivet som benyttes til privat konsum og investeringer i andre sektorer og som fører til økt produksjon for disse.

Det er vanlig å måle virkningene av reiselivsnæringene ut i fra et økonomisk ståsted, men reiselivet kan også få miljømessige, sosiale og kulturelle virkninger på et lokalsamfunn. I og med at turisme og hyttebygging er typiske nærings- og bedriftsutviklingstiltak har det tradisjonelt vært mindre fokus på disse virkningene.

7.1.3. Perspektiv

Økonomi, kultur, sosial struktur og sosial handling er alle viktige aspekter i bygdeutvikling. Trivsel, mobilisering og stedsutvikling er eksempel på elementer i bygdeutviklingen som også påvirker reiselivet, men som med sin mer subjektive og diffuse form kan være vanskelig å avdekke uten mer dyptgående og langsiktige kvalitative undersøkelser. Når en skal vurdere konsekvensene ved et vern for bygdeutvikling med fokus på turisme og hyttebygging er det derfor viktig å understreke at vesentlige elementer knyttet til kultur, sosial struktur og sosial handling ikke nødvendigvis avdekkes.

7.2. Metode turisme og hyttebygging

Konsekvensvurderingen for bygdeutvikling med fokus på turisme og hyttefelt kan deles inn i fire faser:

- Registreringsdel
- Verdisetting
- Omfangsutredning
- Konsekvensgradering

Metodikken bygger på en systematisk prosedyre beskrevet i Statens Vegvesen håndbok 140; ”*Konsekvensanalyser*” (2006) og DN håndbok nr 18-2001. Prosedyren er tilpasset det aktuelle fagfeltet ut i fra prosedyrer beskrevet for fagtema nærmiljø og friluftsliv. Grunnen til dette er at det ikke er utarbeidet egne prosedyrer for temaet reiseliv.

7.2.1. Faglig avgrensing

Bygdeutvikling er definert i kapittel 7.1. Konsekvensutredningen er faglig avgrenset til å omfatte turisme og hyttebygging som en eksisterende og potensiell framtidig faktor i bygdeutviklingen.

7.2.2. Hovedområder

Metoden forutsetter at planområdet inndeles i mer eller mindre enhetlige hovedområder som utgjør enheter ved verdi- og konsekvensvurderingen. Innenfor hvert hovedområde kan det eventuelt inngå flere registreringskategorier og områdetyper. Vi har i dette tilfellet tatt utgangspunkt i verneforslagets inndeling i 9 verneområder.

7.2.3. Influensområder

Konsekvensutredning skal være geografisk avgrenset. Den geografiske avgrensingen tar utgangspunkt i de ulike hovedområdene og definerer et influensområde rundt. Med influensområde menes de områder som kan bli direkte eller indirekte berørt av verneforslaget.

For bygdeutvikling, med fokus på reiseliv og hyttebygging, vil forhold som arealbeslag og bruksendringer berøre større eller mindre områder. De berørte aktørene vil dessuten ha forskjellig aksjonsradius. Vernets omfang kan derfor oppfattes ulikt

hos de ulike aktørene. Samtidig kan aktørenes toleranse ovenfor inngrep og forstyrrelse være forskjellig, alt etter hvor påvirket de blir av endringer i det omkringliggende miljøet. Derfor vil også influensområdene for de ulike aktørene kunne variere. Influensområdene til de ulike verneforslagene vil omfatte områder langs aksene Rundhaug – Øverbygd – Skjold – Holt – Rostadalen - Dividalen

7.2.4. Datagrunnlag

Verneforslaget og dokumenter i den forbindelse er mottatt fra oppdragsgiver. Mye av områderegistreringene for bygdeutvikling er innhentet fra ressurspersoner i lokalsamfunnet. Dette er blitt supplert med informasjon fra andre ressurspersoner, eksisterende litteratur og databaser. Vurdering av dagens status for bygdeutvikling i influensområdet er gjort på bakgrunn av dette arbeidet.

Befaring, møtevirksomhet og intervjuer ble gjennomført i tidsperioden 8.-12. februar 2009. I etterkant av dette har det blitt gjennomført flere intervju over telefon og per e-post.

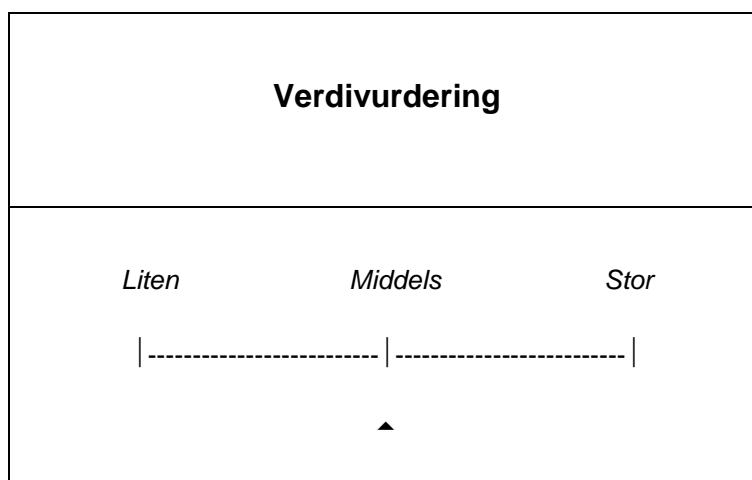
7.2.5. 0-alternativet

På bakgrunn av innsamlet informasjon er situasjonen for turisme og hyttebygging i plan- og influensområdene beskrevet. Beskrivelsene danner grunnlaget for et såkalt 0-alternativ. Dette innebærer en utredning av muligheter og eventuelle begrensninger som allerede gjelder i de foreslåtte verneområdene, i forhold til dagens bruk. 0-alternativet er en sammenliknende referanse når konsekvensene ved vernet skal utredes.

7.2.6. Konsekvensanalysen

Vurdering av verdi

Verdien av de hovedområdene blir fastsatt langs en glidende skala som spenner fra *liten verdi* til *stor verdi*, basert på den relative betydningen av området for gjeldende tema.

Figur 31 Skala for verdi

Verdisettingen baserer seg på en modifisering av verdikriterier utarbeidet av Statens Vegvesen Håndbok 140 – Konsekvensanalyser (2006) og DN håndbok nr 18-2001. Tidligere gjennomførte konsekvensutredninger for reiseliv og fritidshytter er også benyttet som metodiske innspill (Aas og Tangeland 2008; Andersen, Aas og Kaltenborn 2006).

Verdisetting baserer seg på dagens bruk og behov, samt konkrete fremtidsplaner for utvikling. Planenes sannsynlighet for realisering vil vurderes ut i fra 0-alternativet. Dvs. utredningsområdene uten vern og med dagens forvaltningspraksis. Verdikriteriene bygger på bruksfrekvens, områdeegenskaper, tilgjengelighet, infrastruktur og aktørens bruksbehov. Bruksbehovet vurderes ut i fra brukens omfang og etterspørsel. Områdene kan også verdsettes ut i fra dets symbolverdi.

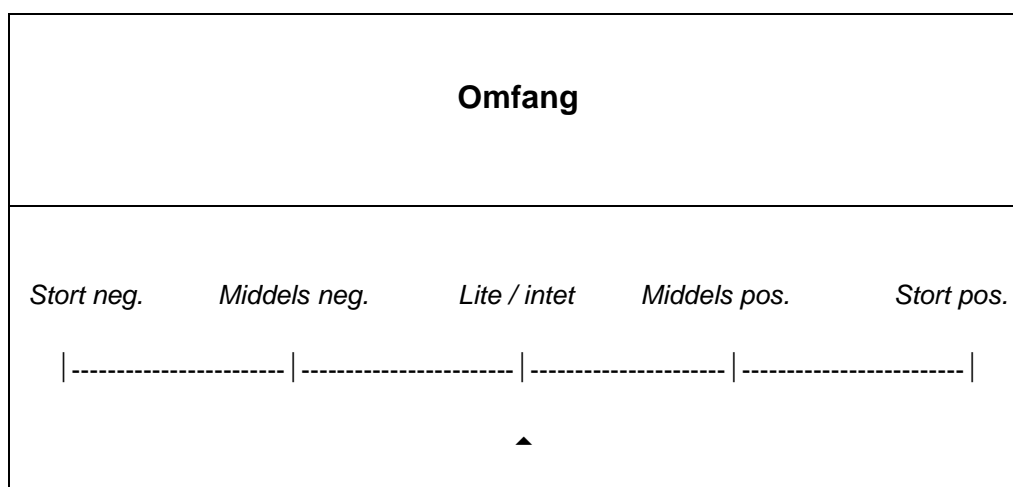
Områdenes verdi for fagtemaet turisme/hyttebygging kan vurderes ut i fra både et nasjonalt, regionalt og lokalt nivå. Turisme/hyttebygging som en faktor i bygdeutvikling vil være geografisk avgrenset til det lokale nivå, derfor vil også verdisettingen avspeile utredningsområdenes relative betydning i lokal sammenheng. Områder med regional eller nasjonal betydning for reiselivet vil selvsagt påvirke områdets verdi også i lokal sammenheng.

Tabell 7 Kriterier for verdivurdering

Verdi	Egenskap
Stor verdi	a) Området har stor brukerfrekvens b) Området har ikke stor brukerfrekvens, men oppfyller en av følgende kriterier: <ul style="list-style-type: none"> • Landskap, naturmiljø eller kulturmiljø har opplevelseskvaliteter av stor betydning • Området er godt egnet for en enkeltaktivitet som det lokalt/regionalt ikke finnes alternative områder til av samme kvalitet • Området er godt tilrettelagt for spesielle aktiviteter eller grupper • Området har et mangfold av opplevelsesmuligheter i forhold til landskap, naturmiljø, kulturmiljø og/eller aktiviteter • Området inngår som en del av større, sammenhengende grønnstruktur av stor verdi, eller fungerer som ferdselskorridor mellom slike områder, eller som adkomst til slike områder • Området har stor symbolverdi
Middels verdi	c) Området har middels brukerfrekvens d) Området har ikke middels brukerfrekvens, men oppfyller en av følgende kriterier: <ul style="list-style-type: none"> • Landskap, naturmiljø eller kulturmiljø har opplevelseskvaliteter av en viss betydning • Området er egnet for en enkeltaktivitet som det lokalt/regionalt ikke finnes alternative områder til • Området er til en viss grad tilrettelagt for spesielle aktiviteter eller grupper • Området inngår som en del av større, sammenhengende grønnstruktur av en viss verdi eller fungerer som ferdselskorridor mellom slike områder, eller som adkomst til slike områder • Området har en viss symbolverdi
Liten Verdi	Området har lav brukerfrekvens. Ingen opplevelsesverdier eller symbolverdier av betydning. Liten betydning for overordnet grønnstruktur i omkringliggende områder.
Ubetydelig/ingen verdi	Ingen kjente interesser knyttet til turisme, hyttebygging eller friluftsliv.

Vurdering av omfang

Neste trinn består i å beskrive og vurdere type og omfang av mulige virkninger dersom vernet gjennomføres. Omfanget vurderes i forhold til alternativ 0 og blir vurdert langs en glidende skala fra *stort negativt omfang* til *stort positivt omfang*.

Figur 32 Skala for omfang

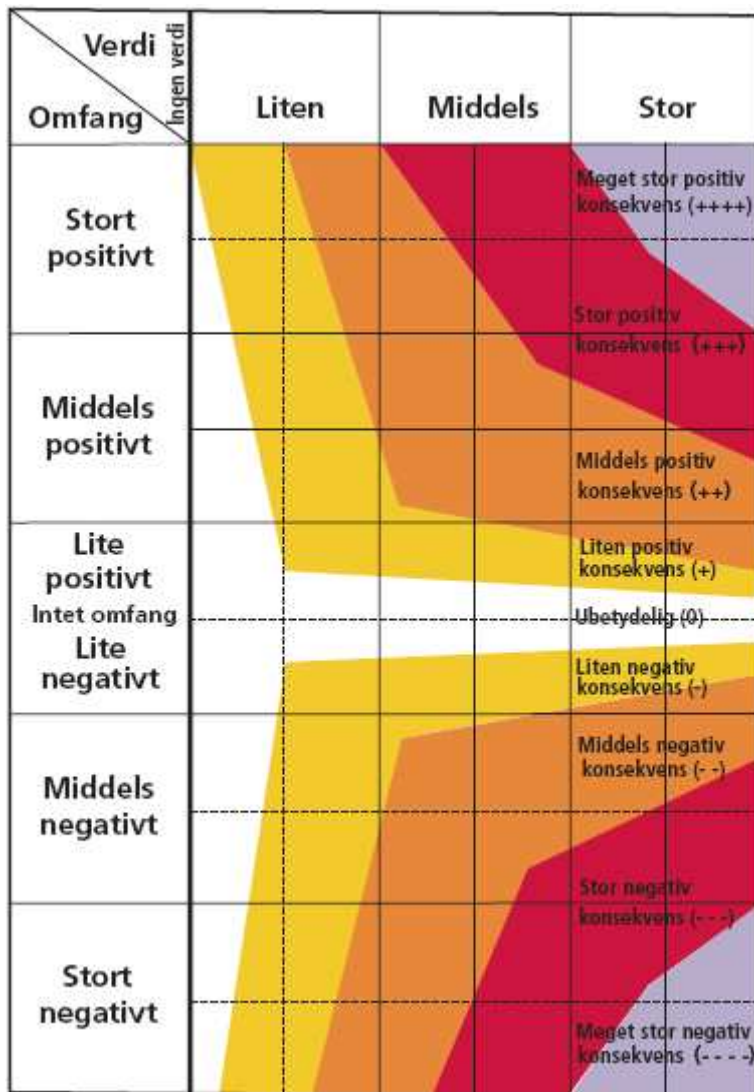
Omfanget vurderes ut i fra sannsynlige endringer i bruksmuligheter for turisme og hyttebygging. Endringer i barrierer, attraktivitet og områdenes identitetsskapende betydning for reiseliv og hyttebygging vurderes også. Det samlede omfanget vil si noe om virkningen på bygdeutviklingen.

Tabell 8 Kriterier for vurdering av omfang

Omfang	Kriterier
Stort negativt	Vernet vil ha store negative virkninger på dagens eller framtidens reiselivsvirksomhet og/eller hyttebygging.
Middels negativt	Vernet vil i deler av lokalmiljøet eller for noen næringsgrener ha negative virkninger på dagens eller framtidens reiselivsvirksomhet og/eller hyttebygging.
Lite/intet	Vernet vil ha små/ingen virkninger på reiselivsvirksomhet og/eller hyttebygging.
Middels positivt	Vernet vil i deler av lokalmiljøet eller for noen grener i næringen ha positive virkninger på dagens eller framtidens reiselivsvirksomhet og/eller hyttebygging.
Stort positivt	Vernet vil ha store positive virkninger på dagens eller framtidens reiselivsvirksomhet og/eller hyttebygging.

Vurdering av konsekvens

Det siste trinnet i vurderingene består i å kombinere verdien av det enkelte utredningsområdet for vern og omfanget av vernet for å få den samlede vurderingen av tiltaket. Med konsekvenser menes de fordeler og ulemper et definert tiltak vil medføre i forhold til alternativ 0. Vifta som er vist i figur 33, er en matrise som angir konsekvensen ut fra gitt verdi og omfang. Matrisen gir et resultat langs en skala fra *meget stor positiv konsekvens* til *meget stor negativ konsekvens*. De ulike kategoriene er illustrert ved å benytte symbolene ”-” og ”+” (tabell .

Figur 33 Konsekvensvifta viser hvordan verdi og omfang kombineres for å finne konsekvens. (Statens Vegvesen 2006).

Tabell 9 Skala for konsekvens

Symbol	Beskrivelse
++++	Meget stor positiv konsekvens
+++	Stor positiv konsekvens
++	Middels positiv konsekvens
+	Liten positiv konsekvens
0	Ubetydelig/ingen konsekvens
-	Liten negativ konsekvens
--	Middels negativ konsekvens
---	Stor negativ konsekvens
----	Meget stor negativ konsekvens

7.3. Reiselivet i Troms

Reiselivsnæringene er relativt sett viktigere i Nord-Norge enn i resten av landet, med unntak av Akershus (Auno og Sørensen 2009). Tall fra NHO reiseliv Nord-Norge (2008) viser at Troms er det nest største reiselivsfylket i Nord-Norge etter Nordland, både hva gjelder omsetning og sysselsetting. Andelen sysselsatte i reiselivssektoren er høyere enn landsgjennomsnittet, men verdiskapningen per sysselsatt er likevel lav. Norut (2006) forklarer dette med at Troms har en større andel deltidssysselsatte og aktører med reiseliv som binæring. Nøkkeltall fra Innovasjon Norge for 2008 viser at det særlig er opplevelsen av norsk natur og nye steder som er den viktigste motivasjonen for besøkende i Nord-Norge på sommerhalvåret. For vinterhalvåret er det vakkert landskap og lite folk som trekkes fram som hovedmotivasjon.

Tall fra NHO reiseliv Nord-Norge (2008) viser stigning i overnattinger både for hotellnæring, campingturisme og hyttegrender. Trafikkutviklingen i hotellnæringen har siden 2003 vært svakt stigende, med 647 124 gjestedøgn i 2008. Sammenlignet med resten av landet må dette likevel sies å være relativt lavt. Campingturismen i Troms hadde ca 12 % økning fra 2007 til 2008, med 200 672 gjestedøgn i 2008. Derav var andelen utlendinger på 36%, noe som er 9% høyere enn gjennomsnittet i Norge. I 2008 hadde Troms 18 registrerte hyttegrender i NHO Nord-Norge sine registre. Total antall besøk for disse i 2008 var på 29 249 gjestedøgn, noe som var en økning på hele 55,7% i forhold til 2007. Det totale antallet fritidsboliger i Troms var i følge Statistisk sentralbyrå 13.862 i januar 2010, mot 10.805 i januar 2006. Dette underbygger Norut (2006) sin antagelse om at etterspørselen etter hytter i Nord-Norge vil øke som følge av lav standard på eksisterende hytter og et generelt høyere velstandsnivå i landsdelen.

7.4. Reiselivet i Målselv

Med sin nærhet til E6 og Bardufoss flyplass er Målselv kommune en lett tilgjengelig turistdestinasjon både for regionale, nasjonale og internasjonalt besøkende. 270 000 mennesker er bosatt i en radius av halvannen times biltur til Indre Troms, det regionale markedet er derfor betydelig (Norut 2006). Kommune har et bredt spekter av reiselivstilbud knyttet både til opplevelsesnæring, hyttebygging og primærnæring. En kommunal målsetning er å være ledende i Nord-Norge på opplevelsesbasert turisme, spesielt innenfor kultur- og naturopplevelser (www.malselv.kommune.no). Polarbadet, Målselv fjellandsby, Målselvfossen, Dividalen nasjonalpark og Blånisselandet er de mest framtrepende destinasjonene i kommunen, og det er særlig i tilknytning til disse at man finner aktivitet- og opplevelsestilbudene. Målselv fjellandsby er den destinasjonen som står sterkest i en regional sammenheng. I løpet av kort tid har fjellandsbyen posisjonert seg som en ledende vinterdestinasjon i fylket med betydelig hytteutbygging, skianlegg og stort aktivitetstilbud.

Foruten Målselv Fjellandsby trekker Norut i sin rapport om vinterturisme i Troms (2006) fram Arctic Trail som et fellesnordisk snøskuterløypenett som kan gi økt besøk i Indre Troms. Både ved økt besøk fra Sverige og som et populært startsted for befolkningen i Troms og den nordlige delen av Nordland. Norut hevder i sin rapport at disse reiselivslokomotivene vil kunne gi betydelig vekst i næringslivet i regionen. Blant annet gjennom etterspørsel etter andre aktiviteter og andre lokale servicetilbud. Høy kvalitet på disse tilbudene framheves som viktig. Da rapporten ble skrevet anså Norut servicetilbudet i Indre Troms som ikke tilfredsstillende for den kvalitetsbevisste moderne turist. Siden 2006 har det imidlertid vært en omfattende serviceutvikling knyttet til Fjellandsbyen og Blånisselandet. Tall fra NHO reiseliv Nord-Norge (2008) viser at Målselv er den tredje største kommunen i Troms hva gjelder hotellgjestedøgn, med en fylkesandel på 3,84%. Dette er likevel betydelig bak andelen gjestedøgn i Tromsø (69,07%) og Harstad (16,19%). Dersom en ser på de utenlandske gjestedøgn isolert sett er det små endringer i fordelingen.

7.5. 0-Alternativet

I influensområdene til verneforslagene er servicetilbudet betydelig mindre utbygd enn i områdene rundt Målselv Fjellandsby. Avstand til større turistmasser kan selvsagt forklare noe av denne differansen. Til tross for turisme i adskilling mindre skala er det likevel avgjørende at det eksisterer et tilstrekkelig godt nok servicetilbud også i disse områdene. Med et utarbeidet servicetilbudet vil det både være lettere å tiltrekke seg flere turister og lettere å beholde disse i området over lengre perioder. Per i dag preges situasjonen i influensområdene av stor gjennomstrømning. Under gis en mer detaljert beskrivelse av relevante temaer knyttet til reiseliv i influensområdene. Beskrivelsen er vesentlig for å kunne danne seg et bilde av 0-alternativet.

7.5.1. Friluftsliv

I det aktuelle influensområdet til verneforslagene er det Dividalen nasjonalpark som er den mest besøkte destinasjonen. Området blir brukt av både vandrere, skiløpere, hundespenn og jegere/fiskere. Det er flere innfallsporter til parken, men Frihetsli i Dividalen er nok mest brukt med ca. 3000 passerende årlig de siste fire årene (Gabler pers. med.). Også Innset i Rostadalen og Devdiskogen i Dividalen er mye brukte innfallsporter fra Målselv. De mange DNT-hyttene i området gjør imidlertid at flere brukere også ankommer via turløypenettet til DNT eller Nordkalottruta. Besøksstatistikk ved DNT sine hytter i området er gjengitt under:

Tabell 10 Sesongstatistikk for 2009. Tendensen er små variasjoner mellom sommer og vinterbruk på de fleste hyttene.

Hytte	Sommer 2009	Vinter 2009
Dividalshytta Gamle	166	163
Dividalshytta Nye	429	325
Dæрта Gamle	96	186
Dæрта Nye	176	108
Gappo Gamle	244	209
Gappo Nye	467	328
Rosta Gamle	187	153
Rosta Jubileumshytta	412	244
Rosta Nye	223	118
Vuoma Gamle	138	157
Vuoma Nye	219	316
Total	2757	2307

Tabell 11 Besøksstatistikk for 1994 og 2009. Generelt har besøkstillene fluktuert noe fra år til år. Tendensen er likevel relativt stabil rundt 5000 besøkende totalt.

Hytte	Besøk 1994	Besøk 2009
Dividalshytta Gamle	411	329
Dividalshytta Nye	668	754
Dæрта Gamle	704	282
Dæрта Nye		284
Gappo Gamle	557	453
Gappo Nye	678	795
Rosta Gamle	417	340
Rosta Jubileumshytta		656
Rosta Nye	613	341
Vuoma Gamle	322	295
Vuoma Nye	469	535
Total	4 839	5064

I tillegg til DNT-hyttene er det en del raste-/overnattingsbuer i området. Anjavasshytta, Fossbua og Vetlenesbua inne i Dividalen, Devdisbua ved

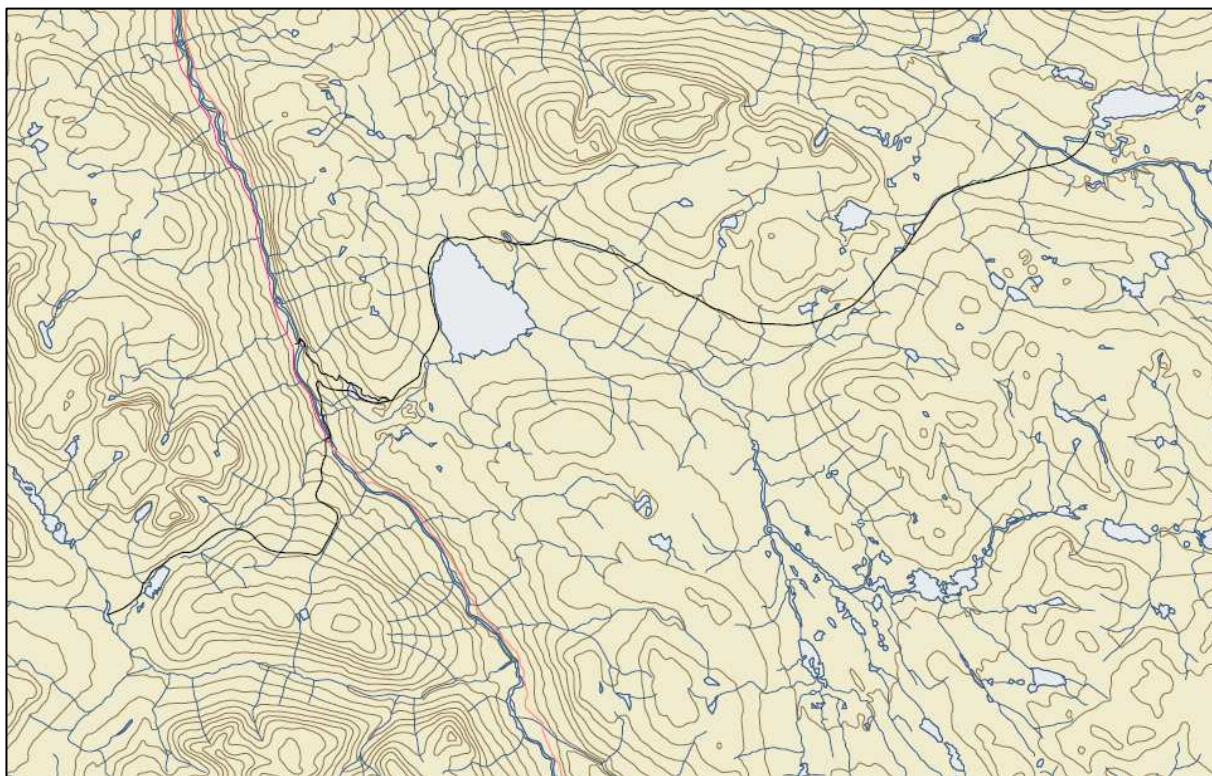
Devdisvannet og Moskanhytta og Steinbua i Rostadalen. Flere av disse er eid av Statskog.

Utenfor nasjonalparken er Devdissskogen et kjerneområde for friluftsliv, ettersom området er lett tilgjengelig og egner seg både for hundespann, skiløpere og jakt/fiske. Rostaåsen er også et mye brukt turområde, særlig på grunn av den nære beliggenheten til hytter ved Rostavatnet. Foruten jakt og bærplukking har området flere turløyper og bålplasser egnet for friluftsliv. I forlengelsen av Rostaåsen ligger Tverrelvdalen, som også er godt brukt. Revelva brukes som gjennomfartsområde til topptur på Ruten og omkringliggende rundturer, både vinterstid og sommerstid. Alle de foreslåtte skogvernområdene benyttes ellers til bærplukking og ulike former for jakt.

Det går flere turstier i planområdene og i influensområdene, både merkede og umerkede. I tillegg til DNT sitt merkede rutenett tilknyttet hyttene i nasjonalparken har FYSAK Målselv gjennom "Til topps i Målselv" merket flere toppturer i kommunen, blant annet til Ruten. Det går også en rekke umerkede stier i områdene som benyttes av lokalbefolkning, hytteeiere, jegere og fiskere. Idrettslaget kjører opp skiløype rundt Skjeggfjellet og inn til lagshytta ved Storvatnet. Ut over dette er det få merkede vinterruter. Ungdomslaget i Rostadalen har inngått avtale med grunneierne om preparering av skiløype på Rostaåsen. Denne er tenkt knyttet sammen med løype til nyoppført hytte i Tverrelvdalen/Reiersdalen. Planen er at denne hytta i skisesongen skal være betjent av grendelagene i Tamokdalen og Rostadalen. Hytta vil være et tilbud både for skigåere og brukere av en framtidig snøskuterløype.

7.5.2. Skuterløyper

Det er totalt ca. 900 km med skuterløyper i Troms, hvorav Målselv har ca 50 km. Kommunen ligger såpass langt sør at alle løypene er knyttet opp i mot isfiske. Dette står i kontrast til de lengre skuterløypene i Nord-Troms, hvor også skuterløyper til rekreasjonsformål er tillatt. Devdislia i Dividalen er et knutepunkt for skutertrafikken ettersom det er her begge isfiskeløypene i Målselv starter. Den ene løypa går fra parkeringsplass ved Høgskardhus inn Høgskardet til samløp av elvene fra Sandelvvannet og indre Lappskardvatnet. Herifra er det vanlig å kjøre proviant og utstyr inn til Anjavatnet, et populært isfiskeområde 1 mil lenger inne. Den andre løypa går fra parkeringsplass ved Høgskardhus over Divielva, opp over Brennskogtjønna til vegen til Devdjesjavri, rundt nordenden av vatnet gjennom Aslaskardet til samløp mellom Rostadelva og Moskanelva og videre 100 m fra sørvestbredden av Moskanjavri. Før veien til Devdjesjavri brøytes kan løypetraséen fra Svalheim etter vegen til Devdjesjavri brukes. Skuterløypene er åpne mellom 15. februar og 4. mai.

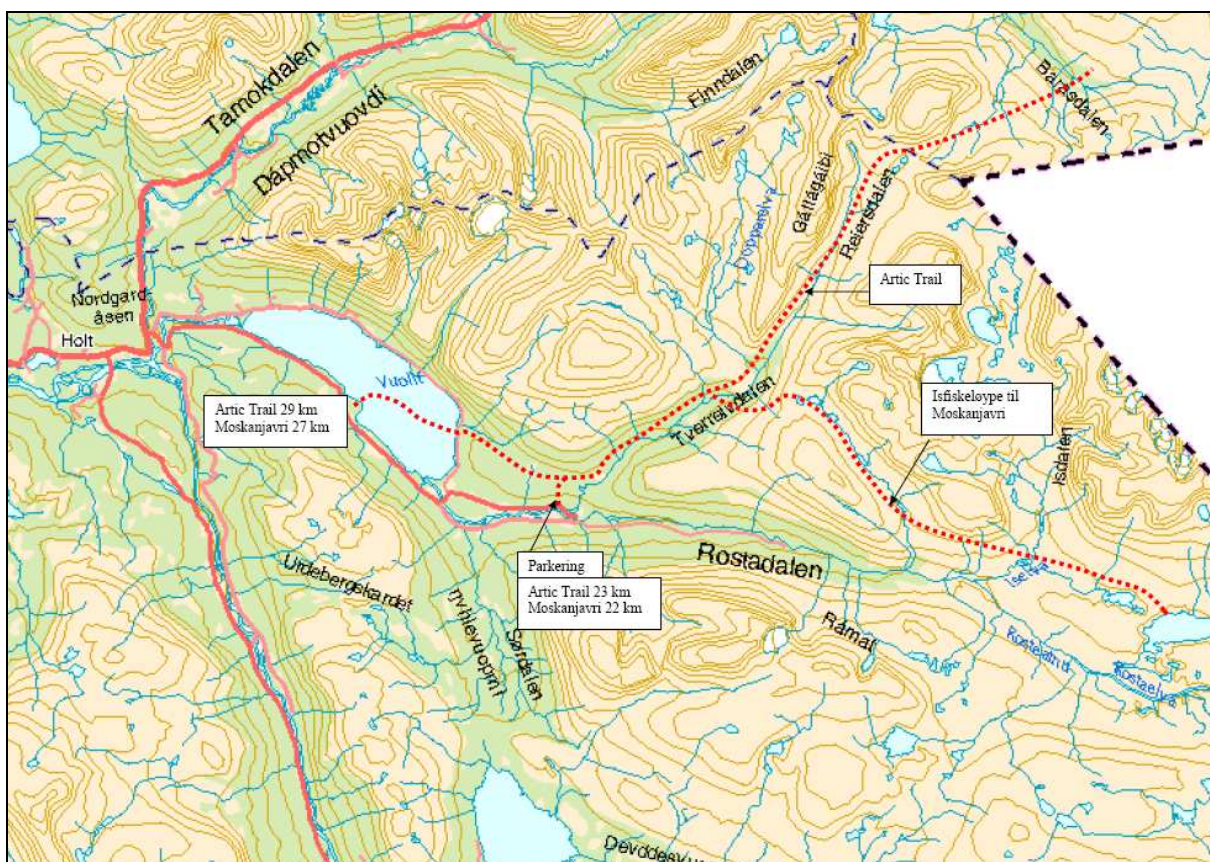

Figur 34 Kart med eksisterende skuterløype inntegnet (Kilde: <http://www.fylkesmannen.no/fagom.aspx?m=19028&amid=1271904>).

Etter privat initiativ har Målselv kommune gått inn for å anlegge en ny isfiskeløype fra Rostadalen camping. Den 27 km lange løypa er tenkt lagt via Tømmerelva, inn Tverrdalen og på nordsiden av Mikkelfjellet til Moskánjávri. Det foreligger også et forslag om rekreasjonsløype tilknyttet Arctic Trail i Storfjord, med tilknytning til Sverige og Finland. Dette krever imidlertid en endring i motorferdselsloven eller dispensasjon fra denne. Slik situasjonen er nå har store deler av Arctic Trail prosjektet stoppet opp. Dels på grunn av regelverk og dels på grunn av kommuner som ikke vil være med. Nord Norsk Reiseliv AS ser likevel i utgangspunktet positivt på skuterløyper i regulerte former. Både med tanke på guiding, sesongforlenging og flere gjester på campingplasser (Müller pers. med.).

Ved Frihetsli har det ikke vært tradisjon for snøskuterbruk og dagens eiere uttrykker heller ingen ønsker om å få tilrettelagt for dette i framtiden. Skuterløyper ut i fra Frihetsli vil også være vanskelig grunnet det eksisterende vernet i området.

Interessekonflikt mellom skuterløyper og skiløpere er et potensielt problem. Troms Turistforening trekker særlig fram konflikter knyttet til ulovlig skuterkjøring. Lovlige snøskuterløyper er på sin side relativt begrenset i arealbruk og ikke i direkte konflikt med skigåere. En eventuell utvidelse av snøskuterløypenettet kan imidlertid medføre et høyere konfliktnivå. Turistforeningen uttrykker bekymring for at en isfiskeløype mellom Rostadalen, Moskánjávri og Devdis vil åpne opp store områder for motorisert ferdsel. Som konsekvens frykter turistforeningen at også konflikter knyttet til ulovlig kjøring vil øke.

Figur 35 Kart med forslag til nye skuterløyper i Rostadalen (Kilde: U.L. Freidig)

7.5.3. Jakt og fiske

Statsskog selger både elgjakt og småviltjakt på sine eiendommer i Målselv. Flere av de foreslåtte verneområdene inngår i dette jaktterrenget. Stoviltjakt på elg foregår ved loddtrekking. Mens alle kan søke om elgjakt i enkelte områder, er andre områder forbeholdt lokale jegere. Mange av Statsskog sine områder er innlemmet i større bestandsplaner sammen med private eiendommer. Små eiendommer gjør at private grunneiere ofte danner felles jaktvald for å øke kvoten. Vanligvis er grunneierne som jakter, enten til eget forbruk eller for salg. I enkelte områder leies jakta ut og kan regnes som en attåttnæring for grunneier. Andre opplevelsestilbud eller reiselivstilbud er i liten grad knyttet opp til dette.

Tabell 12 Berørte elgjaktområder på Statskog sin grunn som følge av vern.

Område	Verneforslag	Tilgjengelighet for	Kvote (2009)
Skaktermoen	Sanddalen – Divielva, Sleppelva - Kvernelva	Alle	2
Høgskarhus	Devdislia, Nedre Divifossen	Innenbygdsboende	2
Svalheim	Dødesskogen, Devdislia	Alle	2
Rostadalen	Tverrelvdalen	Alle	4
Rønninglia	Skjelbekken	Innenbygdsboende	4

Jaktkort for småviltjakt selges samlet for alle Statskog sine områder i Troms. Småviltbestandene fluktuerer, med en generell nedgang på 2000-tallet. I perioder på 90-tallet refereres det imidlertid til god skogsfugljakt i Dividals-området (Sverre Skoglund pers. med.). Lav rypebestand gjør at det er innført dagskvote på rypejakt, vinteren 2010 var den på 3 fjellryper og 2 liryper per dag. Brukerne er både lokal og tilreisende. Historisk har rypejakt i områdene rundt Dividalen vært et næringsgrunnlag vinterstid. Synkende bestand og dårlig lønnsomhet førte imidlertid til rypejakt som næringsvei døde ut på siste halvdel av 1900-tallet.

Flere fjellvann rundt Dividalen og Rostadalen er populære fiskevann. Blant annet Anjavatnet og Vuomavatnet, området Skakterdalen – Ravdojavre, Cievccasjavre, Carasjavre og Moskánjávri. Både lokale og tilreisende benytter seg av fiskemulighetene, hovedandelen av brukere har imidlertid lokal eller regional tilknytning. Historisk sett har vannene vært en viktig matressurs for lokalbefolkningen og lite knyttet opp i mot reiselivsvirksomhet. Statskog selger fiskekort for de fleste fiskevannene gjennom sine nettsider.

Målselvvassdraget er regnet som en av Norges bedre laksevassdrag med både lokale og nasjonale brukere. I vassdraget finns muligheter for fangst av både laks, ørret, harr og røye. Divielva og Rostaelva ligger i øvre del av dette vassdraget og er generelt mindre brukt enn områdene nedenfor Målselvfossen. Rostaelva og Divielva ovenfor øvre Divifossen er ikke lakseførende. Sammen med Måselva står nedre del av Divielva for en betydelig andel av gyte- og oppvekstområdene for laks i Målselvvassdraget, likevel er Divielva relativt lite kjent og brukt av fluefiskere. Elva er i følge Samarbeidsutvalget for Målselvvassdraget en undervurdert flueelv med noen av landets beste høler (www.maalselva.no). Laksefisket har ekspandert de siste årene med tilreisende brukere og i dag tilbys bedre fiske enn for 20 år siden (Sletten pers. med.). Likevel uttrykker Øverbygd Jeger og Fiskeforening bekymring for en negativ utvikling i øvre del av Målselvvassdraget (http://www.nrk.no/nyheter/distrikt/troms_og_finnmark/1.2200301). Historisk sett er dagens fiskebestand i Divielva betydelig lavere enn på midten av 1900-tallet.

Lokalbefolkningen i Dividalen forklare dette med for høy beskatning som følge av at veien kom i 1957 og at minken invaderte elva rundt 1970 (Stenvold 2002).

Fisket langs de elvesonene som eies av Statsskog selges gjennom Øverbygd Jeger og Fiskeforening. Foreningen forvalter kortsalget for i alt 11 soner i Øvre Målselva, Divielva og Rostaelva. Salget er åpent for både lokale og tilreisende. I tillegg leier noen grunneiere langs elva ut fisket til besøkende, mens andre grunneiere benytter fiskeretten til eget bruk. Hyttefolk, næringslivsfolk og sportsfiskere er vanlige tilreisende brukere, som oftest er disse nordmenn. Pakketilbud for sportsfiskere er opparbeidet i Målselva, da særlig nedenfor Målselvfossen. Men også rundt Øverbygd og Rundhaug er det noen aktører som inkluderer kost, losji, guiding og andre opplevelser i sitt fiskesalg, blant annet Rundhaug Gjestegård. I Divielva og Rostaelva er det i liten grad bygd opp pakketilbud tilknyttet fiskerettene. Det er imidlertid lokale aktører som går med planer om å tilby dette i framtiden.

7.5.4. Overnatting og servering

Rostadalen camping har ca 105 vogner, hvorav de fleste er nordmenn som har vogn stående fast året gjennom. Sommerstid er det også et større innslag av utenlandske turister som vanligvis overnatter fra 1 dag til opptil en uke. De fleste besøker campingplassen for å benytte seg av fiske- og turmulighetene i området. Noen fast besøkende har også vogner med snøskutere som de transporterer til isfiskeløypene i Dividalen eller andre områder. Campingplassen ønsker å utvide drifta slik at neste generasjon kan beholde campingplassen som hovednæring. Som et ledd i dette er eierne pådrivere for ny snøskuterløype i Rostadalen. På Grønli i Dividalen hadde Dividalen camping drift fram til for ca fem år siden. I dag er det planer om hyttebygging på eiendommen.

Rundhaug Gjestegård på Rundhaug er det eneste hotellet i influensområdet. Gjestegården har tradisjoner tilbake til 1905 og har åpent hele året på forespørsel. I dag har de særlig spesialisert seg mot å ta imot kurs- og konferansegjester som ønsker en opplevelse i forbindelse med oppholdet. Opplevelsene er gjerne knyttet opp i mot lokale reiselivsbedrifter, og det reklameres aktivt for disse på gjestegårdens hjemmeside.

Noen reiselivsbedrifter i området tilbyr mat og overnatting integrert i sine opplevelsespakker. Omfanget er begrenset og generelt er overnattings- og serveringstilbud i områdene Dividalen og Rostadalen en mangelvare. Noen gårder på Rundhaug, i Øverbygd og i Dividalen er imidlertid i gang med eller har planer om å gå i gang med overnattings- og/eller serveringstilbud. Enten i kombinasjon med annen reiselivsvirksomhet eller som et frittstående tilbud. Overnatting- og serveringstilbud blir av både lokale og regionale reiselivsaktører trukket fram som avgjørende for en positiv utviklingen av reiselivet i området.

7.5.5. Opplevelses- og aktivitetsturisme

Det er flere bedrifter som tilbyr opplevelser og aktiviteter i influensområdene til verneforslaga I hovedsak befinner disse seg i områdene mellom Skjold og Rundhaug. Flere av disse bruker også Dividalen/Rostadalen som virkeområde.

Aktivitetstilbudet i området er særlig knyttet opp mot hundekjøring. Lokalt er det 3-4 aktører som alle holder til i Øverbygd-området. For de fleste av disse er hundekjøringen en hovednæring sammen med ulike opplevelsestilbud sommerstid, for eksempel elvepadling, turguiding, utleie av selskapsfasiliteter, overnatting og/eller bevertning. Hovedutfartsområdet for hundekjørerne er Øvre Dividalen Nasjonalpark, et område også hundekjørere fra andre områder benytter seg av i sin reiselivsvirksomhet. For å komme seg inn i nasjonalparken trekkes Dødesskogen fram som den viktigste hovedinnfallsporten lokalt, både på grunn av terrenget og på grunn av veien opp Devdislia til Devdisvatnet. Veien gjør det mulig å forlenge vintersesongen ut på vårparten. Den primære kundegruppen for hundekjørerne er utenlandske turister som blir med på tur i en til tre uker. Kundegrunnlaget er jevnt stigende. Til tross for etableringen av Målselv fjellandsby vurderes besøkende derifra som en liten del av dette kundegrunnlaget.

Det er et konfliktpotensial mellom hundekjørere og reindriftsnæringen i området. Primært knytter dette seg til forstyrrelse under kalvingstida på vårparten. Det er fra hundekjørerne sin side gitt uttrykk for at det er en god dialog med reindrifta om dette. Fortsatt god dialog og lokalkunnskap trekkes fram som forutsetninger for at konfliktnivået skal holdes nede. Flere guideselskap og turistgrupper i større volum vil i følge hundekjørerne potensielt eskalere en slik konflikt. Skuterløypene blir hyppig brukt av hundekjørere ettersom dette forenkler transporten. Bruken er tilsynelatende lite konfliktfull, selv om enkelte skuterførere klager over hundeeskrementer i løypetraseene.

Andre opplevelser og aktivitetstilbud i influensområdet til verneforslagene er knyttet til natur- og kulturguiding og gårdsturisme. Flere lokale aktører trekker fram potensialet i natur- og kunnskapsturisme som et viktig supplement til masseturismen og charterturismen i Målselv Fjellandsby. Aktiviteter knyttet til tradisjonsbåren kultur og naturbruk trekkes særlig fram. I tillegg framhever aktørene stillhet og villmark som viktige elementer i et internasjonalt marked med voksende bevissthet rundt bærekraftig turisme. En lokal aktør som driver med naturguiding etterlyser en felles enighet lokalt rundt beskjedne former for tilrettelegging i naturen.

Midt-Troms Museum tilbyr guiding i sine museumsbygninger ved Lille Rostadvatnet og Devdisvatnet. Særlig Kongsvold-tunet ved Lille Rostadvatnet benyttes i sommerhalvåret til arrangement, bygdedager, omvisning og guiding gjennom tunets samlinger. Brukerne er i hovedsak bygdelag og private besøkende. Ved Devdisvatnet har museet bygd en ny visningsgamme der det fra gammelt av stod en skolegamme for samene i området. På grunn av gåavstanden er denne mindre brukt (Haugli pers. med).

Det arrangeres flere festivaler i Målselv, blant annet Nordnorsk Matfestival, Kalottspelen, Rundhaugmartnan og SommerMålselv, med blant annet gårdsdag i Dividalen og arrangement på Konsvold-tunet. Troms Quest er et hundespannløp som arrangeres i området Råvatnet - Lille Rostadvann – Devdis.

7.5.6. Nisjeproduksjon

Hele området har lange tradisjoner innenfor kultur og mat. Den tradisjonelt sterke skogbruksnæringen i området har gitt dagens beboere en betydelig kulturell arv med stort potensial for nisjeproduksjon innen treforedling. Flere gårder og privatpersoner i Dividalen og Rostadalen lager eller har planer om å lage treprodukter for salg. Produktene er knyttet både til interiør, eksteriør, kunsthåndverk og praktisk utførende håndverk. Tilgang på riktig trevirke i Dividalen framheves av disse som vesentlig for framtidig produksjon.

Det er også personer som i tilknytning til egen gårdsdrift lager eller har planer om å lage annen form for pryd- og brukskunst. Kursvirksomhet knyttet til eget gårdsbruk og kunsthåndverk blir blant annet trukket fram som en framtidsvei på Frihetsli. I forlengelsen av dette vil det være naturlig å koble seg opp i mot aktører innen opplevelsesturisme og overnatting.

Dividalen kan skilte med to gårdsutsalg/butikker med mulighet for kjøp av nisjeprodukter. Utsalgene virker lite markedsført og har i stor grad lokale kjøpere. I perioden 2006 til 2009 ble det jobbet for et felles informasjons- og utsalgssted for nisjeprodukter, opplevelser og aktiviteter i området rundt Øvre Dividalen nasjonalpark, kalt Diviporten. I utgangspunktet var målet å etablere Diviporten som et nasjonalparksenter. Negative signaler fra sentralt hold gjorde at dette ikke ble noe av. I følge lokale initiativtakere fikk de beskjed om at denne formen for infrastrukturtiltak skulle legges på is og at det i enkelte nasjonalparker ikke skulle drives utstrakt tilrettelegging. En videreføring av Diviporten som et lokalt initiativ i Målselv døde deretter gradvis ut. Selv om initiativet fikk mye positiv tilbakemelding både lokalt og regionalt førte uenigheter om plassering, innhold og finansiering til at initiativtakerne mistet motivasjonen. De gir uttrykk for at den økonomiske risikoen ved en etablering ble for stor.

Fra regionalt hold stiller reiselivsnæringen seg positiv til tiltak som Diviporten. Fra Nord-Norsk Reiseliv sitt ståsted er det mangel på økonomiske midler og lokal vilje som setter begrensningene for denne type reiselivsutvikling. Markedsføring av eksisterende nisjeprodukter og kreativ produktsammensetning trekkes fram som en forutsetning for en levende reiselivsnæring. Diviporten ville vært et viktig bidrag til dette. Et annet bidrag er velvilje og samarbeidvilje hos lokalbefolkning og grunneiere. Både Nord-Norsk Reiseliv og lokale reiselivsaktører peker på negative holdninger til turisme lokalt som et problem. Til tross for dette karakteriseres

Dividalen som et dalføre med en kreativ og ung befolkning. Flere trekker fram at det er viktig å støtte opp om det positive tankesettet disse fører med seg.

På Skjold tilbyr FilmCamp filmproduksjonshjelp til nasjonale og internasjonale filmskapere. Selv om firmaet ikke er direkte knyttet opp i mot reiselivssegmentet tilbyr bedriften et nisjeprodukt med klar regional reiselivsverdi. Gjennom ressurs- og infrastrukturtilrettelegging får filmteam fra hele verden tilgang til å filme i arktisk natur, fra høyfjell til bjørkeskog, furuskog og urskog. Den store tilgangen på skog via skogsbilveier i Målselv er i den sammenheng en enorm ressurs for bedriften. Flere steder i influensområdet er blitt eller kan bli brukt som filmlokasjon, avhengig av kundenes behov.

7.5.7. Hyttebygging

Det eksisterer ikke hyttefelt på statsgrunn i Dividalen. For 8-10 år siden var imidlertid en hytteutbyggingssak som gikk helt opp på departementsnivå. Det endte med at hyttefeltet ble skrinlagt. Hovedgrunnene til at det per i dag ikke eksisterer hyttefelt i området er i følge Statsskog hensynet til reindriftsnæringen og skogsverdiene. Statsskog opplever likevel jevnlig interesse for bygging av fritidsboliger i dalen, men disse avslås ettersom Statsskog ikke tildeler enkeltstående hyttetomter. Eventuell hyttebygging på Statsskog sin grunn vil ha form som hyttefelt, sannsynligheten for at dette skjer i Dividalen karakteriseres imidlertid som liten. Heller ikke de andre foreslåtte verneområdene trekkes fram som potensielle hytteområder av Statsskog.

Målselv kommune har vedtatt en plan om hyttefelt ved Lille Rostadvatnet. Lokale grunneiere ønsker bygge et hyttefelt med 5 utleieleiligheter og ca 80 fritidsboliger. Fra før eksisterer det allerede opp i mot 130 fritidseiendommer i Rostadalen, særlig i området rundt Lille Rostadvatn. Noen av eksisterende fritidsboliger er fraflyttede boliger/bruk. Kommunen har mottatt to store innspill på hyttefelt i Dividalen. Et hyttefelt på Svalheim i regi av Troms Kraft vurderes etter signaler fra kommunen som lite gjennomførbart. Et annet hyttefelt på den tidligere campingplassen på Grønnli er under planlegging, med totalt 100 hytter som skal legges ut for salg. Trolig vil en eventuell utbyggingen måtte skje etappevis, med oppføringen av 20 hytter i første fase.

Den store utbyggingen av Målselv Fjellandsby har tilsynelatende gitt lite utslag på reiselivsutviklingen i influensområdene til verneforslagene. Noen besøkende i fjellandsbyen benytter seg av guide-tilbud i Øverbygd-området, i hovedsak utenlandske besøkende, næringslivsfolk og andre hotellgjester. Kundegruppen blant hyttefolk virker derimot å være liten.

Forsvarsbygg ser at interessekonflikter med hytteutbygging kan bli et potensielt problem dersom hytteutbyggingen eskaleres. Med dagens situasjon er det imidlertid liten konflikt mellom forsvaret og hytteinteresser.

7.5.8. Behovet for bygdeutvikling

I det aktuelle området står lokalbefolkningen ovenfor flere utfordringer som er typiske for små bygder og tettsteder i distriktene. Nedtrapping i skogbruket, nedlegging i landbruket, fraflytting og tendenser til forgubbing er eksempler på dette. Forsvaret er i dag den viktigste arbeidsgiveren og en viktig årsak til at sysselsettingen opprettholdes. De siste årene har imidlertid forsvarets nedtrapping skapt en ny usikkerhet hos lokalbefolkningen.

Alternative arbeidsplasser og et bredere næringsgrunnlag blir derfor trukket fram som viktig for en positiv framtidutvikling. Historisk har naturressursene vært en sentral del av inntektsgrunnlaget til lokalbefolkningen og naturen framheves som en vesentlig årsak til at folk fremdeles bor i området. Utnytting av naturens ressurser med utgangspunkt i lokal tradisjon og kunnskap blir av mange ansett som et nærliggende og naturlig utgangspunkt for utviklingen av nye arbeidsplasser. Flere framhever naturen som deres største ressurs og uttrykker at det er liten grunn til å bo i området dersom tilgangen blir vanskeliggjort.

Fra lokalbefolkningen i Dividalen og Rostadalen uttrykkes det en viss missnøye med det som hevdes å være en ubalanse i kommunal støtte mellom områder i kommunen. Flere sitter med inntrykk av at ubalansen ble ytterligere forsterket med etableringen av Målselv Fjellandsby. Samtidig har Statskog sammen med Troms fylkeskommune etablert et samarbeid om verdiskapning i og i tilknytning til Statskog sine områder. Årlig settes det av en million kroner til dette formålet, men i følge Statskog er det mangel på gode søknader. Bedre kommunikasjon fra kommunen og riktig initiativ fra lokalbefolkningen vil trolig kunne utløse tilgang til denne type prosjektmidler.

For det er nemlig positive trekk i utviklingen. Flere unge, kreative folk har flyttet tilbake eller har planer om å flytte tilbake til områdene. Og det uttrykkes nettopp et behov for at disse blir møtt med nødvendig støtte og positivitet både fra lokalmiljøet, kommunen og staten. Foreldregenerasjonen er bekymret for at de begrensningene og utfordringene som lokalsamfunnet i dag støter på skal videreføres til ungdommen og generere pessimisme og utferdstrang.

Flere som utreder snakket med fokuserte sterkt på de begrensningene som ligger i området. Rovviltproblematikk, reindriftsnæring, forsvarets interesser, skredfare og verneområder er forhold som gjør bygdeutviklingen ekstra utfordrende. Det virker til dels vanskelig for lokalbefolkningen å se utviklingsmuligheter som ikke kommer i konflikt med andre interesser. Mange framtidsmuligheter begrenses eller stoppes da også utvilsomt av andre hensyn, enten det er samfunnsinteresser eller naturgitte forhold. På den annen side gir de samme naturgitte forhold og samfunnsinteresser helt spesielle muligheter for en positiv framtidutvikling. Turisme og hyttebygging kan inngå som sentrale element i dette.

7.5.9. Konsekvens av 0 – alternativ

Uten vern vil det trolig opparbeides en isfiskeløype i tilknytning til Tverrelvdalen og Rostaåsen. På Rostaåsen kommer det også til å bli opparbeidet skiløype. Begge disse tiltakene vil virke positivt på reiselivsvirksomheten i Rostadalen. Hvor positivt vil avhenge av service- og opplevelsestilbudet. Et samarbeid med større reiselivsaktører i Målselv er trolig avgjørende for å få et betydelig volum av besøkende. Dersom service- og opplevelsestilbudet ikke er tilstrekkelig utbygd vil den positive virkningen være begrenset. For gjennomgående skiløpere til DNT sitt hyttenett kan en isfiskeløype virke negativt, betydningen for lokal reiselivsvirksomhet anses imidlertid som ubetydelig. Konsekvensen av 0 – alternativet i Rostaåsen og Tverrelvdalen vurderes derfor til middels positiv.

For de øvrige foreslåtte verneområdene innebærer 0 – alternativet ingen eller svakt positive virkninger på reiseliv og hytteutbygging. Konsekvensen i disse områdene blir derfor ubetydelig/liten positiv.

7.6. Konsekvenser for turisme og hyttebygging

7.6.1. Skjelbekken

Verdi: Liten

Elg- og småviltjakt i området selges av Statskog til innenbygdsboende. Ellers en del bærplukking og enkelte turgåere i området. Generelt har området lav bruksfrekvens og lite opplevelsesverdier knyttet til reiselivsvirksomhet. Det er ingen registrerte planer om hytteutbygging i planområdet eller tilgrensende områder.

Liten *Middels* *Stor*

|-----|-----|

▲

Omfang: Intet/lite positivt

Vernet vil ikke påvirke mulighetene for allmenn ferdsel, bærplukking eller jakt. En lokal bedrift på Rundhaug som driver natur- og kunnskapsturisme vil være interessert i å bruke området i sin guidevirksomhet dersom det blir naturreservat. Utover dette vil vernet ikke ha virkning på reiselivsvirksomhet og/eller hytteutbygging.

Stort neg. *Middels neg.* *Lite / intet* *Middels pos.* *Stort pos.*

|-----|-----|-----|-----|

▲

Konsekvens: Ubetydelig/liten positiv (0/+)

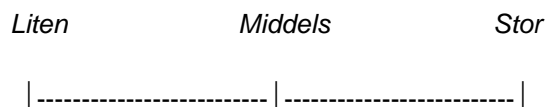
Liten verdi og intet/lite positivt omfang gir ubetydelig/liten positiv konsekvens.

7.6.2. Revelva

Verdi: Middels

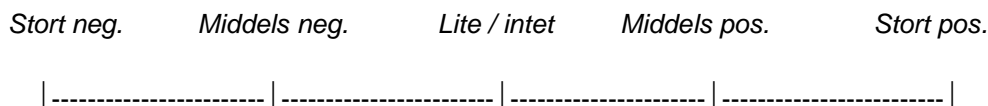
Elg- og småviltjakt i området. Merket FYSAK-løype til Ruten (1361 m.o.h.) starter på Alvheim og går gjennom området. Turløypa er mye brukt til topptur og rundtur både sommer og vinter, men løype blir ikke kjørt opp om vinteren. Området er også noe brukt til turguiding i forbindelse med gårdsturisme. Det kan også være aktuelt å bruke området til flerdagers kløvtur med hest. Forsvaret benytter området til øvelser og

benytter seg av et veisystem for beltebiler og liknende. Det er ingen registrerte planer om hytteutbygging i planområdet eller tilgrensende områder.

Omfang: Lite negativt

Vernet vil ikke påvirke mulighetene for allmenn ferdsel, bærplukking eller jakt. Kløvturer med hest i området kan møte ferdselsrestriksjoner ved et vern. Utover dette vil vernet ikke ha virkning på reiselivsvirksomhet og/eller hytteutbygging.

Konsekvens: Liten negativ (-)

Middels verdi og lite negativt omfang gir liten negativ konsekvens.

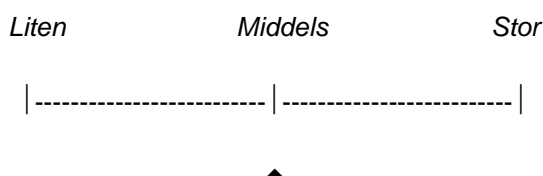
7.6.3. Rostaåsen

Verdi: Middels

Elgjakt i området leies ut av lokal grunneier til to jaktlag. Det ligger flere hytter rundt Lille Rostavatn, i influensområdet til Rostaåsen. Rostadalen Camping ligger på sørvestsiden av Lille Rostavatn. Det går en sti fra Tømmerelva til Rostaåsen som er merket av den lokale hytteforeningen. Det er også 3-4 bålplasser i området som blir benyttet av hytteeiere, campingturister og lokalbefolkning. Planene om rundt 100 nye hytter nordøst for Lille Rostavatn vil trolig føre til enda mer bruk av området. Forslag om isfiskeløype fra Rostadalen camping til Moskanjärvi vil gå på nordsiden av Rostaåsen. Alternativ start fra Tverrelvmo vil gå øst for Rostaåsen. Skuterløypen vil gi et sammenhengende løypenett fra Rostadalen Camping til Devdis og Høgskardet. Dette vil trolig gjøre både campingplass og hyttefelt i Rostadalen mer attraktivt. En alternativ isfiskeløype til Moskanjärvi er foreslått gjennom Rostadalen, denne vil imidlertid komme i konflikt med turlaget sin skiløype i dalen. En mulig oppkobling mot Arctic Trail vil kreve dispensasjon fra lovverket og er ikke verdivurdert. Lokalt grendelag har inngått avtale med grunneier om oppkjøring av skiløype på Rostaåsen. Denne skal kobles på løype til nyoppført Statskogshytte i Tverrelvdalen/Reiersdalen.

Lokal gårdbruker vurderer også å tilby kløvturer med hest som et supplement til gårdsdrifta.

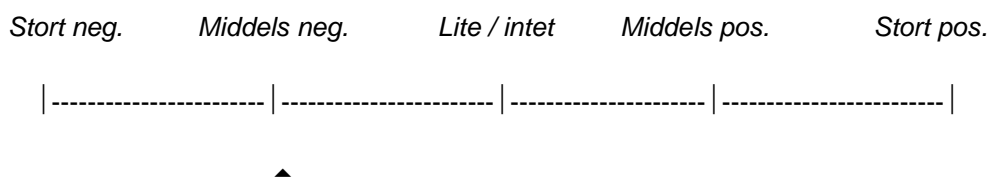
Planområdet er nærturterreng til et hytte- og fritidsboligområde med middels bruksfrekvens og en viss grad av tilrettelegging. Framtidig bruk vil trolig øke. Den nordlige delen av planområdet er *egnet trase* for skuterløype til Moskanjävri både på grunn av nærheten til campingplass/hyttefelt og på grunn av Rostaåsen sin støyskjermende effekt. Alternativ start fra Tverrelvmo ligger 5-7 km unna campingplass/hyttefelt. Alternativ løype inn Rostadalen kommer i større grad i konflikt med andre friluftsjakter og er derfor mindre egnet.

Omfang: Middels negativt

Vernet vil ikke påvirke mulighetene for allmenn ferdsel, bærplukking eller jakt. Vernet vil stå i veien for framtidig skuterløype på nordsiden av Rostaåsen og oppkjøring av skiløyper i planområdet. Dette kan redusere attraktiviteten for hyttefolk og campingturister vinterstid. Start fra Tverrelvmoen for skuterkjørere vil fremdeles være mulig, men den positive virkningen for hytteutbyggere og campingplasser vil reduseres. Kløvturer med hest i området vil ikke være tillatt ved et vern.

Dersom vernegrensene tilpasses en skuterløype på nordsiden av Rostaåsen og det gis dispensasjon for oppkjøring av skiløyper vil det negative omfanget på reiseliv og hyttebygging reduseres til lite negativt.

Konsekvens: Middels negativ (--)

Middels verdi og middels negativt omfang gir middels negativ konsekvens.

7.6.4. Tverrelvdalen

Verdi: Middels/stor

Historisk har Tverrelvdalen vært hovedtrafikkåre mellom Rostadalen og Signaldalen og et viktig område for jakt og fangst både for Rostadalingene og Tamokdalingene. Det gikk tidligere en hestevei gjennom dalen. En skogsbilvei går et par kilometer inn mot dalen fra Rostadalen. En sti går ellers på sørsiden av dalen, i underkant av Rundhaugen og Dolpi. Statsskog er i ferd med å bygge opp igjen en hytte til bruk for allmennheten innerst i Reiersdalen. Grendelag planlegger betjening av hytta i tursesongen dersom det åpnes for skuterløype i området.

Tverrelvdalen er eneste gode vintervei mellom Kilpis og Indre Troms og den beste løsningen for en påkobling til Arctic Trail. Dette vil kreve dispensasjon fra lovverket og er derfor ikke verdivurdert. Isfiskeløypen gjennom Tverrelvdalen vurderes som en *godt egnet* trase for denne aktiviteten. Alternativ trase vil komme i konflikt med turlagets skiløype i Rostadalen. Øvrige områder lokalt egner seg dårlig for snøskuteraktivitet. Både guidevirksomhet og hundspannkjøring vil få tilgang på nye områder med en skuterløype i Tverrelvdalen. Planområdet vurderes derfor som et potensielt viktig område for framtidig reiseliv og hytteutbygging i Rostadalen og Tamokdalen. Med dagens bruk vil området ha en betydelig lavere verdi for disse næringene.

Liten *Middels* *Stor*

|-----|-----|

Omfang: Middels negativt

Vernet vil ikke påvirke mulighetene for allmenn ferdsel, bærplukking eller jakt. Vernet vil begrense mulighetene for uttak av ved til Statsskog sin hytte i området og forhindre motorisert transport av ved med mindre det gis dispensasjon. Vernet vil stå i veien for framtidig isfiskeløype gjennom Tverrelvdalen. Dette kan redusere attraktiviteten for hyttefolk og campingturister vinterstid og redusere muligheten for framtidig snøskutersafari med base i Rostadalen. Et naturreservat vil derfor ha negative virkninger på utviklingsmulighetene til campingplass og hyttebygging i Rostadalen. En redusert overrinslingseffekt på annen næring kan følge av dette. Dersom det gis dispensasjon for snøskuterløype og skiløype i naturreservatet vil det negative omfanget på reiseliv og hyttebygging reduseres til lite negativt/intet.

Stort neg. *Middels neg.* *Lite / intet* *Middels pos.* *Stort pos.*

|-----|-----|-----|-----|

Konsekvens: Middels negativ (--)

Middels/stor verdi og middels negativt omfang gir middels negativ konsekvens

7.6.5. Dødesskogen

Verdi: Stor

Elg og småviltjakt i området er allment tilgjengelig gjennom salg på Statskog sin nettside. Det er også fiskemuligheter i området. Dødesskogen karakteriseres av Målselv kommune som et kjerneområde for friluftsliv, jakt og fiske. Sommerstid er området lett tilgjengelig med vei opp til demningen ved Dødesvatnet. Derifra er det ca to kilometer gange inn til planområdet. På vinterstid er ikke veien brøytet, noe som forlenger turen inn til området med noen kilometer. Isfiskeløype fra Devdislia til Moskanjävri går på vestsiden av Dødesvatnet. Dette gjør området relativt lett tilgjengelig også vinterstid. Dødesskogen er en innfallsport til Øvre Dividalen nasjonalpark og er en spesielt godt egnet rute for bedrifter som tilbyr hundekjøring i nasjonalparken. Både fordi hundekjørerne har begrenset med alternative innfallspporter og fordi veien brøytes på vårparten slik at turistseongen kan forlenges betydelig. Området brukes også av turgåere og annen guidevirksomhet, både sommer og vinter. Statskog sin hytte, Devidisbua, ligger rett utenfor foreslått vernegrense øst for Dødesvatnet. Midt-Troms museum har i tillegg bygd opp en visningsgamme etter en gammel skole for samene i området. Det tilbys guida turer til visningsgammen, men i følge museet begrenser gåavstanden tallet på besøkende. Området har mange spor etter samisk bosetning som strekker seg svært langt tilbake i tid. De samiske kulturminnene i reiselivssammenheng er i liten grad utnyttet.

Området vurderes til å ha middels til stor bruksfrekvens og fungerer som en viktig ferdsselskorridor for guideselskaper og turgåere. Området er spesielt godt egnet som innfallspport til nasjonalparken for hundekjørere.

Liten *Middels* *Stor*

|-----|-----|

Omfang: Lite positivt

Vernet vil ikke påvirke mulighetene for allmenn ferdsel, bærplukking eller jakt. Skuterløype vil ikke berøres av vernet. Hytteutbygging vil heller ikke berøres. For guida hundekjøring vil et vern øke opplevelsesverdien for turistene og dermed virke positivt på reiselivsproduktet. Det uttrykkes likevel en viss bekymring for gjengroing og mindre framkommelighet som følge av vernet.

Stort neg. Middels neg. Lite / intet Middels pos. Stort pos.

|-----|-----|-----|-----|

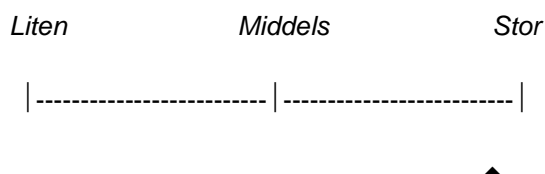
Konsekvens: Liten positiv (+)

Stor verdi og lite positivt omfang gir liten positiv konsekvens.

7.6.6. DevdisliaVerdi: Stor

Elgjakt i området er tilgjengelig for innenbygdsboende gjennom salg på Statskog sin nettside. Området er et knutepunkt for snøskutertrafikken ettersom isfiskeløypene til Moskánjávri og Anjavatnet starter ved Høgskardhus. Skuterløypa går gjennom området til Brennskogtjønna og veien til Dødesvatnet. Alternativ rute følger veitrasé fra Svalheim til Dødesvatnet. Begge løypene går gjennom det foreslåtte verneområdet. Skuterløype, anleggsvei og traktorveier i området fungerer som viktige ferdselsårer for hundespenn og turgåere. Partiet langs Divielva har gode forhold for laks, ørret og harr og det selges fiskekort gjennom Øverbygd Jeger og Fiskerforening på strekningen Dødeselva – Nedre Divifoss (sone 11) og Sørlielva – Dødeelva (sone 10), henholdsvis to og fem kort per døgn. Hytteutbygging på Grønnli kan medføre økt bruk av området som nærturterreng. Devdislia er i utgangspunktet et egnet område for framtidig hytteutbygging, men tidligere planer om hyttefelt i Skrubblia har blitt skrinlagt på grunn av reindriftnæringa. Reindriftnæringa i området begrenser områdets framtidige verdi som hyttefelt.

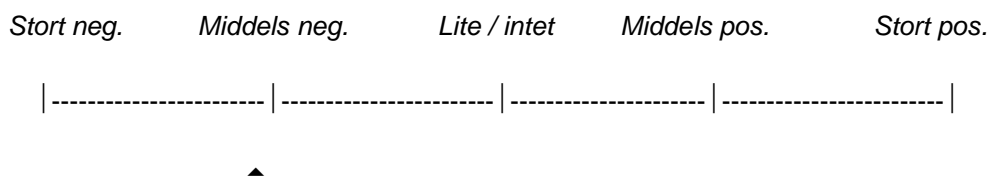
Området vurderes til å ha en middels til høy bruksfrekvens og er godt egnet som adkomst til nasjonalparkområdet og lokale fiskevann. Det finnes ingen alternative adkomstområder med samme kvalitet i Dividalen for snøskutere og hundekjørere.

Omfang: Middels negativt

Vernet vil ikke påvirke mulighetene for allmenn ferdsel, bærplukking eller jakt. Med mindre det gis dispensasjon må isfiskeløyper i verneområdet legges utenfor vernegrensene. På grunn av manglende alternative adkomsttraseer vil vernet særlig bli en barriere for isfiskeløypa til Moskánjávri og for sammenkoblingen mellom løypene til Moskánjávri og Anjavatnet. Dette vil redusere attraktiviteten for snøskuterkjørere. Uten alternativ trase eller dispensasjon vil vernet hindre all lovlig snøskuterferdsel mellom Dividalen, Dødesvatnet og Moskánjávri. For virksomheter som tilbyr hundekjøring vil manglende skuterløype gjøre adkomst og ferdsel vanskelig ved dårlige snøforhold. Dette vil igjen føre til mer tidkrevende transportetapper og dårligere kvalitet på reiselivsproduktet. Trolig vil et vern i ikke øke opplevelsesverdien for turistene ettersom området allerede bærer preg av tekniske forstyrrelser. På grunn av reindriftsinteresser i området vurderes verken eksisterende eller framtidig hytteutbygging som lite sannsynlig og dermed ikke berørt av vernet. Fisket i elva vil ikke påvirkes, men det uttrykkes en viss bekymring for gjengroing og mindre framkommelighet som følge av vernet.

Dersom det gis dispensasjon for isfiskeløyper i verneområdet og allmenn bruk av anleggsvei på sommerstid tillates vil det negative omfanget reduseres til intet.

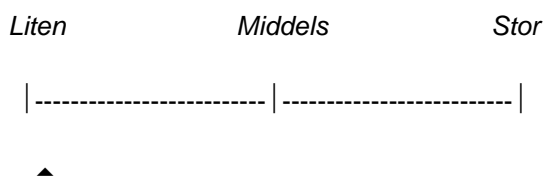
Konsekvens: Middels/stor (--/---)

Stor verdi og middels negativt omfang gir middels/stor negativ konsekvens.

7.6.7. Nedre Divifossen

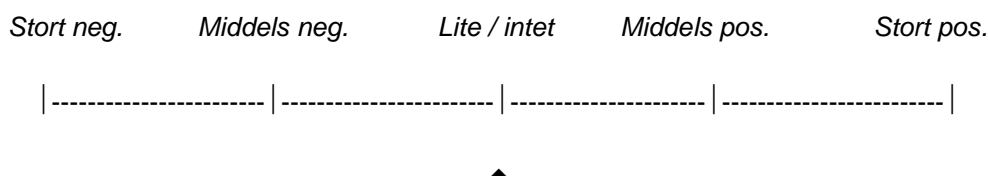
Verdi: Liten

Elgjakt i området er tilgjengelig for innenbygdsboende gjennom salg på Statskog sin nettside. Ellers en del bærplukking i skogen. Laksen går opp til Nedre Divifossen. Partiet har gode forhold for laks, ørret og harr og det selges fiskekort gjennom Øverbygd Jeger og Fiskerforening på strekningen Dødeselva – Nedre Divifoss (sone 11), 2 kort per døgn. Den gamle veien til Frihetsli går gjennom området. Isfiskeløype for snøskuter gjennom Høgskardet går i ytterkanten av nordvestgrensa til verneforslaget. Det er ingen registrerte planer om hytteutbygging i planområdet eller tilgrensende områder. Foreslått verneområde har lav bruksfrekvens og lite opplevelsesverdier knyttet til reiseliv.

Omfang: Intet

Vernet vil ikke påvirke mulighetene for allmenn ferdsel, bærplukking eller jakt. Fisket i elva vil ikke påvirkes, men det uttrykkes en viss bekymring for gjengroing og mindre framkommelighet som følge av vernet. Skuterløype går utenfor vernegrensa og berøres ikke av vernet. Hytteutbygging vil heller ikke berøres.

Konsekvens: Ubetydelig (0)

Liten verdi og intet omfang gir ubetydelig konsekvens.

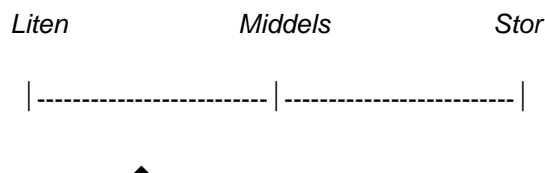
7.6.8. Sleppelva - Kvernelva

Verdi: Liten/middels

Elg og småviltjakt i området er allment tilgjengelig gjennom salg på Statskog sin nettside. Ved framtidig nisjeproduksjon på Frihetsli kan det være aktuelt med uttak av trevirke i området. Merket DNT-sti fra Frihetsli til Dærtahytta går gjennom området på sommeren. De som benytter seg av stien er i hovedsak tilreisende fotturister og noe

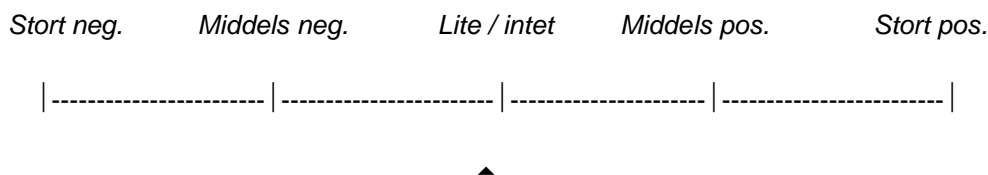
lokalbefolkning. Noe organisert guiding forekommer i områdene rundt Frihetsli på sommeren, men omfanget vurderes som lite.

Området vurderes til å ha lite opplevelsesverdier knyttet til reiselivsvirksomhet. Alternativ turløype lenger inn i Dividalen er en mer benyttet og lettere tilgjengelig innfallsport til nasjonalparken. Det er ingen registrerte planer om hytteutbygging i planområdet eller tilgrensende områder.

Omfang: Intet/Lite negativt

Vernet vil ikke påvirke mulighetene for allmenn ferdsel, bærplukking eller jakt. Vernet vil begrense muligheter for uttak av trevirke for framtidig nisjeproduksjon på Frihetsli. Utover dette vil vernet ikke ha virkning på reiselivsvirksomhet og/eller hytteutbygging.

Konsekvens: Ubetydelig/Liten negativ (0/-)

Liten/middels verdi og intet/lite negativt omfang gir ubetydelig/liten negativ konsekvens.

7.6.9. Sanddalen - Divielva

Verdi: Liten

Elg og småviltjakt i området er allment tilgjengelig gjennom salg på Statskog sin nettside. Ved framtidig nisjeproduksjon på Frihetsli er det ønske om å ta ut trevirke i området. Det går stier inn Sanddalen, men ingen er merket. Noe organisert guiding forekommer i områdene rundt Frihetsli på sommeren, men omfanget vurderes som lite. Området er i liten grad benyttet som innfallsport til nasjonalparken. Lite opplevelsesverdier kan knyttes til reiselivsvirksomhet. Det er heller ingen registrerte planer om hytteutbygging i planområdet eller tilgrensende områder.

Liten *Middels* *Stor*

|-----|-----|

Omfang: Intet/Lite negativt

Vernet vil ikke påvirke mulighetene for allmenn ferdsel, bærplukking eller jakt. Vernet vil begrense muligheter for uttak av trevirke til framtidig nisjeproduksjon på Frihetsli. Utover dette vil vernet ikke ha virkning på reiselivsvirksomhet og/eller hytteutbygging.

Stort neg. *Middels neg.* *Lite / intet* *Middels pos.* *Stort pos.*

|-----|-----|-----|-----|

Konsekvens: Ubetydelig/Liten negativ (-)

Liten verdi og lite omfang gir liten negativ konsekvens.

7.6.10. Sammenstilling

Tabell 13 Sammenstilling av konsekvenser for reiseliv/hyttebygging i de foreslåtte verneområdene

Område	Verdi	Omfang	Konsekvens
Skjellbekken	Liten	Intet/lite positivt	Ubetydelig/liten positiv (0/+)
Revelva	Middels	Lite negativt	Liten negativ (-)
Rostaåsen	Middels	Middels negativt	Middels negativt (- -)
Tverrelvdal	Middels/stor	Middels negativt	Middels negativt (- -)
Dødesskogen	Stor	Lite positivt	Liten positiv (+)
Devdislia	Stor	Middels negativt	Middels/stor negativ (- -/- -)
Nedre Divifossen	Liten	Intet	Ubetydelig (0)
Sleppelva - Kvernelva	Liten/middels	Intet/lite negativt	Ubetydelig/liten negativ (0/-)
Sanddalen - Divielva	Liten	Intet/lite negativt	Ubetydelig/liten negativt (0/-)

Det er særlig områdene Rostaåsen, Tverrelvdal og Devdislia som vil merke negative konsekvenser av foreslått vern. Hovedårsaken til dette er forbud mot motorisert ferdsel tilknyttet isfiskeløyper og skitraser. Verken i Devdislia og i Tverrelvdalen finnes fullgode alternative ruter for isfiskeløypene. Dispensasjon for begrenset motorisert ferdsel i disse områdene vil redusere de negative konsekvensene betydelig. Øvrige områder får relativt små utslag i retning positiv eller negativ konsekvens. Hovedårsaken til dette er at det er lite reiselivsinteresser i områdene per i dag, og at de framtidige reiselivsplanene i områdene framstår som små og/eller lite konkrete. Det er ingen hytteutbyggingsplaner i de foreslåtte verneområdene. De negative konsekvensene for hyttebygging i influensområdene er knyttet til forbud mot motorisert ferdsel og lavere attraktivitet som følge av dette.

7.6.11. Usikkerhet

Konsekvensene av vernet er sammensatte og basert på sannsynlige forløp. Hvordan aktørene forholder seg til muligheter og begrensninger vil ha stor betydning for utfallet. Utforming av verneforskrifter og den reelle forvaltningspraksisen vil også ha stor betydning. Naturreservat er den strengeste formen for vern, likevel kan utformingen av selve verneforskriftene påvirke konsekvensene for turisme og hyttebygging. Ser vi på forskriftene til andre naturreservat viser disse da også sprik i restriksjoner. Årsaken er trolig ulikheter i verneformål og at forskriftene blir tilpasset oppgitte/innmeldte behov. I noen naturreservat gis det dispensasjon for oppkjøring av skiløyper og uthenting av vilt med lett beltekjøretøy. I de fleste tilfeller dreier det seg om skiløyper og jakt som har eksistert før opprettelsen av vernet eller som er innlemmet i forvaltningsplanen for verneområdet. Det er også eksempler på dispensasjon gitt til snøskuterkjøring, men disse er i stor grad gitt til privatpersoner eller foreninger ut i fra konkrete transportbehov. Generelt er det et krav at reiselivsvirksomheten ikke fører til økt motorferdsel, slitasje eller tilrettelegging (Mølster pers. med.). Som konsekvens er det vanlig med forbud eller dispensasjonskrav for store arrangement og teltleirer. I enkelte områder er det også registrert forbud eller dispensasjonskrav for generell reiselivsvirksomhet. I de foreslåtte områdene vil derimot miljøtilpasset reiselivsvirksomhet som hundespenn og naturguiding trolig ikke omfattes av et slikt forbud (Mølster pers. med.). Det kan imidlertid tenkes at disse virksomhetene vil oppleve restriksjoner på tilrettelegging (for eksempel gapahuk), plassering av leirplasser eller omfang på virksomheten i området. Omfanget vil sannsynligvis ikke være et problem ettersom for stort omfang på virksomhetene vil gå ut over kvaliteten til reiselivsproduktene.

Statusen som naturreservat kan for noen markedssegmenter og reiselivsvirksomheter virke positivt ved at vernestatusen forsterker opplevelsesverdien. Men for at dette skal resultere i økt kundegrunnlag eller økt betalingsvillighet må trolig verneområdene i seg selv by på konkrete, unike naturopplevinger med en egen markedsverdi. For naturreservat med spesielle naturforekomster kan det nemlig eksistere store

internasjonale nisjemarkeder med betalingsvillighet. I naturreservat uten slike spesielle forekomster eller uten tilrettelegging rettet mot disse forekomstene vil trolig vernestatusen bare gi en begrenset markedsføringsverdi. Både ut i fra vanlig forvaltningspraksis og ut i fra markedsføringspraksis er det nasjonalparker og UNESCO-områder som tradisjonelt er blitt løftet fram i norsk reiselivssammenheng.

7.6.12. Konsekvenser for sysselsetting

Effekten av et vern på sysselsetting innenfor reiselivsnæringene vil ut i fra dagens situasjon, med relativt få sysselsatte direkte knytta til berørt reiselivsvirksomhet, ikke medføre store endringer. For campingplassen i Rostadalen er det håp om at neste generasjon eiere kan jobbe fulltid med campingplassen. Uten oppkobling mot snøskuterløype vurderes dette som vanskeligere. For eksisterende bedrifter som driver med ikke-motorisert naturguiding vil kundenes villmarksopplevelse i de foreslåtte verneområdene trolig forsterkes. Effekten dette får på sysselsetting vil sannsynligvis være svært begrenset. En eventuell positiv effekt vil kunne omfatte utvidelse av eksisterende stillinger eller opprettelse av nye deltidsstillinger/sesongjobber.

0-alternativet kan brukes som en referanse når vernets påvirkning på framtidig sysselsettingsmulighet skal vurderes. Omfanget er vanskelig å stipulere grunnet stor usikkerhet. Trolig vil en negativ sysselsettingseffekt være knyttet opp i mot restriksjoner på snøskuterkjøring, gjennom både direkte og indirekte virkninger på utleie, service og guiding. Naturområdene rundt Øvre Dividalen nasjonalpark er trolig attraktive for hyttekjøpere uavhengig av tilgang på snøskuterløyper, men etterspørselen vil sannsynligvis være større med tilgang på snøskuterløyper. Den induserte effekten av dette på lokal byggekraft er uviss, men trolig er effekten på lokal sysselsetting begrenset.

8. ANNEN AKTIVITET

8.1. Landbruk

I følge Målselv kommune er det 3 gårdsbruk i drift i Rostadalen og 5 i Dividalen. Dette er i hovedsak gris og storfe. Et bruk har geit og sau, men disse går ikke på beite i utmark.

I følge tall fra fylkesmannen i Troms⁸ var det i Målselv totalt 99 gårdsbruk i 2009. I 1998 var det hele 190 gårdsbruk. Det har med andre ord vært en nedgang på 90 bruk i løpet av 11 år. Av de 94 personlige søkerne på produksjonstilskudd i 2009⁹ var bare 12 personer under 40 år. Dette tilsvarer kun 13 % av det totale antallet søkere. En slik forgubbing vises også både regionalt og nasjonalt. Også for Troms var bare 13% av de personlige søkerne av produksjonstilskudd under 40 år.

Med unntak av bruk med avlspurker har det vært en nedgang i alle typer bruk i Målselv. Men antall dyr har ikke gått ned like mye som antall bruk, dette innebærer at det er de største brukene som er igjen. Dette er også en trend som vises nasjonalt og regionalt.

Tabell 14 Oversikt over bruk i Målselv.

	1998	2009
Bruk med kyr	86	33
Antall melkekyr	1183	647
Bruk med geit	7	2
Melkegeiter	503	156
Bruk med sau	48	23
Antall vinterfora sau	2540	2348
Bruk med avlspurker	0	1
Antall gårdsbruk totalt	190	99

Av lokale personer trekkes rovdyr fram som en årsak til at relativt få personer har gårdsbruk tilknyttet Dividalen og Rostadalen. Det er vanskeligheter med å ha småfe på beite i utmarka. I forbindelse med befaringer og intervjuer fortelles det om en lang historie med kombinasjonsdrift mellom landbruk og skogbruk. Det trekkes sammenlikninger med hvordan fiskeriet har blitt kombinert med landbruket på kysten.

⁸ Henta fra notatet "Taktskifte i landbruket, -fakta om landbruket i Troms", brukt på Januarmøtet til fylkesmannen 2010

⁹ I tillegg var det 5 upersonlige søkere

Det uttrykkes bekymring for at et vern vil gjøre det vanskelig å finne grunnlag for attåtning. På det meste har det vært 25-26 bruk i Dividalen, og det fortelles om tidligere gårdsdrift på Frihetsli med både kyr, hest, høns, geit og sau. På 1960-tallet fortelles det om opptil 32 gårdsbruk i Rostadalen.

I forbindelse med befaring framkom det at det har vært gammelt slåtteland på sørsiden av elva i Divielva og på holmer sør i Klevbekken i Sanddalen-Divielva.

Ved befaring i området Nedre Divifossen kom det fram at det er registrert skogsslåtter i Dividalen til 5 km innenfor Frihetsli. Hele Rostaåsen bærer preg av å være gammelt, delvis gjengrodd beiteland. Det finnes rester etter Bjørnhauggård i området. I tillegg har det vært utslått i Tverrelvdalen.

8.1.1. 0 - alternativ landbruk

Flere av de intervjuede bøndene har et ønske om å modernisere driftsbygningen. Samtidig uttrykkes det et behov for å ha flere bein å stå på ettersom landbruksdrifta er mindre lønnsomt.

Flere av bøndene har skogbruk som attåtning, enten gjennom vedproduksjon, sagbruk eller bruk av virke til møbler/interiør. Flere ønsker også å kunne ta opp gamle tradisjoner som tjærebrenning og kbruke gamle tradisjoner som et grunnlag for reiseliv/kulturformidling (for en nærmere beskrivelse, se kapittel om bygdeutvikling).

I forbindelse med innsamling av informasjon i forhold til vurdering av konsekvensene er det foretatt intervju med flere av gårdbrukerne. Her er noen av deres tilbakemeldinger:

- Ønske om å bygge ny driftsbygning, med tømmer fra lokalområdet
- Ønske om å utvide melkeproduksjonen, noe som betinger utvidelse av driftsbygning
- Ønske om å bruke Rostaåsen til beiteområde
- Ønske om å bruke 4 hjuling for reparasjon av gjerder og uthenting av syke dyr på Rostaåsen.
- På grunn av lite privat areal er Rostaåsen viktig for gårdsdrifta

Av attåtninger som er viktige for landbruket er følgende innspill registrert under intervju. Listen er trolig ikke uttømmende:

- En bruker hadde lagt inn inntekter fra vedsalg i driftsplan
- Salg av villmarkspanel, med osp fra Dividalen som råvare

- Sagbruk
- Utarbeidelse av interiør, møbler osv
- Produksjon av mohairull til striking av klær, og salg av disse

8.1.2. Direkte konsekvenser

I forhold til landbruk og vern vil det ikke bli tillatt med nydyrking i det verna området. Beiting vil normalt sett kunne tillates, men det tas forbehold om at hard beiting vil medføre stor slitasje på plantelivet i et område og dermed forbys. Dette vil bli vurdert ved eventuelt utarbeiding av forskrifter for områdene. Det vil på generelt grunnlag ikke bli tillatt med noe motorferdsel i de verna områdene.

I forhold til nydyrking har det ikke framkommet i forbindelse med innsamling av materiale noen planer knytta til dette i de ni områdene.

I forhold til beiting har gårdsbruker meldt at dette er nødvendig i tilknytning til Rostaåsen. Utreder kjenner til at det har vært en uenighet mellom grunneier Statskog og gårdsbruker omkring beiterett i området. Det er utarbeidet en beiterapport omkring Rostaåsen og fra denne er følgende konklusjon henta¹⁰:

”En gårdsbruker ønsker å bruke Rostaåsen som storfebeite. Rostaåsen er ett av ni områder i Målselv som utredes for skogvern. Rostaåsen har blitt klassifisert som ”nasjonalt verneverdig” særlig på grunn av urskogpreget furuskog med svært gamle trær.

For å utrede mulige konflikter mellom verneverdier og bruken av åsen til storfebeite har Fylkesmannen bestilt beitekartlegging og overvåking av beiteeffekter på Rostaåsen.

På bakgrunn av resultatene fra beitekartleggingen anser Fylkesmannen at det ikke er konflikt mellom beitebruk og vern i Rostaåsen. Dyrene vil trolig søke til områdene med størst beiteverdi og la furuskogen være i fred. ”

(...)

”Rostaåsen med åsryggen aust mot Bjønnbakken. Denne delen av området følger åspartiet der blåbærfuruskog og blåbærbjørkeskog er dominerande vegetasjonstypar. Dette særpreget gjer at beiteverdien er betydeleg mindre enn i dei to andre beskrivne delområda. Avgrensinga fell i stor grad saman fylkesmannen sitt arbeidsområde i verneprosessen.”

Denne utredning vurderer Rostaåsen til å ha lav verdi som beiteområde og at et vern av dette området med tanke på beite ikke medfører et direkte tap.

¹⁰ Kilde rapporten ”Vegetasjon og beite i Rostaåsen med kringliggende område” Skog og landskap 2010.

Samme gårdsbruker har ytret ønske om å bruke motoriserte kjøretøy i området for å se til dyr og gjerder. Et vern kan vanskeliggjøre dette, noe som medfører en mer tungvint gårdsdrift.

8.1.3. Indirekte konsekvenser

De indirekte konsekvensene for landbruket ved et vern er mer mangslunne. I hovedsak dreier det seg om å kunne finne andre næringer som kan kombineres med landbruksnæringer, slik som skogdrift, turisme osv. I forhold til skogdrift så vil all slik drift bli forbudt ved vern. Dette innebærer at gårdene får redusert områder som egner seg for tilleggsnæring. Blant annet vil uthenting av ved og tømmer ikke lengre bli tillatt i de verna områdene. I tillegg vil det ikke være mulig å hente ut spesielt virke til møbler eller interiør fra de verna områdene.

I forhold til uttak av ved eller tømmer så er det muligheter for dette andre plasser på Statskog sin grunn. Kostnadene behøver ikke å bli så mye større, men medføre noen ekstra transportkostnader. For lokale bønder er dette ofte aktivitet med marginal lønnsomhet. I følge leder i Norges Bondelag tjener en gjennomsnittlig bonde i dag kr 170.000. Landbruket har over tid hatt redusert lønnsomhet, derfor vil mange gårdbrukere ha behov for en attåtnæring. Samtidig viser nasjonale tall at inntekter fra skogbruk bare utgjør 5% av de jordbruksbaserte næringsinntektene (Løvland og Larsen 2008).

De bøndene som er intervjuet i forbindelse med forslaget til vern påpeker at det blir vanskelig med flere av attåtnæringene som de driver i dag. Blant annet hadde en av brukerne skrevet et årlig uttak av ved inn i driftsplanen. Med et vern vil lønnsomheten i veduttaket gå ned.

Et vern kan også få en psykologisk effekt. Flere av de intervjuede uttrykker oppgitthet over vernet. De ser vanskelig på framtiden med de mange begrensningene på deres næringsvirksomhet som følger av vernet.

8.1.4. Oppsummering konsekvenser landbruk

Oppsummert vil det være lite negative direkte konsekvenser for landbruket ved vern. Et unntak er knyttet til bruk av firehjuling på Rostaåsen i forbindelse med beite. Indirekte er konsekvensene større. Blant annet siden nærhet til ressursene ikke lengre blir en like stor konkurransefordel, dermed kan mer marginale attåtnæringer knyttet til skogen bli ulønnsomme. Samtidig er det kartlagt andre områder som kan være aktuelle, men som altså ikke ligger like nært som de foreslåtte verna områdene.

8.2. Minikraftverk

Målselva er en del av verneplanen for vassdrag. Verneplanen består av 387 objekter og omfatter ulike vassdrag som til sammen skal utgjøre et representativt utsnitt av Norges vassdragsnatur. Hensikten med verneplanen er å sikre helhetlige nedbørfelt med sin dynamikk og variasjon fra fjell til fjord. Vernet gjelder først og fremst mot kraftutbygging, men vernet skal også tas hensyn til ved andre inngrep. I tillegg til selve vassdraget er også nedslagsområdet vernet. Det kan ikke gis konsesjon til nye, større kraftutbygginger i verna vassdrag. I noen tilfeller kan det være aktuelt å gi konsesjon til bygging av mikrokraftverk. Dette er bare aktuelt dersom utbyggingen åpenbart ikke kommer i konflikt med verneformålet.

Stortinget vedtok i 2005 at det kan åpnes for konsesjonsbehandling av kraftverk med installert effekt opp til 1 MWh i vernede vassdrag. Bygging av mikrokraftverk må være slik at det ikke er tvil om hvorvidt verneverdiene blir redusert. I praksis har en lagt opp til at kraftverkets slukeevne ikke må være mer enn 10-15 % av middelvassføringen og at det skal være en minstevassføring lik alminnelig lavvassføring. Det vurderes løpende i hvilken grad det skal bygges mikrokraftverk i verna vassdrag.

8.2.1. 0 - alternativ kraftverk

I følge Målselv kommune kan det være potensial for 5-6 minikraftverk i tilknytning til de verna områdene. Utreder har vært i kontakt med Statskog og de har ikke sett noe potensial for kraftverk i de foreslåtte verna områdene. I forbindelse med innsamling av informasjon ble det av en beboer i området uttrykt interesse for å kunne bygge et minikraftverk, men dette ligger utenfor foreslåtte verneområder.

Av eksisterende kraftproduksjon i de ni områdene ble Dødesvatnet demmet opp i 1972 for kraftproduksjon. Kraftstasjonen er bygget i fjellet. Hovedinngang til vannkraftverk finnes i området og i tillegg går det kraftlinje i området.

8.2.2. Konsekvenser for utnyttelse av vannkraft

Ved et vern av de ni områdene vil det ikke bli tillatt med utbygging av noen form for vannkraft. Mulighetene for utbygging i dag begrenset siden Målselva med nedslagsfelt er vernet i tråd med verneplanen for vassdrag. Det er mulighet for å kunne etablere mindre kraftverk opptil 1 MWh, men da etter søknad. Konsekvensene ved et slikt inngrep blir vurdert ut i fra formålet med vassdragsvernet.

I forbindelse med vurderingen omkring konsekvenser ved vern er Statskog som grunneier forespurt om de har noen planer omkring utnyttelse av elvene i de aktuelle områdene til vannkraft. De har gitt tilbakemelding om at de ikke har slike planer og at de ikke har vurdert noen av elvene. En av beboerne i området ønsker å vurdere

muligheten for et minikraftverk, men dette er som sagt utenfor området og berøres ikke av vernet.

Det vil sannsynligvis være større potensial i andre områder som ikke er berørt av vassdragsvern.

Ingen konkrete utbyggingsplaner i foreslåtte områder gjør at et eventuelt tap ikke er tallfestet.

8.3. Forsvaret

Hæren er tungt lokalisert i Målselv. De har base på Skjold og Bardufoss. På Skjold har interiørbataljonen og 2. bataljonen tilholdssted og på Bardufoss har hærstaben, Brigade Nord, Sambandsbataljonen, Combat Service support og Militærpolitikompagniet tilhold. I tillegg til Hæren er også Luftforsvaret representert på Bardufoss. I tillegg til Målselv er også Hæren tung inne i Bardu. Til sammen er det 1350 ansatte og 2800 vernepliktige.

For hæren er det viktig med tilgang til gode og nære øvingsområder. I følge intervju med Thor Eirik Bakken i Forsvarsbygg er kontraktområdene viktige som nære øvingsområder. For Hærens tilstedeværelse er det nødvendig med gode øvingsforhold som gir best mulig trening med lav ressursbruk og tidskostnader.

8.3.1. 0 – alternativ for Forsvaret

I dag er området Revelva et kontraktsonnråde for øving i henhold til inngått leieavtale med Statskog. Området har vært brukt som øvingsområde for Forsvarets virksomhet siden 50-60 tallet. Kontraktsonnrådet er begrensa i utstrekning og egner seg best til statisk virksomhet som forelegningsområde, kommandoplass og som utgangspunkt for annen aktivitet i omkringliggende områder.

I tillegg til Revelva brukes området i Tverrelvdalen og Rostaåsen med lette beltekjøretøy, skuter og ski. Forsvaret bruker da de samme aksene som Statskog og reindriftsnæringen bruker. I tillegg har forsvaret skuterløype gjennom flere områder i Dividalen som brukes til og fra Altevann. De har også en trase gjennom Dødeskogen som også brukes av reindrifta.

8.3.2. Konsekvens for forsvaret

Forsvaret bruker en liten del av området Revelva. Ved et vern vil muligheten for bivuakk og statisk aktivitet bortfalle. Dette innebærer at fleksibiliteten i økingsaktiviteten reduseres.

Ved et vern må Forsvaret rydde opp i det verna området. Dette innebærer å fjerne alle sviller og stillinger, opprydding av sperringsmateriell og søppel, samt revevegetering. Knyttet til fjerning av sviller og stillinger antyder Forsvaret at dette vil kreve en maskinentreprenør i ei uke, dette vil koste om lag kr 25.000. Revevegetering vil også medføre større kostnader, men konkret tall er ukjent.

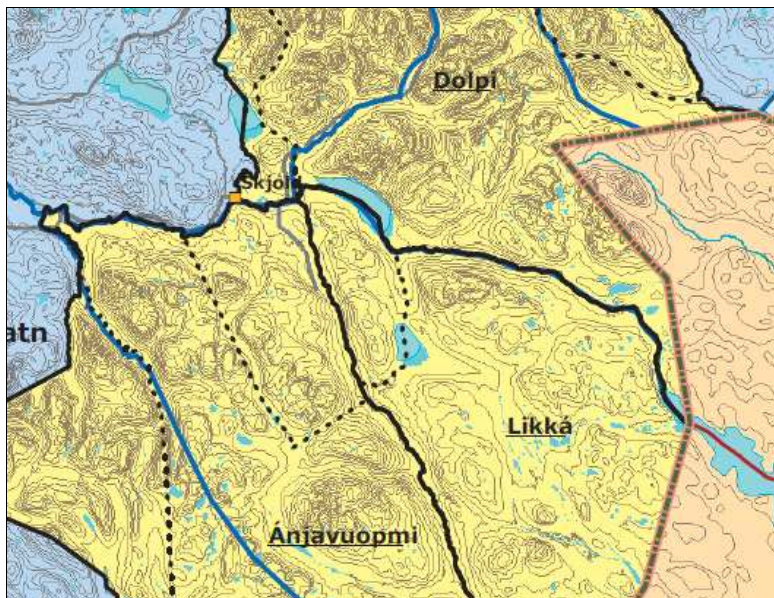
Ved et vern må Forsvaret rekvirere et annet område. Deres erfaring er at det tar lang tid å få rekvirert nye områder ettersom det vil gå med tid til befarung, møteaktivitet, kontrakter og høringsuttalelser.

For de traseene som Forsvaret bruker i dag, men som går over foreslåtte verna områder kan Forsvaret finne andre traseer. Det kan bli en merkostnader forbundet med at man må benytte seg av alternativer som medfører lengre transportetapper.

På lengre sikt og i et større perspektiv kan utstrakt vern medføre hindringer for den aktiviteten Forsvaret har og ser for seg at de vil ha i framtiden. Gode øvingsforhold er avgjørende for at Forsvaret legger sin øvingsaktivitet til Troms. Foreslått vern anses likevel ikke som truende for Forsvarets tilstedeværelse i Troms.

Gjennom intervju påpeker også Forsvaret at det er positive effekter ved et vern ettersom det framhever hvilke verneverdier som eksisterer i et område. Disse vil bli markert i øvingskartene som restriksjoner for bruk av områdene.

8.4. Reindrift

Figur 36 Kart over reindrift i området.

Reinbeite i de aktuelle områdene er regulert av Konvensjonen mellom Norge og Sverige om grenseoverskridende reindrift. Reinbeitekonvensjonen fra 1972 opphørte å gjelde i 2005, og det har siden den gang pågått forhandlinger mellom Norge og

Sverige om en ny konvensjon om grenseoverskrivende reindrift. Forhandlingene ble sluttført 24. februar 2009 og konvensjonen underskrevet 7. oktober 2009.

8.4.1. 0 - alternativ reindrift

I følge den nye reinbeitekonvensjonen gjelder følgende rettigheter til reindrift i de ni foreslåtte verna områdene:

Dolphi beiteområde, område A omfatter blant annet områdene Tverrelvdalen og Rostaåsen. Her er beiteområde for Könkämä sameby. I forbindelse med befaring er det framkommet at det er merkegjerd i Tverrelvdalen og flere hytter.

Likká beiteområde, omfatter områdene Devdislia og Dødesskogen. Dette er beiteområde for Lainiovuoma sameby. I tillegg kan Nord-Senja reinbeitedistrikt bruke området Cávárri som vinterbeite når beiteforholdene på Nord-Senja er vanskelige. Området Cávárri omfatter blant annet deler av det foreslåtte verna området Devdislia. Det er gitt innspill på at Dødesskogen er et viktig vedforrådsområde for Lainiovuoma sameby.

Ábjavuompi beiteområde er delt i to deler. Område A inkluderer de foreslåtte verna områdene Sanddalen-Divielva, Nedre Divifossen og Revelva. Dette området er beiteområde for Saarivuomba sameby. Område B inkluderer blant annet det foreslåtte verna området Skjelbekken. Dette området kan nyttes av Saarivuomba sameby i tiden 1. april- 15. oktober, og av Hjertring reinbeitedistrikt 1. november til 31. mars. Deler av området Revelva kan brukes av Nord-Senja reinbeitedistrikt som vinterbeite når beiteforholdene på Nord-Senja er vanskelige.

Oppsummert så er det en betydelig reindrift i området og flere samebyer og reinbeitedistrikt som har sitt beiteområde i tilknytning til de foreslåtte verna områdene.

8.4.2. Konsekvenser for reindrift

Alle de ni områdene er regulert som områder for reindrift jamfør reinbeitekonvensjonen. I forbindelse med oppstart av verneprosessen av de ni områdene hadde Sametinget følgende innspill:

- *Formålet med vernet må være å sikre grunnlaget for samisk kultur, herunder reindrift i reindrifftsområder*
- *Generelt unntak for bruk av beltekjøretøy på snødekt mark i forbindelse med utøvelse av reindrift*
- *Generelt unntak for skjæring av skohøy, uttak av ris til gammer og uttak av materialer til duodji/tradisjonell samisk husflid*

- *Generelt unntak for reindriftas nødvendige uttak for brensel og for vedlikehold av lovlige oppsatte reingjerder og annet reindriftsutstyr*
- *Flerårige dispensasjonstillatelser for terrengkjøretøy på barmark og helikopter ved utøvelse av reindrift*
- *Bestemmelser om at samiske interesser skal ivaretas ved etablering av forvaltningsordninger*

I følge miljøvernavdelinga til Fylkesmannen i Troms vil disse kravene i stor grad bli innfridd. Imidlertid kan det bli gitt ettårige i stedet for flerårige dispensasjoner. I forbindelse med vern av områder på Helgeland har fylkesmannen i Nordland gjort ei vurdering av vern med tanke på reindriften. Her heter det at:

”På den andre siden vil også reindriften måtte tilpasse seg mer enn før ved at en del aktiviteter, for eksempel barmarkskjøring, start og landing med luftfartøy og oppsetting av gjerder og anlegg vil være søknadspliktig. Dette betyr i de aller fleste tilfeller ikke at ting vil bli avslått, men at aktiviteter styres bort fra spesielt sårbare tidsrom og områder.”

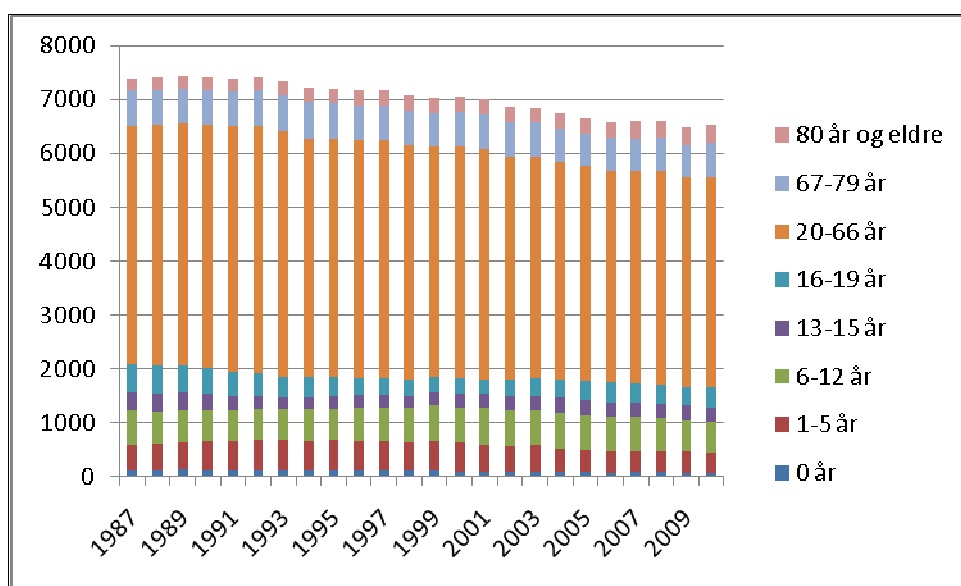
Et annet mer lokalt eksempel er fredning av Astujeaggi naturreservat, Bardu kommune. Her heter det at vern av området ikke omfatter *”reindriftnæringens bruk av området til opphold og beite for rein, og motorferdsel på frossen, snødekt mark etter gjeldende bestemmelser”*.

Dette innebærer at konsekvensene for reindriften blir relativt beskjedne. I stor grad kan de forvente å drive sin næringsvirksomhet som tidligere, eventuelt med mindre justeringer.

9. BEFOLKNING OG SYSSELSETTING

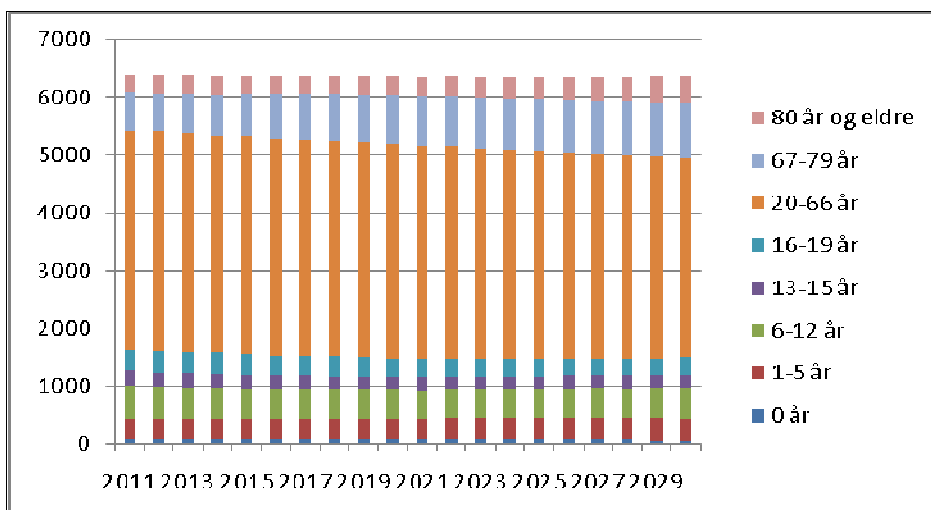
9.1. Status for befolkning

Folketallet i Målselv var per 1. januar 2010 6521 personer. Det har vært en gradvis nedgang siden 1986, da folketallet var nærmere 7400 innbyggere. Det har vært en særlig nedgang i personer i arbeidsdyktig alder, og dette henger blant annet sammen med strukturendringer i forsvaret. I forhold til personer over 67 år, har Målselv en relativt lav andel, sammenlignet med andre kommuner i Midt-Troms regionen.

Figur 37 Historisk befolkningsutvikling Målselv kommune. (Kilde: SSB)

Videre framover forventes det at folketallet skal holde seg stabilt, gitt et middelalternativ til SSB sine befolkningsprognoser. Men det forventes en endring i befolkningssammensetninga, der det blir relativt flere eldre og færre personer i arbeidsdyktig alder. Men også her vil Målselv ha en relativt lav grad med eldre personer sammenliknet med andre kommuner. Det at kommuner kommer til å få flere eldre, er et nasjonalt trekk. Samtidig er det forventa at folketallet i Norge kommer til å øke videre framover.

Figur 38 Forventa befolkningsutvikling Målselv kommune. Middelsalternativ (Kilde: SSB)

Under følger en oversikt over grunnkretsene i Målselv kommune, og utviklinga i befolkningstallene i de ulike grunnkretsene. Med tanke på vern av de 9 områdene i Målselv er det særlig befolkninga i Rostadal og Dividal som berøres mest.

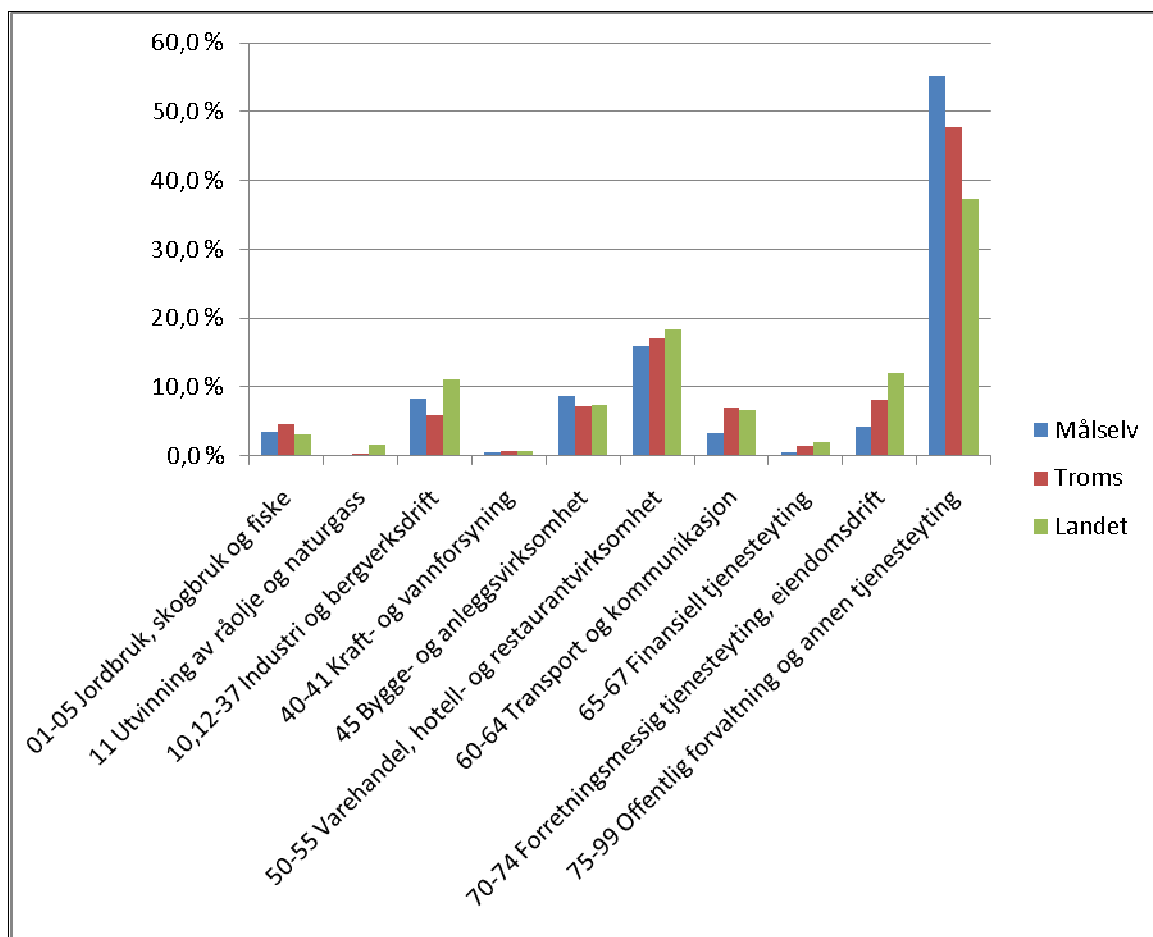
Tabell 15 Befolkningsutvikling grunnkretser i Målselv kommune (Kilde: SSB)

Grunnkrets	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Fagerfjell	142	163	139	135	147	149	160	157	166	164	168	165
Holmen	269	274	271	252	263	258	268	265	267	261	257	254
Rossvoll	286	280	284	293	289	303	294	290	297	291	294	286
Fleskmo	116	117	116	114	106	111	120	122	125	119	117	118
Moen	452	424	411	447	445	428	430	435	401	428	439	433
Olsborg	502	493	514	513	516	528	511	518	528	513	517	530
Takelvdal	148	149	156	139	140	132	132	130	130	129	136	140
Storjord	147	139	140	137	136	135	134	133	136	133	127	121
Leirbekkmo	182	177	166	159	172	173	177	173	167	169	170	173
Luneborg	105	104	108	101	104	102	99	92	95	91	91	86
Sørrelvmo	91	97	98	92	90	88	74	72	73	75	77	74
Navaren	45	48	44	42	41	41	41	39	36	38	36	38
Målsnes	76	80	75	77	67	63	60	59	59	58	49	48
Andslimoen	686	708	729	725	728	733	728	769	783	793	776	789
Andselv	627	615	647	608	591	579	603	571	561	560	584	602
Fossmoen	169	175	155	149	151	149	150	124	128	126	123	134
Rusten	551	565	557	546	552	560	537	504	492	481	476	451
Heggelia	314	305	293	278	267	241	207	188	206	223	205	222
Finnsund	263	257	266	268	260	262	246	264	251	255	240	245
Rognmo	151	148	148	144	144	134	141	139	133	128	127	130
Istindli	71	73	68	67	67	65	63	64	59	57	55	54
Rundhaug	345	345	347	339	341	334	332	325	316	332	339	340
Nordmo	178	177	187	182	184	197	202	191	193	197	184	179
Kirkesdal	141	133	123	124	114	116	110	103	102	103	99	99
Skjold	518	527	515	488	480	401	410	423	466	465	380	386
Holt	306	311	303	309	314	312	294	298	295	292	286	284
Rostadal	32	31	31	32	28	31	27	27	30	27	25	23
Dividal	99	97	92	95	107	100	98	93	86	84	89	84

I forbindelse med innsamling av materiale er det gitt muntlige uttrykk for at det i 1965 bodde 150-160 personer i Dividal. For Rostadalen er det sagt at fastboende i 1960 var 141 personer. Ved å se på utviklingen i grunnkretsene de siste ti årene ser man en markant nedgang i antall fastboende både i Rostadalen og Dividalen. Den samme tendensen kan leses ut fra grunnkretsene Holt, Skjold og Kirkesdal, som også er berørt av vernet. Mens de for grunnkretsene Rundhaug og Nordmo har beholdt samme befolkningsgrunnlag som i 1999.

9.2. Status for sysselsetting

I forhold til sysselsetting så viser figur 39 at forsvaret er den klart viktigste sysselsettingsfaktoren i Målselv. Derfor blir gruppa offentlig forvaltning og annen tjenesteyting høyere sammenliknet med Troms og landet for øvrig. I tillegg viser figuren at primærnæringer og sekundærnæringer er relativt viktige i Målselv.

Figur 39: Prosentvis fordeling av sysselsatte med arbeidssted i regionen. 2008

Hvis en går nærmere inn på tallene for Målselv kommune og ser på de ulike næringsgruppene, viser tabell 16 at det siden 2000 har vært en kraftig nedgang i antall sysselsatte i primærnæringsene.

Tabell 16: 2-siffer næringsgrupper for sysselsatte, Målselv kommune.

Næringsgruppe	2000	2008	Differanse 2008-2000
01 Jordbruk, jakt og viltstell	162	109	-53
02 Skogbruk	23	16	-7
05 Fiske og fangst	10	5	-5
14 Bergverksdrift ellers	1	27	26
15 Næringsmiddel- og drikkevareindustri	217	164	-53
17 Tekstilindustri	3	2	-1
18 Bekledningsindustri	1	0	-1
20 Trelast- og trevareindustri	3	5	2
22 Forlag og grafisk industri	30	39	9
26 Mineralproduktindustri	14	25	11
28 Metallvareindustri	12	10	-2
29 Maskinvareindustri	2	0	-2
34 Motorkjøretøyindustri	10	7	-3
35 Annen transportmiddelindustri	0	8	8
36 Møbelindustri og annen industri	29	25	-4
40 Kraftforsyning	35	12	-23
41 Vannforsyning	2	4	2
45 Bygge- og anleggsvirksomhet	199	325	126
50 Motorkjøretøytjenester	87	127	40
51 Agentur- og engroshandel	42	20	-22
52 Detaljhandel og reparasjon av varer	226	294	68
55 Hotell- og restaurantvirksomhet	189	151	-38
60 Landtransport og rørtransport	54	44	-10
61 Sjøtransport	4	4	0
62 Lufttransport	20	0	-20
63 Tjenester tilknyttet transport	24	42	18
64 Post og telekommunikasjoner	34	32	-2
65 Finansiell tjenesteyting	19	14	-5
66 Forsikring og pensjonsfond	2	0	-2
67 Hjelpevirks.finansiell tj.yting	1	3	2
70 Eiendomsdrift	14	57	43
71 Utleievirksomhet, mask. og utstyr	1	3	2
72 Databehandlingsvirksomhet	25	10	-15
73 Forskning og utviklingsarbeid	10	16	6
74 Annen forretningsm. tjenesteyting	106	71	-35
75 Off.adm. og forsvar, sosialforsikr.	1180	951	-229
80 Undervisning	362	377	15
85 Helse- og sosialtjenester	486	640	154
90 Kloakk- og renovasjonsvirksomhet	9	10	1
91 Interesseorganisasjoner	14	14	0
92 Kulturell tjenesteyting og sport	41	52	11
93 Annen personlig tjenesteyting	12	15	3
95 Lønnet husarbeid	1	0	-1
SUM	3716	3730	14

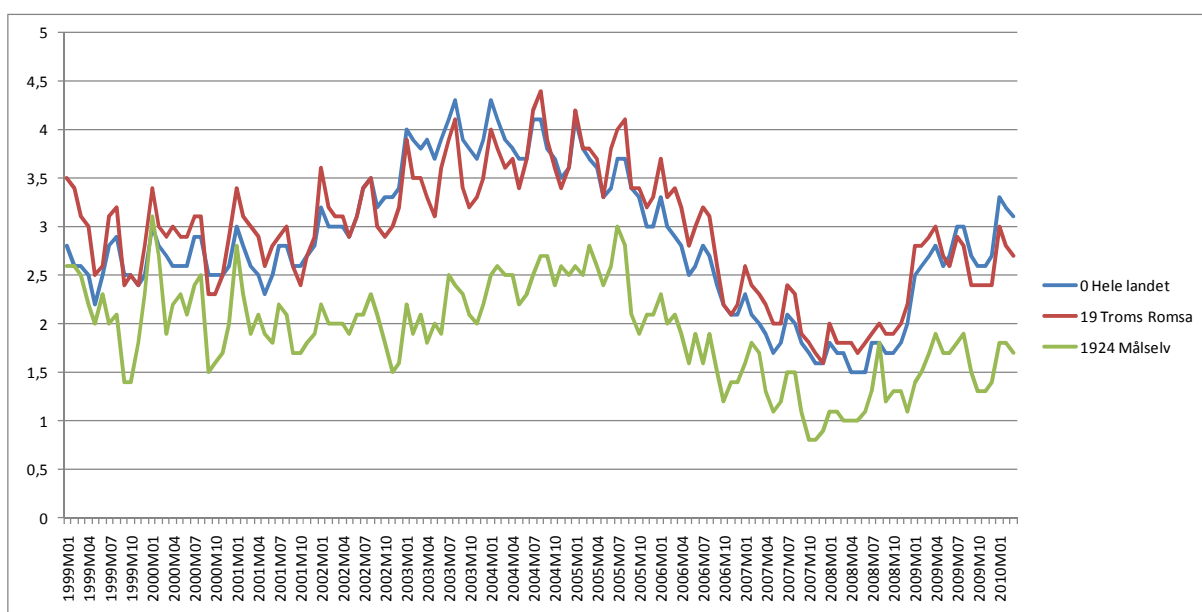
9.3. Konsekvenser for bosetting

9.3.1. Direkte konsekvenser

For skogbruket ble det estimert at et vern vil kunne gi et ”tap” på 2 sysselsatte innen skogbruket i Målselv på grunn av vern av de ni områdene. Det er også estimert at vernet kan gi tap av arbeidsplasser på om lag 16 dersom ringvirkningene inkluderes. Et slikt tap vil kunne ramme både Målselv, Troms og andre fylker. For turisme og hyttebygging er tap i sysselsetting ikke kvantifisert, men trolig vil konsekvensene være mindre enn for skogbruksnæringen. Graden av opparbeidet servicetilbud og reiselivssamarbeid vil være utslagsgivende. For andre aktiviteter vil vernet trolig gi lite utslag i sysselsettingen.

Hvordan vil et slikt tap av sysselsatte slå ut på bosettinga i Målselv? Dette avhenger i første rekke av hvordan konjunkturutviklinga er og om det er stor eller lav etterspørsel etter sysselsatte i Målselv. På nasjonal basis forventes det at det vil bli stor etterspørsel etter arbeidskraft i framtida. Dette skyldes blant annet den framtidige eldrebølgen.

Målselv hadde i mars måned 1,7 % av arbeidsstokken som var helt arbeidsledige, mens det i Troms var 2,7 % helt ledige og i landet 3,1 %. Denne trenden kan vi også lese over år. Årsaken til lav arbeidsledighet i Målselv kan være knytta til Målselv sin sentrale beliggenhet, med tilgang til et stort arbeidsmarked.

Figur 40: Helt arbeidsledige i prosent av arbeidsstokken. (Kilde: SSB)

Siden det er lav arbeidsledighet i Målselv vil et tap i mulige arbeidsplasser i mindre grad føre til fraflytting i seg selv. Tallene blir så små og lokale at det ikke er forsvarlig å gi et anslag på hvor mange som vil flytte fra eller ikke flytte til som følge av vernet. Feilmarginene og usikkerheten er stor.

9.3.2. Indirekte konsekvenser

Det har vært en befolkningsnedgang i Målselv kommune siden 1986. Det har også vært en betydelig befolkningsnedgang i områdene Rostadalen og Dividalen de siste 10 årene og for så vidt enda lengre tilbake i tid. Dette har en lang årsaksrekke og er ikke unikt på noen måte. Det er et generelt trekk at små bygder forgubbes og avfolkes og at større sentra og byer vokser. Et ytterligere vern i området kan imidlertid bidra til å forskynde en slik prosess.

I forbindelse med verneprosessen har nemlig mange lokale ytret bekymring for at det allerede er vernet for mye i området og vernet fører med seg store begrensinger. Det hevdes at et vern vil gjøre det vanskelig å drive næringsvirksomhet og at en viktig grunn for å bo i området forsvinner dersom det legges restriksjoner på bruk av ressursgrunnlaget. De ønsker ikke å være avhengig av skogsressurser fra andre områder. Det er vanskelig for foreldregenerasjonen å ikke være negativ ovenfor ungdommen, ettersom foreldregenerasjonen ikke ser hva ungdommen skal leve av.

Negative holdninger og sterke restriksjoner kan medføre at også potensielle tilflyttere får et negativt inntrykk av å bo i de tilgrensa bygdene og derfor lar være å flytte dit. Dette kan i seg selv bli et selvoppfyllende profeti, noe som kan ses fra andre områder hvor bygder med ellers like vilkår har ulik attraktivitet. Et vern som kanskje ikke har store direkte konsekvenser for bosettingen kan med dette utgangspunktet likevel få indirekte konsekvenser.

9.3.3. Oppsummering bosetting

For de tilgrensende bygdene til de ni områdene, og da særlig Rostadalen og Dividalen, kan et vern gi en viss fraflytting. Dette kan både komme av et spinklere næringsgrunnlag og tapt framtidstro. Samtidig har det vært en nedgang i befolkningen her som i de aller fleste andre små bygdesamfunn. En fortsatt befolkningsnedgang framover er derfor ikke usannsynlig, men hva som eventuelt konkret skyldes vern av områdene vil være vanskelig å tallfeste.

10. SAMFUNNSØKONOMISK TAP SOM FØLGE AV VERN

10.1. Tap for skogeier

Med å trekke fra kostnader ved uttak og kostnader til skogpleie vil skogeier ha et tap på mellom 15.1 til 16.8 millioner, neddiskontert. Etter naturmangfoldloven heter det at en eier til eiendom som blir verna som naturreservat har rett til erstatning fra staten for økonomisk tap når et vern medfører vanskeliggjøring av igangværende bruk. Sannsynligvis vil Statskog få dekket hele eller deler av sitt tap, men samfunnsøkonomisk vil tapet likevel være tilstede.

10.2. Tap til entreprenør og transportører

Det antas at skogentreprenører og transportører ikke kommer til å ha et vesentlig tap ved vern av skogen. Dette fordi skogen bare utgjør inntil 6 % av produksjonsevnen til skogen i Målselv i dag. I dag tas heller ikke ut hele tilveksten. Både entreprenører og transportører forventes å ha en viss mobilitet. For de som driver helt lokalt kan det bli et tap, men dette er vanskelig å tallfeste.

10.3. Tap industri og biobrenselanlegg

På kort sikt vil disse ikke ha et tap, da det er overskudd av virke i dag i Troms. På lang sikt kan det tenkes at det blir større etterspørsel etter virke, og at det kommer til å bli mangel på dette i fylket. Samtidig utgjør den potensielle produksjonsevnen til området bare rundt 1 % av den samla produksjonsevnen i fylket. Dette er såpass lite at det i seg selv ikke vil gi noen konsekvenser.

10.4. Tap bygdeutvikling og turisme

Restriksjoner på motorisert ferdsel kan medføre et økonomisk tap for eksisterende og planlagt reiselivsvirksomhet i Rostadalen og Dividalen. Omfanget vil variere etter hvor godt utbygd servicetilbudet eventuelt hadde blitt. Ut i fra registrerte planer vurderes tapet som lite til moderat. For de andre områdene vil de samfunnsøkonomiske tapene være ubetydelige eller små i positiv eller negativ retning.

10.5. Tap landbruk

Landbruket kan oppleve noe redusert lønnsomhet på grunn av mer tungvinte driftsforhold. Direkte ved at et vern medfører restriksjoner på motorisert ferdsel for gårdbruker på Rostaåsen. Indirekte ved at det kan bli lengre avstander for å hente ved og virke.

10.6. Tap reindrift

Det vil ikke være noe tap for reindrift, siden de vil få sine krav i forbindelse med vern oppfylt.

10.7. Tap vannkraft

Det er ingen konkrete planer eller undersøkelser angående vannkraft. I tillegg er området omfatta av verneplanen for vassdragsvern, slik at det kun vil være aktuelt med mikrokraftverk, med dertil begrenset avkastning.

10.8. Tap forsvaret

Ved et vern vil forsvaret måtte tilbakeføre Revelva, og rydde opp området. De må også rekvirere et nytt område, noe som vil gi kostnader knytta til tidsbruk og erverv. Dette vil imidlertid kun være en engangskostnad. I tillegg kan det bli økte transportkostnader pga lengre transportveier. Det har ikke lyktes å få forsvaret til å gi noen gode anslag på ressursbruken.

10.9. Tap Målselv kommune

Hvis det blir fraflytting fra kommunen vil Målselv kommune få et lavere innbyggertilskudd. Dette utgjorde i 2010 rundt 13.400 kr.¹¹ i snitt per innbygger. Skulle det eksempelvis bli ei fraflytting fra Målselv kommune grunnet verving av fem personer, vil dette gi årlige reduserte inntekter for Målselv på om lag kr 67.000. Neddiskonter med ei diskonteringsrente på 3,5 % blir det 1.9 mill kroner. Merk at her er det ikke medtatt kostnader som disse innbyggerne kan medføre. For Troms fylke vil det samfunnsøkonomiske tapet utover overnevnte være lite.

¹¹ Beregna ut fra Fylkesmannen i Troms sitt brev. "Forslag til statsbudsjett 2010 - det økonomiske opplegget for kommunene" Datert 13.10.09

11. KONKLUSJON

Rapporten beskriver konsekvenser av et vern for næring og bosetting i Målselv og Troms. Metodisk er det vanskelig å trekke for bastante konklusjoner ettersom noen av metodene som brukes er utvikla på mer aggregerte forhold, dermed vil feilmarginen bli relativt stor. De framkomne resultater må derfor brukes med varsomhet og ikke anses som absolutte. For skogbruket er datagrunnlaget basert på tall fra landskogtakseringa 1992-93 og mye kan ha hendt etter dette, særlig knytta til tilvekst og stående volum.

I forhold til prissatte konsekvenser er det skogeier som bærer det største tapet ved vern. Gitt at området pleies slik at det gir maksimal produksjon, vil det med en uendelig tidshorisont og antagelse om at all tilvekst tas ut som virke føre til et tap på mellom 15.1 og 16.8 millioner kroner. Vernet omfatter bare 1 % av all produksjonsevnen til skogen i Troms, mens tallet for Målselv er 6 %. I dag er tilveksten i fylket bare 30 % av produksjonsevnen og av det som er økonomiske drivverdige avvirknes ikke hele tilveksten. Industri og biobrenselanlegg vil derfor ikke bli umiddelbart skadelidende av vernet så lenge det er overskudd på virke i Troms fylke. De største negative konsekvensene vil være for virksomheter som har en konkurransefordel ved å være lokalisert nær skogressursene i Målselv. Disse vil få redusert sin konkurransefordel. I Rostadalen og Dividalen blir grunnlaget for skogen som attåtnæring dårligere. Det finnes alternative Statskog-områder som kan anvendes til ved, men lengre transportvei medfører lavere lønnsomhet ved marginale forhold.

Med utgangspunkt i anslått tilvekst vil drifting av skogen i de ni områdene kunne gitt en sysselsetting på rundt 2 personer. Med utgangspunkt i ringvirkningsanalyse utviklet for Trøndelag betyr dette at til sammen rundt 16 personer kan være sysselsatt med utgangspunkt i skogbruket i de ni områdene. Dette anslaget må brukes med forsiktighet, da det er utviklet for hele fylker og ikke bare områder innenfor en kommune.

Av det totale skogarealet i verneområdene vil 17 % bli båndlagt under hensyntagen til miljø, Levende Skog standard og kulturminner. Dette er trolig et lavt anslag og det må brukes med forsiktighet da det ikke er gjennomført en fullstendig vurdering opp i mot alle kravpunktene i Levende Skog standarden. Dette skyldes at vi kun har basert vurderingene på tidligere registreringer. Det er ikke foretatt nye kartlegginger/avgrensninger i felt. Vi har ikke gjennomført en konvertering mellom naturtypekartleggingen og metoden for miljøregistreringer i skogbruket (MiS-kartlegging) og det er ikke gjennomført en ny skogtaksering av de foreslåtte verneområder. Siden man ikke vet treslagsfordelingen i de avgrensede kjerneområdene, er ikke tapt potensielt avvirkningskvantum beregnet. For å kunne gjøre gode beregninger på potensielt avvirkningskvantum anbefales det at det foretas MiS-registreringer med ny skogtaksering i de foreslåtte verneområdene. Ved en ny skogtaksering og MiS-kartlegging, kunne man sammenholde disse resultatene med resultatene fra kartleggingen av BioFokus og beregne potensielt avvirkningskvantum

ut i fra miljøsertifiseringen basert på Levende Skog standard. Den nye Naturmangfoldloven vil trolig også være et hinder for avvirking i de foreslåtte verneområdene. Fokus på utvalgte naturtyper og prioriterte arter vil trolig føre til en båndlegging av de foreslåtte verneområdene uten et vern.

I de fleste av de ni foreslåtte verneområdene er det villmarkspregede INON - områder. Forvaltningsråd fra DN tilsier derfor at det ikke vil være aktuelt med skogsbilveier/uttak av skog i om lag 70 % av de foreslåtte verneområdene. Ettersom INON er et omstrid forvaltningsverktøy, og derfor gjenstand for en omfattende gjennomgang, kan det komme endringer som vil påvirke forvaltningen av INON - områder og det potensielle avvirkningskvantumet i de foreslåtte verneområdene.

I forhold til turisme og hyttebygging gir et vern av områdene Tverrelvdalen, Rostaåsen og Devdislia størst negative konsekvenser. Hovedårsaken er forbud mot motorisert ferdsel tilknyttet isfiskeløyper og skispor. Eksisterende servicetilbud i området må imidlertid utbedres for at reiselivsnæringen skal bli en sentral pådriver for bygdeutvikling. Et vern vil gjøre dette enda vanskeligere.

Det er vanskelig å trekke bastante konklusjoner for bosetning i et så begrenset område siden framtidig konjunkturutvikling og arbeidsmarked har stor betydning for utviklingen. Dersom arbeidsmarkedet i Målselv holder seg på dagens nivå vil tap av arbeidsplasser som følge av vern i mindre grad føre til fraflytting enn dersom det var mangel på alternative arbeidsplasser. Både gårdbrukere og andre beboere påpeker imidlertid at en hovedgrunn til å bo i områdene faller bort dersom de ikke får mulighet til å benytte naturressursene som næringsgrunnlag. Det er lange tradisjoner knyttet til bruk av naturen og det anses som en viktig del av lokalbefolkningens identitet. Begrensningene som følger med vernet kan derfor få en psykologisk effekt som virker negativt på framtidstro og bosetning.

Det samfunnsøkonomiske tapet som følge av vern knytter seg i hovedsak til økonomisk tap for skogeier. Lokalt vil bortfall av skog medføre lavere lønnsomheten for vedproduksjon. Tap for entreprenører, transportører, industri og biobrenselanlegg vurderes som liten, med en eventuell lokal virkning. Restriksjoner på motorisert ferdsel kan medføre et lite til moderat økonomisk tap for eksisterende og planlagt reiselivsvirksomhet i Rostadalen og Dividalen. Av annen aktivitet vil Forsvaret få kostnader med flytting av et øvingsområde i Revelva. Dersom vernet fører til fraflytting fra Målselv kommune vil dette medføre lavere innbyggertilskudd. Ved flytting av fem personer medfører dette en tapt inntekt på ca. 1.9 millioner kr neddiskontert. For Troms fylke vil det samfunnsøkonomiske tapet utover overnevnte være begrenset.

Utredningen er gjort med utgangspunkt i dagens priser og etterspørselsmønster. I en framtid der alternative former for energiutvinning blir viktigere kan etterspørselen etter skog vokse, noe som også vil påvirke prisnivået. Samtidig kan klimaendringer føre til endringer i artsmangfoldet. Med dette som bakgrunnsteppe bør konklusjonene og beregningene brukes med varsomhet.

12. REFERANSER

12.1. Litteratur

Almås, Reidar (2005) *Bygdeutvikling*. Samlaget.

Auno A. M. og Sørensen K. Ø. (2009) *Norsk reiselivs økonomiske rolle. En analyse basert på satellitregnskapet for turisme*. Statistisk sentralbyrå. Rapport 2009/32

Borch, T., Moilainen, M., Olsen F., Rydningen, A., (2006) *Vinterturisme Troms*. Norut Samfunnsforskning AS. Rapport nr. 05/2006

Bjørklund P.K. (2010): *Vegetasjon og beite i Rostaåsen med kringliggende område*. Skog og landskap.

Fylkesmannen i Nordland (Rapport 20086): *Vern av skog på Statskog SFs grunn på Helgeland, Nordland fylke*. Høringsutkast til verneplan

Fylkesmannen i Troms (2010): *Taktskifte i landbruket, fakta om landbruket i Troms*. Utarbeidet til januar møtet 2010

Kamfjord, G. (2001) *Reiselivsproduktet*. Reiselivskompetanse.

Kjesbu E. Sand R. og Sjelmo O. (2009): *Landbrukets økonomiske betydning i Trøndelag*. Norsk institutt for landbruksøkonomisk forskning, rapport 2009-3.

Løvland J. og Bay-Larsen I. (2008) *Vern av skog på statens grunn på Helgeland – konsekvenser for skogindustrien*. NF rapport nr 7/2008

Norges skogeierforbund, Norskog og Svenkerud skog as (2006): *Grunnlag for riktig kalkulasjonsrente i skogerstatninger*.

Rysstad S. og Western K.I. (1994): *Ressurs- og miljøøkonomi*. Rogaland mediesenter

Stenvold, D. (2002) Nordmenns historiske bruk av Øvre Dividalen nasjonalpark og området i Dividalen fra parken og ned til Frihetsli. Rapport til Fylkesmannen i Troms.

Taugbøl, T., Vistad, O.I., Nellemann, C., Kaltenborn, B.P., Flyen, A.C., Swensen, G., Nybakken, A., Horgen, B.C., Grefsrud, R., Lein, K., Sivertsen, J.B. og Gurigard, K. 2001. Hyttebygging i Norge. En oppsummering og vurdering av ulike miljø- og samfunnsmessige effekter av hyttebygging i fjell- og skogtraktene i Sør-Norge. – NINA Oppdragsmelding 709: 1-65.

NHO reiseliv Nord-Norge (2008) *Statistikk - Nordnorsk reiseliv 2008*

Innovasjon Norge (2008) *Nøkkeltall 2008*

NVE (2010): *Veileder i planlegging, bygging og drift av små kraftverk*. 1/2010

Statistisk sentralbyrå (2009): *Skogstatistikk 2008*. NOS D 430

12.2. Internett

www.fylkesmann.no

www.maalselva.no

www.malselv.kommune.no

www.naturvernprosesser.no

http://www.nrk.no/nyheter/distrikt/troms_og_finnmark/1.2200301

www.miljostatus.no

www.skogsnorge.no

www.ssb.no/statistikbanken

12.3. Ressurspersoner

Lokale ressurspersoner	Rolle
Petter Karlsen	Gårdbruker i Rostadalen/hytteutbygger
Monica Rostad	Gårdbruker i Rostadalen
Elin Rostamo	Rostadalen camping
Lena Sletten	Gårdbruker i Dividalen
Kjellaug Sørård	Gårdbruker i Dividalen
Sverre Stenvold	Ressursperson kulturminner og historisk bruk
Kjartan Stenvold	Ressursperson kulturminner og historisk bruk
Torgeir og Bente Frihetsli	Gårdbruker på Frihetsli
Espen Prestbakkmo	Undervegs
Yngve Sletten	Dividalen
Kjetil Jensberg	Filmcamp
Odd Knut Thoresen	Norquest
Hans Olav Løvhaug	Furkund
Tove Olsen	Jutulstad
Tommy Grønli	Hytteutbygger i Dividalen
Arild Asp	Øverbygd Jeger og Fisk

Øvrige ressurspersoner	Rolle
Ove Andreassen	Forsvaret
Gunnar Solbjørg	Forsvarsbygg
Thor Erik Bakken	Forsvarsbygg
Herbjørg Arntsen	Statskog
Sissel Grongstad	Midt-Troms Friluftsråd
Oddleif Mikkelsen	Sametinget
Elisabeth Müller	Troms Reiseliv
Vidkun Haugli	Midt-Troms Museum
Jon Morten Hansen	Troms turlag
Liv Mølster	Fylkesmannen i Troms
Heidi Marie Gabler	Fylkesmannen i Troms
Brynjar Jørgensen	Fylkesmannen i Troms
Astrid Fjose	Målselv kommune
Morten Fredheim	Målselv kommune
Geir Kvammen	Målselv kommune
Magne Haugstad	Allskog

Vedlegg 1 - kart over tjæremiler i Dividalen

Kjartan Stenvold og Sverre Stenvold har i en årrekke dokumentert gamle tjæremiler i Dividalen.

Sverre Stenvold har i teksten under bidratt med å gi et innblikk i prosessen men tjærebrenning

Bildet er fra mila Sverre og Alfon Hansen fra Balsfjord, brente ved Vetlnesbua i Dividalen 1953. Mila gav 7500 liter ren tjære. Bildet er tatt av jordskiftelandmåler Kristian Krogh og viser mila et stykke ut i brenninga. Bå bildet ser vi forøvrig Konrad Stenvold (venstre) og Sigurd Hansen (far til Sverre og Alfon) der de tar seg en kvil med kver sin torvgaffel. Konrad var med som brennebas.

Bildet er henta fra en artikkel Krogh hadde i tidskriftet Skogeieren nr. 6 - juni - 1955.

Spiking pågår. Fra mila som Konrad (venstre) og Sverre Stenvold brente på Frihetsli 1988.

Mila var et prosjekt satt i gang av Sverre Stenvold for å ta vare på en gammel tradisjon som holdt på å dø ut. Arbeidsprosessene ble dokumentert med tekst, bilder og noe video.

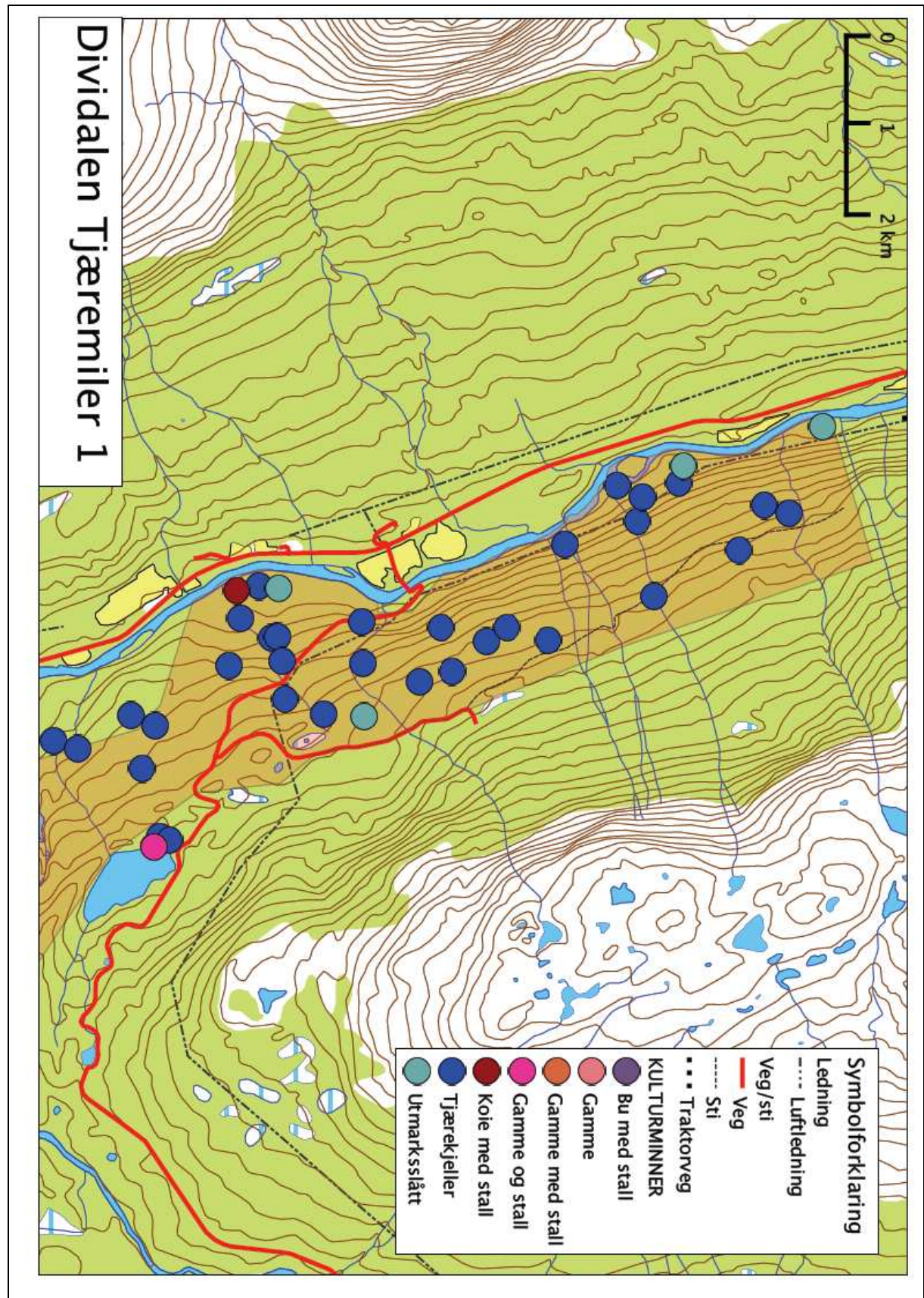

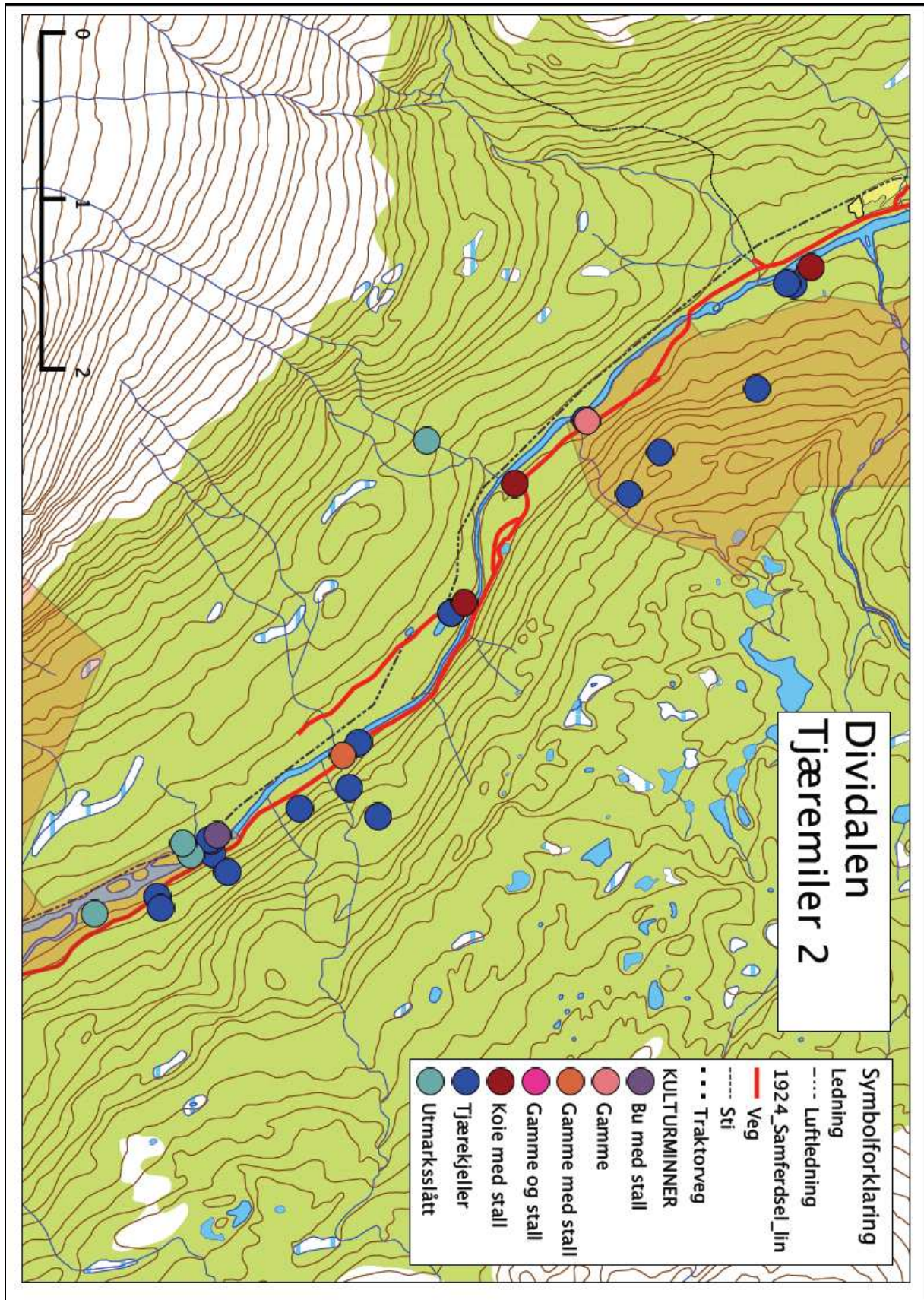
Mila (1988) tekkes med tekkingstov.

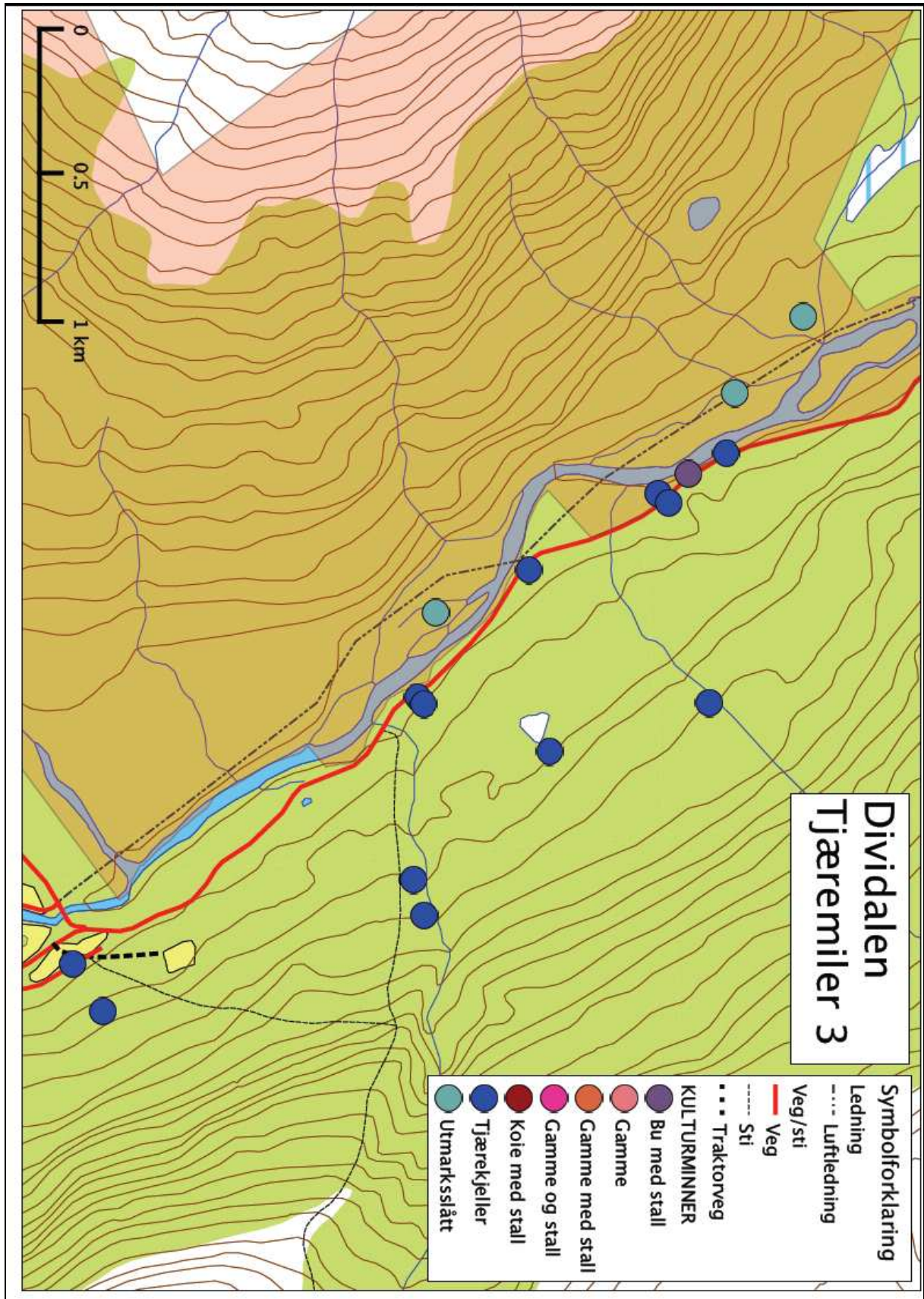

Mila (1988) under brøstet og framfor tynnrommet. Her har mila brent i vel to døgn.

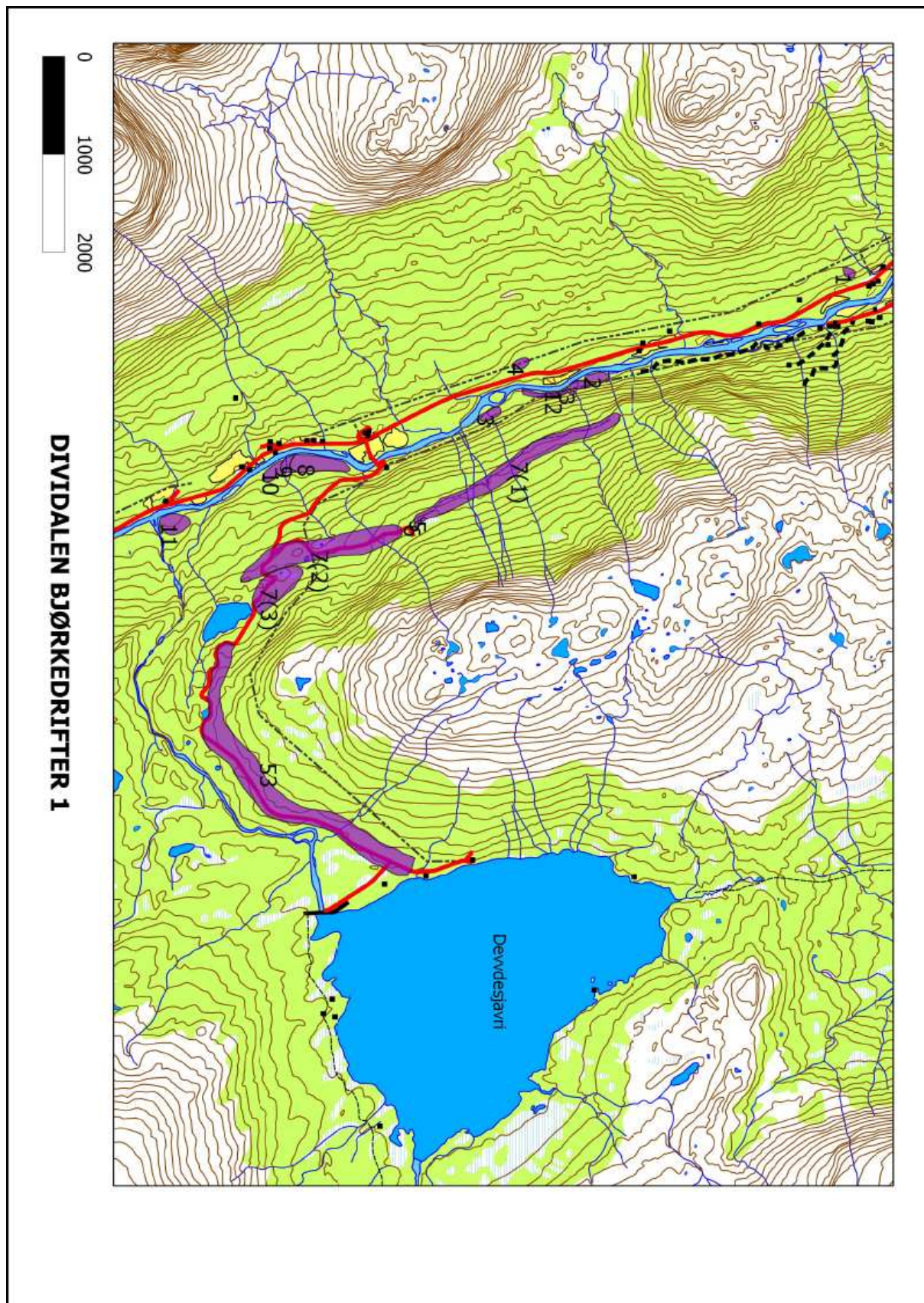
Mila gav 3400 liter «unna kjellen». Dvs. antall liter totalt før man tappet av tønnene brun- og svartlågen. Denne prosessen kalles å «vrake» tjæren.

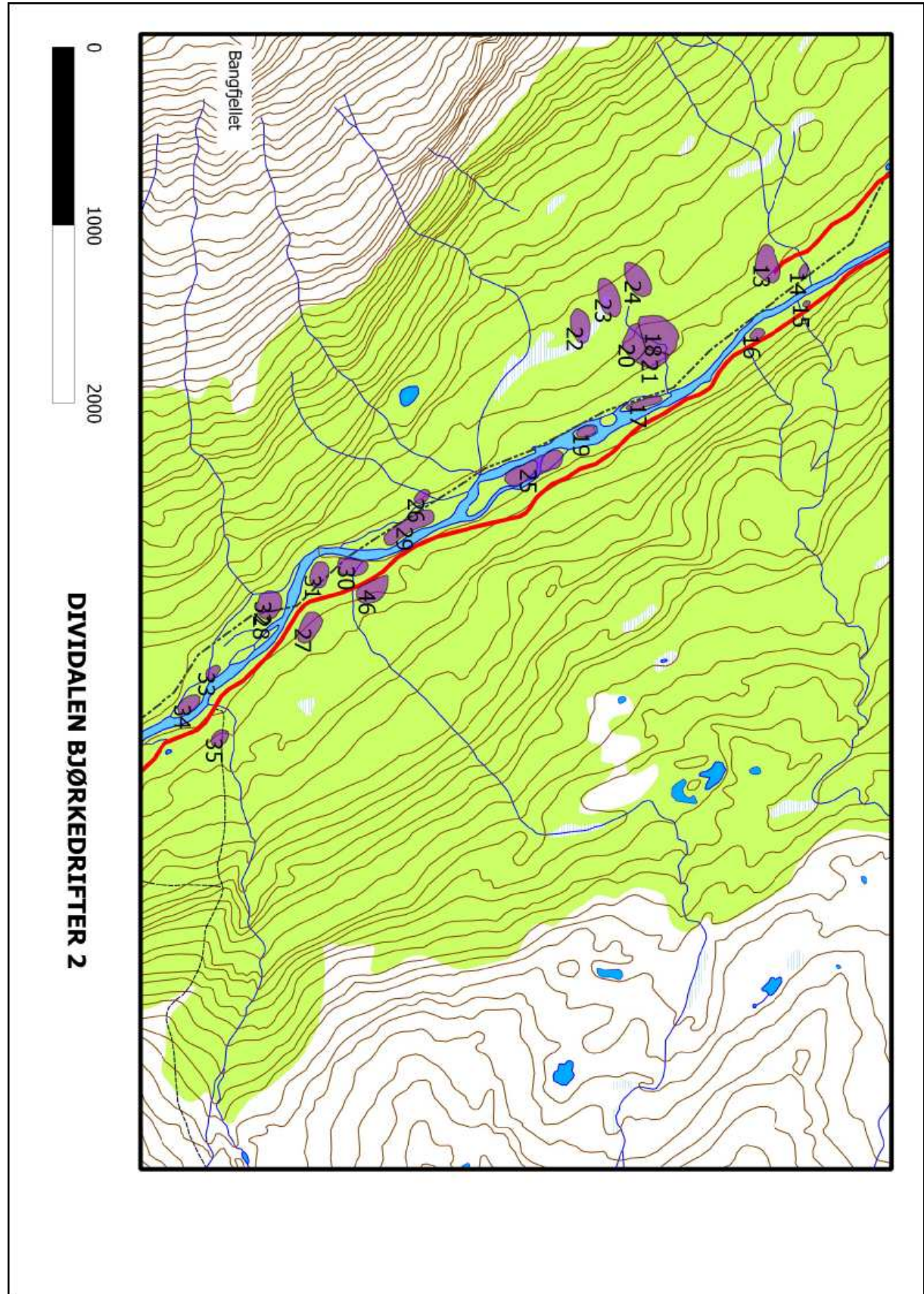

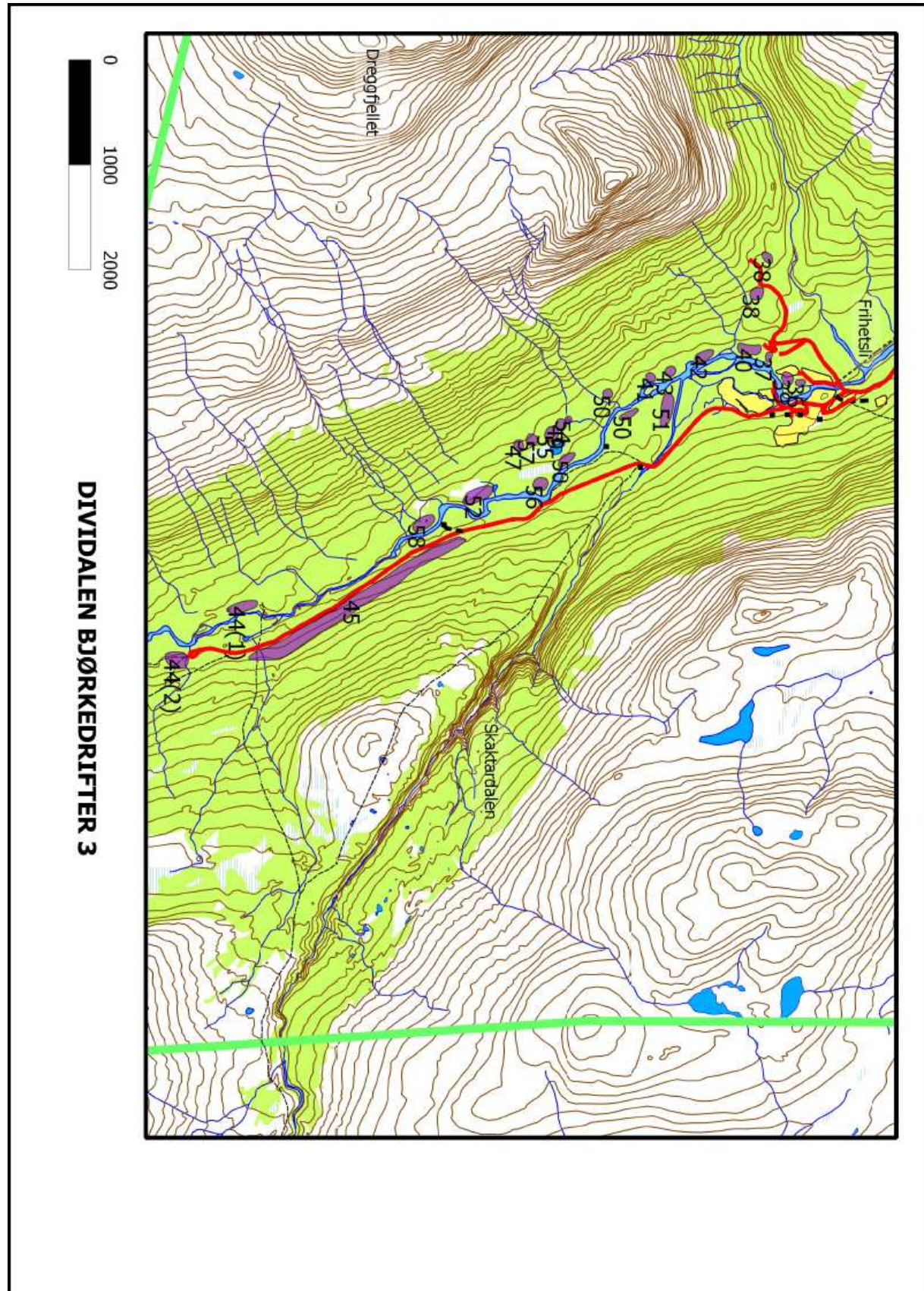

Vedlegg 2 - kart over bjørkedrifter i Dividalen

DIVIDALEN BJØRKEDRIFTER

Nr.	Sted	Hogget av	Kubikk (m³)	Areal (Mål)	Hogst-periode
1	Svestad	J. Sørgård, R. Stenvold		150	1993
2	Skredbekken	P. Stenvold, S. Stenvold	250		Ukjent
3	Skredbekken	P. Stenvold, S. Stenvold	400		1960-årene
4	Brenninga	A. Tunes	Ukjent		1940-60-tallet
5	"Tverrslaget"	G. Dividal, Jør. Sørgård, J. Sørgård	250		1970-tallet
6	"Tverrslaget"	I. Grønnli, K. Grønnli	75		Ukjent
7(1)	"Tverrslaget"	J. Fossmo m.fl	1100		1972-1974
7(2)	"Tverrslaget"	J. Fossmo m.fl	900		1972-1974
7(3)	"Tverrslaget"	J. Fossmo m.fl	1000		1972-1974
8	Brennskogneset	I. Grønnli, K. Grønnli	80		1990-tallet og utover
9	Brennskogneset	J. Thune	100		1960-tallet
10	Brennskogneset	B. Søreng	60		
11	Høgstadgård	H. Stenvold m.søn	1450 (+190 flis)		1945-1965
12	Sørli/Lombol	G. Stenvold, E. Stenvold	200		1945 og utover
13	Sleppelva	B. Søreng, J. Thune, S. Stenvold		250	1952
14	Sleppelva	G. Iøkstad, A. Søreng		50-60	1953-1954
15	Sleppelva	Kon. Stenvold, K. Stenvold		5-10	Ca. 1953-1954
16	Fiskberget	Kon. Stenvold, K. Stenvold		20-25	Ca. 1953-1954
17	Fiskberget	A. Nergård, K. J. Stenvold m.fl		220	Ca. 1953-1954
18	Fiskberget	O. Dividal m.fl		150-200	Ca. 1952-1953
19	Fiskberget	Kon. Stenvold m.fl		30-40	Ca. 1952
20	Fiskberget	Sv. Stenvold		50	Ukjent
21	Fiskberget	A. Nergård		50	Ukjent
22	Fiskberget	Ø. Frihetsli	250		1977-1978
23	Fiskberget	K. Stenvold	750		1980-årene
24	Fiskberget	J. Sørgård, R. Stenvold, Jør.	500		1987-1988
25	Klevholmene	J. Sørgård, K. Uleberg, Jør. Sørgård	250		1983
26	Klevneset	J. Sørgård, Jør. Sørgård, K. Uleberg	250		1980-tallet
27	Klevneset	J. Sørgård, Jør. Sørgård	200		1986

28	Klevneset	J. Sørgård	200	Først på 1970-tallet
29	Klevneset	S. Stenvold, J. Thune, G. Løkstad	200	1955-1956
30	Klevneset	Kon. Stenvold m.søn	105	1955
31	Klevneset	Karl Stenvold	100	1955-1956
32	Klevneset	E. Uleberg, Kon. Stenvold m.sø	150	1956
33	Kvernelva	D. Stenvold, K. Stenvold	150	Jan.-apr. 1956
34	Kvernelva	Kon. Stenvold, Sv. Stenvold, Ø. Frihetsli	130	1964
35	Kvernelva	D. Stenvold	20-25	1959
36	Frihetsli	D. Stenvold	40	1960-1965
37	Frihetsli	K. Stenvold	25	1969
38	Frihetsli	Statskog	100	1990-årene
39	Frihetsli	Ø. Frihetsli, Sv. Stenvold, K. Stenvold	230	1964-1965
40	Frihetsli	Sv. Stenvold, Ø. Frihetsli	170-180	1969
41	Skakterelva	Kon. Stenvold, K. Stenvold	40	1961
42	Skakterelva	Ø. Frihetsli m.fam	80	1990-årene
43	Skakterelva	K. Stenvold, H. Stenvold, T. Frihetsli	90	1996 og 1997
44(1)	Divifossen Vest	J. Fossmo m.fl	700	1972-1974
44(2)	Divifossen Øst	J. Fossmo m.fl	800	1972-1974
45	Skakteråsen	Ukjent	250	1950
46	Kleivbekken	Ukjent	250	Ca. 1950
47	Bjørkmotjørnet	Odd A. Steinhaug	1500	1981-1987 og 1991-19
49	Bjørkmotjørnet	H. Bjørklund, T. Bjørklund	350	1958/59
50	Vetlenesbua	J. Høyseth m.ukjent	400	1958/59
51	Skakterelvnneset	T. Høyseth, J. Sæter	300	1958/59
52	Henbergnessene	I. Stenvold, Kj. Stenvold m.slektning	400	1958/59
53	Devvdesjavri	A. Olsrud	1658 (flis)	2005-2006
54	Bjørkmotjørnet	H. Bjørklund, T. Bjørklund	350	1959/60
55	Bjørkmotjørnet	Kon. Stenvold, Sv. Stenvold m.	350	1959/60
56	Bjørkmoen	M. Rostadmo, A. Sørli, J. Sørli	200	1959/60
57	Bjørkmotjørnet	K. Skredlund, B. Svendli	200	1959/60
58	Fossbua	K. Grønnli, K. Sørli	100	Ca. 1962

Vedlegg 3 – Bonitetskart over de 9 verneområdene

